

Skydebrødrene gennem 200 år

Skydebrødrene gennem 200 år

Skydebrødrene gennem 200 år

Skrevet af Lotte Fang

Redigeret af Niels Neersø

Fotografi: Bennie Hansen samt arkivfotos

*Udgivet i anledning af
Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab's
200 års jubilæum 28. august 1987*

Skydebrødrene gennem 200 år

er udgivet af Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab
på Rosenaa's Forlag - Roskilde.

Skrevet af Lotte Fang og redigeret af Niels Neersø.

Foto: Bennie Hansen samt arkivfotos.

Koordinering og lay-out: Poul Bunk-Jensen.

Skrift: Helvetica. Papir: Silverblade mat fra Michaelis & Co.

Tryk og fotosats: Roskilde Handelstrykkeri ApS.

ISBN 87-982597-1-7

Forord

Selvom Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab's historie antagelig går endnu længere tilbage i tiden, har stiftelsesdagen gennem tiderne været fastlagt til den 28. august 1787, idet selskabets ældste malede skive er navne- og tidsfæstet til denne dato.

Fugleskydningsselskabet har gennem de 200 år netop virket i Roskilde og omegn, hvor dets medlemmer blandt byens og omegnens borgere gennem tiderne har udvist en stor interesse for deres by. Dette har bl.a. givet sig udtryk i Fuglekongernes malede skiver, som i stor udstrækning, og i en næsten ubrudt række gennem de 200 år, viser motiver fra Roskilde og omegn, eller viser epoker fra virksomheder, håndværk m.v.

De malede skiver er selskabets stolthed. De er for størstedelens vedkommende stadig bevarede og ophængt i 2 samlinger, henholdsvis på Palæsamlingerne og restaurant »Håndværkeren«.

Ved Fugleskydningsselskabets jubilæum i 1937 blev der sidst udsendt et jubilæumsskrift, skrevet af Chr. Christensen. 200 års jubilæumsskriftet bygger dels på oplysningerne i det gamle skrift, dels på en nøje granskning af de gamle og nye protokoller, samt på mundtlige og skriftlige optegnelser gennem tiderne.

Tanken med nærværende jubilæumsskrift er at ajourføre og bevare selskabets historie, og med dets omtale af begivenheder, lokaliteter og borgere i Roskilde, at yde et kulturhistorisk bidrag til beskrivelsen af Roskilde gennem de sidste 200 år.

Medlemsantallet i Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab har aldrig været større end i jubilæumsåret, hvor det tæller 261 medlemmer. Et højdepunkt i Selskabets historie, der vidner om en sprællevende 200 årig, hvis gamle traditioner med værdighed videreføres af denne kreds af Roskilde bys og omegns borgere.

En betydelig del af medlemmerne har aktivt eller som donatorer medvirket til udsendelsen af dette jubilæumsskrift.

En særlig tak skal rettes til jubilæumsskriftets forfatter, Lotte Fang, til journalist Niels Neersø og til fotograf Bennie Hansen for deres uvurderlige indsats for tilblivelsen af skriftet.

Bestyrelsen.

Fortid og nutid

Roskilde og Omegns Fugleskydningssselskab havde i 1986 et så imponerende stort medlemstal som 260 – og hermed må man konstatere, at det hæderværdige selskab går ind til sit 200 års jubilæum i 1987 mere sprællevende end nogensinde. Og det er kun meget få foreninger i dette land, der med fuld ret kan se tilbage på 200 års ubrudt aktivitet. Specielt med den særegne blanding af alvorlig baggrund og årligt tilbagevendende begivenheder med fest, farver og kammeratligt samvær, der er så karakteristisk for netop denne 200 årige.

Baggrunden var såmænd alvorlig nok. Fugleskydning bredte sig i middelalderen blandt borgerne i Europas købstæder som en regulær våbenøvelse. Man ville forsvare sig selv, og der blev skudt med armbrøst, senere med bøsse efter en fuglefigur.

Skikken menes at være opstået i Spanien, hvor man skød hvert år ved pinsetid, måske med en religiøs baggrund. Ørnen, som man skød til måls efter, var dels våbenmærket for romermagten, der forfulgte de kristne, dels var den duens naturlige fjende. Og duen var jo netop ved pinsetid det kristne symbol på helligåndens udgydelse.

Om denne udlægning er rigtig, vides ikke med sikkerhed, men under alle omstændigheder kom fugleskydning til Frankrig fra Spanien i 1200 tallet og bredte sig derfra videre til Tyskland, hvor den hurtigt blev meget populær. Fra Tyskland kom skikken til de skandinaviske lande, hvor der allerede tidligt opstod skydelav – eller »Papegøjegilder« i de danske købstæder. De ældste, endnu bestående, er »Det Kongelige Københavnske Skydeselskab og Danske Broderskab«, som blev oprettet i 1382 og »Hellig Legems Lav« i Ålborg, der så dagens lys i 1441.

Roskilde

Hvornår Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab opstod, vides ikke med sikkerhed. De bevarede protokoller begynder i 1790, men den ældste af de bevarede skydeskiver er fra den 28. august 1787. Det var drejer og senere kgl. privilegeret herberger i »Prindsen«, Peder Brønne, som på denne dato antagelig blev selskabets første fuglekonge. Hans skive viser en lille trivelig amor, som har skudt efter papegøjen med sin armbrøst og ramt den i brystet. Man ser faktisk pilen siddende i fuglen endnu. I baggrunden ses Roskilde Fjord med et flot skib for fulde sejl og langt ude skimtes kysten ved Veddelev. På skivens ramme står: »Well medet naar du traf«.

Formuleringen her er interessant. I ældre tider brugte man faktisk ordet »mede« i betydningen »sigte efter« – og det gør jo sætningen umiddelbart indlysende.

Fanen føres ind. Fugleskydningsfrokost 1987.

Fugleskydningen 1987. Sidste års fuglekonge, redaktør Ole C. Jørgensen, og den netop kårede fuglekonge, entreprenør Jens Fr. Hansen, udbringer efter gammel tradition en skål med Selskabets gamle sølvpokaler, som til anledningen er udlånt fra Roskilde Museum.

Skiverne fortæller 200 Års historie

Allerede den første skive fortæller flere ting. Noget om skydningen og også, hvor den foregik. Skydningen kommer vi tilbage til, men allerede her støder vi på den regel, der siger at: »Årets fuglekonge skal lade fremstille en malet skive med dato og år for skydningen, fuglekongens navn og forsynet med et motiv, som han selv vælger. Motivet kan være enten symbolsk eller topografisk. De mange bevarede skiver fra en periode på 200 år gør det altså muligt at lade disse skiver fortælle selskabets historie. De afspejler i deres forskellighed skiftende tiders opfattelser i bred almindelighed og er hermed af en ikke ringe kulturhistorisk værdi.

Peder Brønriches motiv symboliserer på det bedste selve skydningen og oplyser også, som sagt, hvor den fandt sted:

I 1783 henvendte en del mennesker sig til restauratør Lindberg i Den såkaldte »Børs« – det var ejendommen Havnevej 41 – for »At en stang til fugleskydning måtte opsættes på en udi hans haug af naturen dannet 20 alen høj bakke«. Dette skete, og det må formodes, at selskabet er blevet stiftet engang mellem 1783 og 1787. Da Peder Brønrich blev fuglekonge, var det hele allerede i faste rammer med en ugentlig skiveskydning om sommeren og den festlige fugleskydning som årets højdepunkt.

I 1788 var det byfoged og rådmand A. N. Gierlew, der blev fuglekonge. Han valgte et mere symbolsk motiv for sin skive: Et hvidt monument i sten. Ovenpå det sidder en sort fugl, som i munden har en guirlande, der snor sig ned om monumentet. Og herpå står følgende vers:

I fjor tilfaldt mig konge ære
i år en anden nyde den
I korthed skal mit ønske være,
den varigt skifte ven med ven

Og foroven på en slags transparent:

»En ven for mig så heldigt skød,
hvorved jeg kongetitel nød«

Nogle skyder – andre bliver konger

Allerede her er eet af de mange eksempler på, at man udmærket kan blive fuglekonge uden at have ramt fuglens brystplade, endsige løsnet et skud. Ved hver fugleskydning er der to lister: Een med skytternes og en anden med alle skydebrødrenes navne. Det vil sige, at den enkelte skytte skyder i andens navn – eventuelt for flere af sine »brødre«. Og allerede i 1780'erne var det altså sådan, at man ikke længere lagde helt alvorlig vægt på en mands skydefærdighed, når det gjaldt optagelse i selskabet. Man mente ikke, at der var brug for, at borgerne holdt våbenøvelser som forberedelse til landets forsvar, nu var det selskabeligheden og det kammeratlige samvær, man lagde vægt på.

En gammel tradition vil iøvrigt vide, at Roskildes borgere havde øvet sig i skydning på Haraldsborg Banke, før et egentligt skydeselskab blev stiftet. Dette sted var jo også praktisk, hvis man ville sikre sig, at ingen kom til skade, men ikke særligt hensigtsmæssigt i selskabelig henseende.

Fuglekongen i 1790 var købmand J. P. Obel og hans skive blev lavet flot i hvidt og guld. Den viser en kvindefigur, der har en fugl i den ene hånd og et anker i den anden. På rammen står: »Håb, årvågenhed og flid, lønner manden i sin tid«. Og det er netop det, som skiven viser: håbets symbol er ankeret, årvågenheden vises ofte i form af en fugl og det lader så kvinden blive tilbage som symbolet på flid.

Samme år – altså 1790 – lod restauratør Lindberg indrette et stort værelse alene til skydeselskabets brug.

1793. Niels Henningsen.
3 skydebrødre i grønne
frakker ved skydemålet
ved havnen giver
hinanden håndslag.

1794. Købmand Jacob
Borch. 2 Genier.
I baggrunden
»Lykkens Tempel«
og »Ærens Tempel«.

1798. Post- og vognmester
Johan Sigismund Johne.
Festmåltid i stor sal.

1801. Universitetsforvalter
Peder Fischer.
Roskilde fra fjorden.
I forgrunden skydemålet
ved Børsen.

To skydeselskaber

Året efter blev et mærkeår for selskabet. Postmester Zimmer i »Hamburg Herberg«, det senere GL. Postgård, havde i november fået bevilling til at have skydning på den bane, han havde opført i sin have. Han prøvede at kapre fugleskydningen til sin bane, men det mislykkedes.

Resultatet var, at der blev oprettet endnu et fugleskydningsselskab i Roskilde.

Dette nye selskab fik faste regler i 1793 og i dem står blandt andet, at fuglekongen skulle give 10 rigsdaler til selskabet og, at han, når han gik af, skulle aflevere »En malet skive til en erindring og til prydelse for selskabets forsamlingsstuer«. Der var to slags medlemmer. Dels de »ordentlige«, som deltog i de ugentlige skydeøvelser, dels de »admitterte«, som kun var med til fugleskydningen. Af førstnævnte kategori var der 31, af sidstnævnte næsten dobbelt så mange.

Det fremgår af protokollerne fra begge selskaber, at de samme mænd var medlemmer begge steder og dette forklarer også, hvorfor købmand Jacob Borch kunne blive fuglekonge to gange samme år. Det skete i 1794, hvor han den 17. juli blev fuglekonge ved en skydning på Børsen. Hertil fik han lavet en skive, der viser en havneplads med en tømmerstabel. Inskriptionen lyder:

»Selv traf jeg fuglen denne gang
og ved dens fald fik kongerang«

Helt så godt har han måske ikke skudt den 21. august i haven til Skomagergade nr. 15. På den skive, som han skulle aflevere til det andet selskab, står der:

»Ved skud fra vennehånd
jeg vandt et kongebånd«

Skiven viser to genier samt lykkens og ærens templer – et typisk 1700 tals billede med al sin symbolik.

Også andre af den tids skiver har, hvad man idag vel nok ville kalde romantisk tilsnit. Således har amtsforvalter Christian Henrich Kierulff's skive fra 1795 en knælende ungpigeskikkelse ved en mindesten, hvorpå der står:

»Lyksalige land, hvis tidender kun om slig skyden melder«. Der ses også rustningsdele og en fakkel.

Året efter er det organist ved Domkirken, Peder Herman Stuch, som på sin skive har fået afbilledet en harpespillende nymfe i en skov. Nederst står:

»Kunstneren agtes, når titelmanden er glemt«.

Der er vel ingen tvivl om, at domorganisten håbede at blive erindret for sin kunnen ved orglet fremfor med bøssen.

Merkur som symbol

Samme hentydning til erhverv havde også købmand Jacob Borch, da han blev fuglekonge for tredje gang. Det skete i 1798 og her fik købmanden lavet en skive, som symboliserede det at være købmand: Merkur, som er handelens gud, sidder ved en kilde og taler med en genius, der symboliserer frugtbarheden. Et meget passende motiv, for til de store købmandsgårde hørte dengang ret megen landbrugsjord.

Også en anden af byens købmænd har brugt Merkur som symbol på sit arbejde. Det var Hans Kornerup i 1818. Hans Merkur er flot med vinger på hat og hæle og med sin stav i hånden. De gode Roskilde-købmænd havde ikke tanker for, at Merkur også er tyvenes gud!

Krigsmændenes symboler

To af byens officerer valgte også deres erhverv som emne for deres kongeskive.

Den 24. juli 1789 overtog chefen for Bosniakeskadronen, ritmester Arnoldus Juul værdigheden som fuglekonge. Han fik malet et flot billede af krigsgudinden Athene og krigsguden Mars, der begge holder om en egekrans, der vel i dette tilfælde kan tolkes som en sejrskrans. På rammen står:

»Kækhed, venskab, enighed
sjælen er i krig og fred«

En skive, der ret er en kriger værdig!

I 1802 var det løjtnant ved Husarregimentet, Hans Georg Faith, der skulle kombinere en skive. Han fik malet to krigsklædte kvinder og af deres skjolde fremgår det, at der er tale om Norge og Danmark. På rammen står:

»O fædreland, vor arm du kræver
vi slår for dig med fædremod«

Der skulle ikke gå mange år, før fædrelandet krævede al mod og alle kræfter.

1804. Bager Johan
Jacobsen. Dansende
kvinde ved en søjlehal.

1817. Købmand Søren
Brønninge.
Fugleskydning ved havnen.

Andre emner

En anden emnekreds har blandt andre Niels Henningsen valgt, da han blev fuglekonge ved fjorden i 1793. Skiven er interessant, fordi den viser, hvordan datidens roskildensere gik klædt. Her er malet tre skydebrødre i grønne frakker, hvide knæbukser, ditto strømper og lange støvler, som ved skydemålet giver hinanden hånden. Bag dem ses vandet og Roskildes skibsbro med opankrede skibe. På rammen står de sande ord:

»Venskab stiftede, men enighed – kun du vedligeholdt«.

I 1798 blev post- og vognmester Johan Sigismund Johne fuglekonge på den kgl. privilegerede skydebane – d.v.s. fugleskydningsselskabet i Skomagergade. Dette år havde skydningen fundet sted »ved Møllehusene på samme plads som forrige år« og man havde bekostet et telt til bevertningen.

Johnes skive viser en pompøs sal med prismelysekroner. Der er dækket festligt op i hestekoform og brødrene sidder forventningsfulde på deres pladser. En person står i midten med hævet bæger – der skal udbringes en skål – og i baggrunden ses et cembalo eller et andet strengeinstrument. Til en rigtig fugleskydningsfest hørte – og hører – mange gode sange.

På rammen står:

»Som selskabets konge jeg gerne afgår
at være dets vært er alt hvad attrår«

Og det var netop fuglekongen, der betalte for det måltid, der fulgte efter selve skydningen. I 1794 var det blevet fastlagt, at fuglekongens udgift på Børsen skulle være 15 rigsdaler. For dette beløb gav madam Lindberg, som nu havde overtaget restauranten efter sin mand, følgende: Koldt køkken, otte flasker rhinsk og tolv flasker rød og gammel vin. Der var på dette tidspunkt 37 medlemmer i selskabet. I 1794 blev det også besluttet, at traktementet på de almindelige skydedage skulle bestå af to retter varm mad, samt kage. Hver enkelt skydebroder betalte herfor 4 mark – og vinen betalte man særskilt.

1818. Købmand
Hans Kornerup.
Mercur i romantisk
landskab.

Slut med Møllehusene

Også i årene omkring århundredskiftet blev der skudt til papegøjen ved Møllehusene. Men i 1805 meddelte rådmand Müller, at han i fremtiden ikke kunne tillade nogen skydning på sin embedsjord. Man måtte altså ud og se sig om efter et passende skydested. Selskabet på den kgl. privilegerede skydebane blev på det nærmeste nedlagt, men synes at have fået en renaissance omkring 1816, hvor hr. koncelliråd Müller fik oplyst, hvor selskabets ejendele i sin tid var blevet deponeret. Han har øjensynlig samlet dem og gav iøvrigt også en dekoration, som fuglekongen skulle bære. Det selskab, der her er tale om, kaldte sig »Det Borgerlige Fugleskydnings Selskab« og da man altså ikke mere kunne skyde ved Møllehusene, skød man til måls ved Haraldsborg.

På børsen gik det godt

Fugleskydningsselskabet på Børsen havde imidlertid roligt fortsat sit virke. Man holdt mindst 12 skiveskydninger om året, foruden fugleskydningen, der sluttede med dans, for på denne festlige aften var der selvfølgelig også damer tilstede.

Med hele to fugleskydningsselskaber, hvori mange var medlemmer begge steder, kan man godt få den tanke, at de gæve roskildensere, købmænd, embedsmænd, militærfolk, håndværkere, gårdejere, forpagtere og så videre, måske kunne glemme, at de havde andet at tage sig til end lige netop at skyde efter en skive. Men sådan var det nu ikke. Man var fuldstændig klar over, at livet også bestod af arbejde. Det vidner for eksempel bager Johan Jacobsens skive fra 1804 om. Han lod male et helt lille tempel, som indeni har en statue af en dansende kvinde og på siderne af templet står teksten:

»Uden lykke brug din kunst
se om alt ej er omsonst
Afveksling fryder sind og øje
først pligt fuldendt, så sig fornøje«

Året efter fulgte løjtnant Henning Henningsen dette op ved på sin skive at vise en høstscene. I forgrunden ses to, der tærsker med plejl og i baggrunden ses en ung pige, ridende på en tyr. Motivet kan have været en gengivelse af den klassiske historie om Europa, men her er det nu nok symbolet for høsten. På rammen kan man læse teksten:

»Når vi i fred med flid fuldende arbejdsdage
i vennekreds vi da kan sande glæde smage«

Krig, pause og genoptagelse

I digtet tales der om fred, som det er gjort på så mange andre skiver. Men i 1805 var der en ganske særlig grund til at ønske det. På grund af den nye storkrig i Europa tog en dansk hær på 20.000 mand opstilling i hertugdømmerne og der var da også kun fugleskydning i de to næste år, inden krigen nåede til Danmark for alvor. Det skete med landsætningen af 31.000 engelske soldater ved Vedbæk den 16. august 1807, bombardementet af København den 2. september og flådens udlevering den 7. september. Fra nu af var Danmark i krig og først i 1815 genoptog man fugleskydningen.

Det blev købmand Israel Levin, der løb af med værdigheden den 28. august og på hans skive ses Moses med lovens tavler.

På flere af 1800-tallets skydeskiver ses skydemålet sat i forskellige sammenhænge. Flere gange er målet sat ind i et opdigtet romantisk landskab – eller landskabet har mindelser om fjorden. Dette er således tilfældet på købmand Søren Brønniches skive fra 1817.

Men de interessanteste gengivelser er nok kancelliråd og rådmand Anders Pilegaard Jessen's fra 1840 og universitetsforvalter og birkedommer ved Sct. Jørgensbjerg, Peder Fischer's. Han blev fuglekonge i 1801.

Anders Pilegaard Jessens skive viser skydemålet i forgrunden og man ser over mod den husrække, hvor Børsen lå – og som iøvrigt ligger der endnu. Sct. Jørgensbjerg Kirke skimtes og hele det ubeboede område ved Strandgade og Kællingehaven antydes også. På rammen står:

»Ved Heerings skud«

Peder Fischer havde haft øje for det samme motiv, blot fra en anden vinkel. Han lod maleren drage ud på fjorden.

Og herfra ser motivet således ud: Roskilde Domkirke ligger på sin bakke, omgivet af marker og enge. Nede ved fjorden ses skydemålet, omtrent på det sted, hvor stejlepladsen er idag. Husene på denne del af Havnevej ses tydeligt og over dem knejser Sct. Jørgensbjerg Kirke med Sct. Jørgensbjerggården antydet foran. Allerforrest i billedet ser man en robåd, og ved skibsbroen ligger et par enkelte både.

1834. Kaptajn
Nicolai Christian Svejstrup.
Roskilde fra havnen.

Vikingernes spærring stadig effektiv

Det var i det hele taget typisk for havnen på denne tid, at der ikke var ret mange skibe. På grund af den stadig særdeles effektive spærring ved Skuldelev, som vikingerne havde etableret, kunne kun mindre skibe, der ikke stak særlig dybt, komme helt ind i Roskilde Havn. Vikingernes forsvar af byen var – med andre ord – grunden til, at Roskilde aldrig blev nogen søfartsby. Der var ganske vist en anden sejlrende, men den havde det med at mudre til og det er netop den, som en anden af skiverne beskæftiger sig med: Kaptajn Nicolai Christian Svejstrup's fra 1834.

Han viser havneområdet fra næsten den samme vinkel, som Peder Fischer, men nu ligger der ret store skibe, både ved skibsbroen og for svaj. På rammen læser man:

»Roskilde Fjords første besejlingsår. Gid handel og søfart florere«

Det, som teksten hentyder til, er en af de gode ting, som den kun eet år gamle »Forskønnelsesforening for Roskilde Købstad« havde nået at udrette.

Man havde blandt andet ladet fjorden opmudre, så større skibe kunne anløbe havnen og dermed bevirke, at der kom gang i Roskildes handel til søs. Trods de gode viljer og mange bestræbelser lykkedes det ikke helt, men det blev dog væsentligt bedre med besejlingen af byen.

Kaptajn Nicolai Christian Svejstrup.

Først nej – så ja

Kaptajn N. C. Svejstrup kom ind i fugleskydningsselskabet den 9. juni 1815 og stod som medlem indtil sin død i 1874. Altså lige knap tre snese år. Kort efter sin indtræden blev han sekretær og det var ham, der som protokolfører beskrev, hvordan selskabet på et møde i maj 1825 besluttede at indlede et frieri til det andet fugleskydningsselskab. Grunden var 11 udmeldelser på een gang og dermed en væsentlig svækkelse.

Frieriet skulle, som det står i protokollen fremføres »Ved det Borgerlige Fugleskydningsselskabs Generalforsamling, som er bestemt at afholdes førstkommande Tirsdag Eftermiddag, at lade proponere en Forening for begge Selskaberne, for derved at opnå det egentlige Formaal for begge Selskaber, fælles venskabelig Morskab, som ikke er bebyrdet med alt for store Omkostninger«. De borgerlige var imidlertid ikke med på ideen og man vedtog at fortsætte på Børsen.

Det kan meget vel have været de ret så betydelige udgifter i forbindelse med kongeværdigheden, der trykkede.

Men lige så afvisende, som de borgerlige havde været det i 1825, lige så imødekommende blev de året efter, da det viste sig, at også de havde haft nedgang i medlemstallet. Den 26. september blev der holdt et møde på Postgaarden, hvorunder sammenslutningen af de to selskaber blev foretaget.

Man delte sol og vind lige, idet skydningen skulle foregå på Børsen – altså en cadeau til det ene selskab. Til gengæld blev det det andet selskabs dekoration, som fremtidige fuglekonger skulle bære. Den 31. maj kunne man holde en generalforsamling, der mundede ud i den festligste forbrødring.

Det skulle fejres

Fredag den 20. juli 1827 var tidspunktet for den første fugleskydning i »Roeskilde forenede Skydeselskab« og det blev en dag, som deltagerne sikkert aldrig har glemt og som velsagtens har haft nogle hovedpiner på sin samvittighed.

Købmand Alb. Kornerup blev udnævnt til æresmedlem og man gik derefter over til at spise frokost inden skydningen. Da det imidlertid blev regnvejr om eftermiddagen, blev skydningen afbrudt og man spiste igen – for så at gå igang med skydningen nok engang, da det var blevet opholdsvejr. Og da skydningen var slut, var det igen tid til et måltid!

Kaptajn Svejstrup endte sin beskrivelse af dagen med følgende:

»Under munter samtale, sang, musik og kanonsalut, endtes dagen, idet man ønskede varigt held og skyldfri glæde for Roskilde forenede Skydeselskab«.

Det har uden al tvivl også været en dag, der var værd at mindes.

Andre motiver

Kaptajn Svejstrup blev det nye selskabs første fuglekonge. Han valgte som motiv udsigten over Sct. Jørgensbjerg, set fra datidens »Pipers Vænge« – nutidens bypark med kirken og husene på bjerget og skyde-målet ved havnen. På rammen står:

»C. Svejstrup ønsker held og glæde for Roskilde forenende Skydeselskab«.

I 1852 blev kaptajnen æresmedlem af selskabet.

Mange andre emner fandt vej til de årlige skiver i løbet af forrige århundrede.

I 1825 optræder Roskilde domkirke for første gang som hovedmotiv, valgt af dette års fuglekonge, den kgl. forvalter på Bistrup gods, Johan Carl Albrecht. Domkirken ses fra nordøst med noget, der antagelig er Kobbermøllens dam, i forgrunden. Næste års fuglekonge, auditor Niels Møller, smykkede sin skive med et romantisk landskab med et tempel og en vandmølle i forgrunden. Det store møllehjul er en helt klar henvisning til han eget navn.

En anden og endnu mere tydelig billedgengivelse af et navn fulgte i 1828, da byskriverfuldmægtig Herluf Trolle Heering blev fuglekonge. Hans skive viser et enkelt, men herligt, frokostbord, hvis samlende midtpunkt er en stor spegesild – en »heering«, pyntet med et par løgringe. Sådan een skal ledsages af godt hvedebrød, øl i kande og en gylden snaps, skænket i et rummeligt glas.

Ideen med at gengive sit eget navn er senere fulgt op flere gange. I 1884 af guldsmed Fritz Gold, der fik malet et parti fra Boserup Strand med landgangsbroen. Det er hen under aften og en stor guldsmed er ved at finde sit natteleje. Hermed er både navn og erhverv illustreret.

Også i nyere tid er denne tradition ført videre. I 1973 blev bankdirektør Knud Hjorth fuglekonge. Skiven viser en flot hjort, der mellem sine takker har Roskildes byvåben. Ved siden af hjorten har bankdirektøren fundet plads til sin banks mærke og derved er både navn og erhverv igen på plads.

1832. Justitsråd
Heinrich Christian Müller.
Torvedag på Rådhusstorvet.

Flere bagere, en apoteker og en borgmester

I årene 1830, 1832 og 1833 kom tre meget interessante skydeskiver til. I 1830 var det bager Johan Jacobsen, der fik kongeværdigheden og han valgte at vise det indre af et bageri: Man ser, hvordan det er indrettet og hvordan man arbejder ved ovnen og ælter brød. I forgrunden modtager bageren betaling for en steg, som en kvinde har hentet. Hendes lille pige er med og gør sig nyttig ved at bære krukken med stegeskyen.

65 år efter – altså i 1895 – blev bagermester Anton Julius Nielsen fuglekonge. Han benyttede lejligheden til at få malet det indre af bageriet i Algade nr. 6 med bagermesteren selv og de tre svende. Der er en ganske tydelig forskel på indretning, bagemetoder og påklædning på disse to skydeskiver.

Men disse to var ikke de eneste bagere, der blev fuglekonger. I 1897 fik bagermesteren på Sct. Jørgensbjerg H. Ivanouw i Toftegade nr. 11, kongeværdigheden. Han valgte at vise sit bageri set udefra, og det samme gjorde konditor Christian Waldemar Julius Nielsen i 1899, hvor motivet var Algade nr. 6 – den gamle Bagergård.

1974. Bagermester
Knud Larsen.

I 1974 blev bagertraditionerne fulgt op på den smukkeste måde af bagermester Knud Larsen, Lejre, hvis skive viser en dejlig gyldenbrun kringle, omgivet af gule aks.

I 1832, ved fugleskydningen den 30. juli, blev justitsråd, borgmester og byfoged Heinrich Christian Müller fuglekonge. Skydeskiven viser hans arbejdsplads, rådhuset og det yderst interessante ved denne skive er, at den rummer den eneste gengivelse, der findes af Roskildes rådhus fra 1735. Men billedet viser også, hvor charmerende Skomagergade har taget sig ud dengang med sine rosa, blå, gule og grønne huse. På rådhus-torvet er der liv, der snakkes og handles. På hjørnet med Nygade, senere Nytorv, sidder en kone og sælger grøntsager og ude på gaden kører fuglekongen selv.

I 1833 var det apoteker Christian Albrecht Jørgensens tur til at blive fuglekonge. Året efter afleverede han sin skydeskive, som viser det indre af Domapotekets laboratorium. En ung mand hælder noget ned i en flaske gennem en tragt og en lille pige kommer med en kurvfuld urter under armen.

God fest – stort underskud

Mandag den 28. august 1837 blev selskabets 50 års dag fejret med musik, taler, sange, transparenter og kulørte lamper i haven ved Børsen. Også den fest må have været god, for underskuddet var så stort, at der måtte indkaldes til en ekstraordinær generalforsamling, hvor medlemmerne blev pålagt ekstra bidrag.

Bandoler og insignier

Året efter, i 1838, blev inspektøren på Bistrupgård, Lars Friedrich Conradsen, fuglekonge. Hans skive viser, hvordan gården så ud dengang.

Omkring billedet er malet fuglekongens bandoler og insignier og det er første gang, de gengives på en skive. Det var den foromtalte dekoration, som Det Borgerlige Skydeselskab havde med sig ved sammenslutningen. Det er siden blevet båret af samtlige fuglekonger og på bandoleret sidder små sølvplader med navnene på de forskellige, der har haft værdigheden.

Drabelige skytter

Der har været mange drabelige skytter blandt selskabets medlemmer. Herluf Trolle Heering var een af dem. Han blev selv fuglekonge i 1828. Elleve år senere skød han stadig til papegøjen og gjorde da stiftsskriver og værge ved Domkirken, Christian Hansen til fuglekonge. På skiven ses stiftsskriveren selv siddende bred og mægtig – men sovende – i sin lænestol. Rundt om ham svæver englebasser med fuglekongens insignier og forneden lyder teksten:

»Kom sovende til æren ved Heerings skud«

Året efter skød Trolle Heering igen brystpladen ned og gjorde derved Anders Pilegaard Jessen til fuglekonge.

I 1841 blev en anden af de gode skytter, agent Søren Borch, fuglekonge ved eget skud. Hans skydeskive hænger nu i Hirschsprungs Samling. Den er nemlig malet af Vilhelm Marstrand, der på hjemvejen fra en Italiensrejse havde slået sig ned i Roskilde. I 1842 var Marstrand opført som

ekstraordinært medlem af selskabet, så han kunne gøre studier til sit maleri, der viser det højtidelige øjeblik, hvor den nye konge får overrakt insignierne. Bag på skiven sidder en lille skitse, som viser, at maleren har villet huske, hvordan personerne på billedet stod placeret i forhold til hinanden, når han skulle male skiven.

I 1847 var Søren Borch igen ude efter brystpladen og blev fuglekonge. Denne gang fik han sin halvbroder, Jacob Kornerup til at forevige det højtidelige øjeblik, hvor den nye og den gamle fuglekonge tog hinanden under armen for at gå i spidsen for brødrene ind til det ventende festmåltid.

I 1850 blev Jacob Kornerup selv medlem af selskabet og året efter malede han endnu en skive – denne gang for købmand Jacob Brønniche. Skiven hænger nu på Frederiksborg Slot og viser det øjeblik, hvor Jacob Brønniche har skudt brystpladen ned. Siddende på skydepladsen modtager han lykønskninger, og den første flaske champagne er ved at blive lukket op.

1841. Købmand
Søren Borch.
Fuglekongen modtager
insignierne.

Men Jacob Kornerup nøjedes ikke med at male begivenhederne omkring fugleskydningen. Han beskrev dem også:

»Skydningen, der holdtes på Børsen ved Sct. Jørgensbjerg, var bleven ligesom en folkefest, der omfattedes med levende interesse af alle. Tidligt om morgenen blev fuglekongen fra forrige år afhentet i vogn og modtaget på pladsen af brødrene med musik og kanonskud. Så tog man med iver fat på at skyde til den jernbeslagne fugl med svære rifler, muskedonnere. Kl. 11 begav brødrene sig op til Børsens store sal for at indtage en solid frokost, hvor stemningen allerede kunne blive meget løftet. Så tog man igen fat på skydningen, og om eftermiddagen lod selskabet galant sin musik spille af opmærksomhed mod byens unge damer, der spadserede derned for at se på skydningen, tage sølvgevinsterne i øjesyn og lade sig kurtisere. Henad aften lykkedes det som oftest at få brystpladen skudt ned, og nu forkyndte ni kanonskud denne begivenhed. Oppe i byen kunne man høre denne kanonade og spurgte: Hvem mon der så er bleven fuglekonge?

Men den nye og den gamle fuglekonge tog hinanden under armen, brødrene fulgte efter med musik i spidsen op til salen, hvor det festlige måltid stod dækket, garneret med talrige vinflasker, selskabet hengav sig med liv og sjæl til disse nydelser, og når den gamle, afgåede fuglekonge havde udbragt skålen for den nye og ønsket ham en lykkelig regering, og den nye takket den gamle for hans vise styrelse, afløste den ene skål den anden: For Roskilde, for handelen, og så videre.

»Gid handel og søfart florere
ved dem vi får vore vine«

– sang selskabet og det er vist, at man dengang havde udmærkede, uforfalskede vine fra både Bordeaux og Rhinen. Brødrene lod dem også vederfares fuld retfærdighed og tømte de bredfyldte bægere, lige til solen viste sig over den østre horisont, ja som oftest længe efter. Så vandrede man arm i arm i en overvættets glad stemning op ad bakken til Roskilde. Som et tegn på, hvor varmt det kunne gå til ved disse fester, hændte det, at gamle Jens Vægter en morgen efter en fugleskydning fandt selveste justitsrådets kasket med guldsnoren midt på torvet, hvor hans velbårenhed havde tabt den på hjemturen fra Børsen«.

Uhyret og jernbanen

Der er et par andre skydeskiver fra denne periode, som er interessante. I 1843 blev præst ved Roskilde Domkirke, Christen Pram Gad, fuglekonge. Han valgte, naturligt nok, et motiv fra domkirkens forsvundne middelalderlige altertavle.

Den fortæller, hvordan to kanniker var taget til Rom for at finde et passende relikvie til domkirken. De fik da også hovedet af pave Lucius med sig. Men da de på hjemturen sejlede gennem fjorden, kom det frygtelige søuhyre, der huserede på disse kanter, op af dybet og krævede en af de ombordværende som offer. Der blev kastet lod og det faldt på den kannik, som havde den hellige mands hoved i sin varetægt. Han viste nu det fromme hoved til uhyret, der blev så forskrækket, at det hylende for ned i dybet – for aldrig siden at vise sig igen. Det er det dramatiske øjeblik, hvor uhyret jages bort, som skiven viser.

I 1846 blev »kirurg« og barber J. Jensen fuglekonge og han fik foreviget en meget betydningsfuld Roskilde-begivenhed: »Sjællandske Jernbanes indvielse år 1847«, som der står på rammen. Maleren har sat sit staffeli op i »Plantagen«, det parkområde, som »Forskønnelsesselskabet« havde lavet og som nu blev adskilt fra byen. Parkens samlingspunkt var en høj, og her er samlet en del kendte personer med Prins Ferdinand i spidsen. Alle står med front mod beskueren, men med ryggen til banelinien og Røde Port, der iøvrigt oprindeligt var grå. Over broen kører et flagsmykket tog.

Nu kniber det

Fra omkring midten af 1850'erne begyndte det at knibe for selskabet. Kun enkelte af kongerne afleverede en malet skive, de fleste nøjedes med et fotografi. Fortrædelighederne begyndte i 1857, hvor den nye vært på Børsen prøvede på at sætte lejen op. Desuden ville han også have mere for at beværte selskabet. Alt dette gjorde, at man ikke ville holde fugleskydning dette år, for der var ebbe i kassen!

Året efter havde Børsen fået en ny vært, som det var lettere at komme overens med. Man fortsatte så med fugleskydningerne i nogle år, men den 16. april 1861 blev der holdt et bestyrelsesmøde, hvor det blev vedtaget, at alle, der havde deltaget i den sidste fugleskydning, skulle indkaldes til en ekstraordinær generalforsamling.

Sørgelige tilstande – og en redning

Generalforsamlingen blev holdt den 3. maj 1861 på Hotel Prindsen og her blev selskabets sørgelige tilstand gennemgået: Man manglede lokaler og skyldte penge væk til Roskilde Sparekasse. Formanden udtalte: »At selskabet, hvis medlemmers antal betydelig er aftaget, nærmest var foranlediget til at opløse sig«.

Så galt gik det heldigvis ikke. Redningsmanden var skomagermester F. Pætges, der iøvrigt var broder til Johanne Louise Heiberg. Han tilbød at betale hele gælden til Roskilde Sparekasse mod, at alle selskabets ejendele blev erklæret for hans. »Dog ville han renoncere på så mange af de kongeskiver, der haves i behold, som af vedkommende givere bliver reclamationerede«.

Det betød, at selskabet blev reddet, men også, at adskillige skiver nu ikke længere fandtes i samlingen. Meget beklageligt, for specielt samlet har disse skiver en betydelig kulturhistorisk værdi.

Fugleskydning i »gamle« dage.

1840. Kancelliråd
Anders Pilegaard Jessen.
Skydepladsen ved havnen
mod Sct. Jørgensbjerg Kirke.

Nyt selskab og flytning til Boserup

Nu, efter F. Pætges' redningsaktion, skulle det nye selskab konstitueres og det blev det på en generalforsamling den 4. juni 1861. Lidt over en måned senere kunne den nye bestyrelse indkalde til en generalforsamling, hvor selskabets love blev vedtaget. De var iøvrigt næsten identiske med de gamle.

Den 29. juli blev der udnævnt tre æresmedlemmer i det nye selskab: Justitsråd Feddersen, agent Svane og kaptajn Svejstrup. Kaptajnen havde iøvrigt siden 1852 været æresmedlem i det »gamle« selskab.

Og endelig, den 1. august, samledes selskabets medlemmer ved Prindsen for i sluttet trop at drage til fugleskydning på den gamle plads ved Børsen.

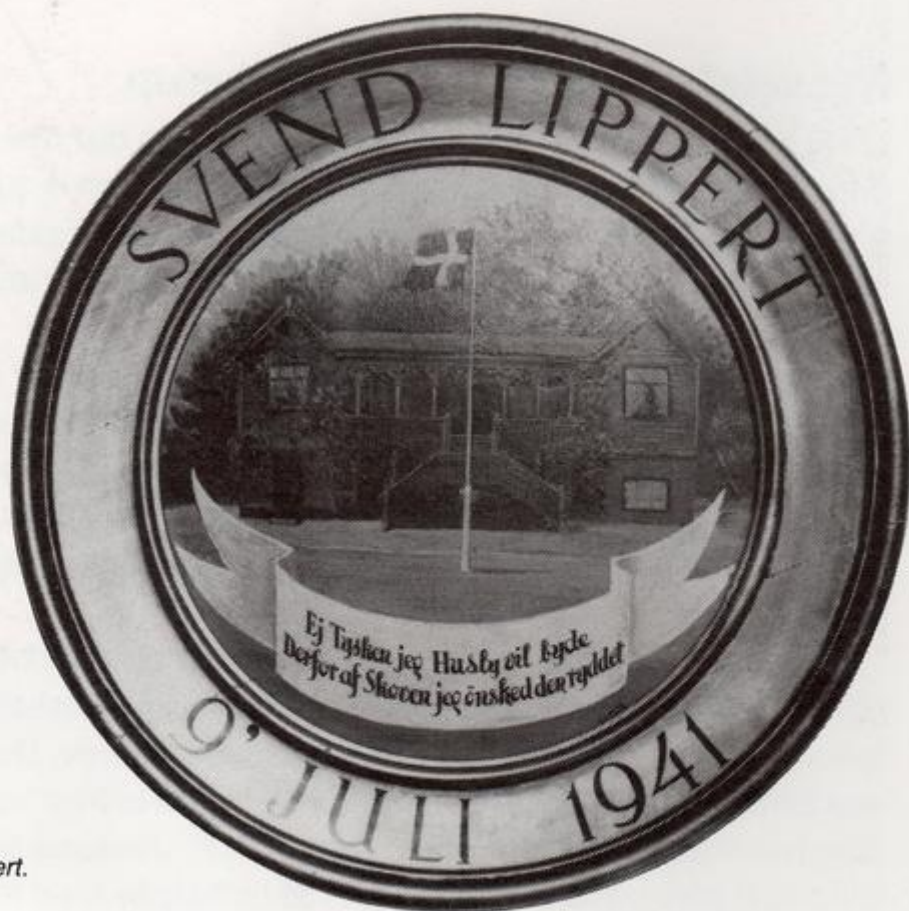
Men det viste sig at være sidste gang, der blev skudt til papegøjen ved havnen. På generalforsamlingen i 1862 blev det besluttet at flytte »Inventarium«, blandt andet skydemålet, til Boserup Skov. Det gamle skydehus ved Børsen skulle nemlig sælges. Huset kan iøvrigt have været den bindingsværksbygning, som bl.a. ses på A.P. Jessens skive fra 1840. Bestyrelsen blev også bemyndiget til at forhandle med Københavns magi-

strat om overtagelse af Boserup Pavillonen. Disse forhandlinger resulterede i, at selskabet overtog pavillonen afgiftsfrit i 10 år. Til gengæld skulle selskabet sætte både pavillon og staldbygninger i ordentlig og brugbar stand, vedligeholde begge dele, samt betale skatter og afgifter. Samtidig fik selskabet ret til at gøre sig pavillonen og hvad dertil hørte så indbringende som muligt. Istandsættelserne ville koste 1800 rigsdaler og det blev klaret ved at optage et lån i Roskilde Sparekasse. Lånet hæftede alle skydebrødrene solidarisk for. Desuden blev der tegnet 51 aktier á 25 rdl. blandt brødrene.

Vi springer helt frem til den 9. juli 1941, hvor restauratør Svend Lippert blev fuglekonge. Han fik også malet pavillonen, set fra øst, på sin skive. Foran i billedet ses et stort smeldende dannebrog på sin hvide flagstang og nedenunder står:

»Ej tysken jeg husly vil byde
derfor af skoven jeg ønsked den ryddet«

Boserup pavillonen blev iøvrigt revet ned i foråret 1941. Svend Lippert selv forblev en trofast og aktiv skydebroder livet igennem, og ved hans 50 års jubilæum i skydeselskabet (1982) blev han udnævnt til æresmedlem.

1941. Hotelejer Sv. Lippert.
Boserup Pavillon.

Skydebrødre på trappen til Boserup Pavillon.

1874. Købmand Andreas Adolph Galberg.
Prospekt af Skomagergade nr. 15-21.
Fuglekongen afhentes i kalechevogn.

Motiver fra Skomagergade

Fuglekongerne fra 1874-77 fandt også, for os idag, interessante motiver for deres skiver. I 1874 var det købmand Andreas Adolph Galberg, der fik den kongelige værdighed. Han var købmand i Gl. Postgård og lod denne ejendom male sammen med en række nabohuse. Udenfor hans hjem holder en kalechevogn, parat til at tage imod fuglekongen. Dette maleri fortæller først og fremmest om, hvordan ejendommene så ud i dette år, men det giver også et indtryk af folkelivet på gaden og fugleskydningens betydning for byen. Der flages nemlig gaden igennem.

I 1875 var det en anden beboer af Skomagergade, købmand Christian Winther, der blev fuglekonge. Han foretrak at illustrere sit erhverv – ikke med Merkur, som man før havde gjort – men langt mere håndfast ved på sin disk at fremlægge nogle af de ting, han handlede med. Altsammen smukt dekoreret med fuglekongens insignier.

Fjernt fra Danmark

Året efter var det tobaksfabrikant Vilh. Bangs tur, og han er en af de få, der valgte et motiv helt udenfor Danmarks grænser: På stranden ved Havana sidder en cigarrygende matros og ser til, medens tobakken bliver lastet ombord i små både, der skal føre den ud til det ventende skib, som så fragter den videre til de tobakshungrende i Roskilde.

Det var dog ikke første gang nogen havde valgt et motiv fjernt fra Danmark. Den første, der gjorde det, var fuldmægtig i postvæsenet, Gerhard Lammers, der, uvist af hvilken grund, fik malet et dansk fort, antagelig i Vestindien, da han i 1806 skulle have lavet en skive.

1907. Tandlæge Holger Mess.
Rådhuspladsen 1908 – før bygningerne, der
skjulte Domkirken, blev revet ned.

Rådhuset og torvet

I 1879 fik fuldmægtig Valdemar Berthelsen kongeværdigheden, og han ville have byens rådhus og rådhusetorvet som motiv. Roskildes rådhus anno 1879 var egentlig det gamle fra 1735, men stærkt ombygget i 1839. Det er derfor nok værd at sammenligne denne skive fra 1879 med skiven fra 1832, borgmester Heinrich Christian Müller's, der viser det gamle rådhus:

Nok har selve rådhuset ændret sig, men derudover er der ikke sket ret meget. Alligevel har byens økonomiske fremgang sat sine spor. De lave 1700-tals huse har fået en etage mere og nogle af dem har helt ændret udseende. Byfornyelsen er begyndt!

Det var ikke sidste gang en fuglekonge valgte rådhuset og torvet som motiv og det kan derfor gennem skiverne vises, hvordan tre af byens råd-huse faktisk har set ud. Skiverne viser også, hvordan torvet/torvene har ændret sig gennem tiderne. Endelig viser disse gentagne motivvalg, at skydebrødrene vidste, hvad der skete i deres by og ville forsøge at give det videre til eftertiden.

I 1907 var man således endelig kommet så langt med planerne om, at husene, der lå mellem Rådhusetorvet og Nytorv, skulle rives ned. Det skulle gøres for at frilægge Roskilde Domkirke, så udsigten til den kunne blive lige så god, som den var fra nordsiden. Sagen optog sindene i byen, og da tandlæge Holger Mess blev årets fuglekonge, fik han den ide, at motivet skulle findes på hjørnet af Algade og Allehelgensgade. Stod man lige på dette sted, kunne husene fint gengives, inden de skulle rives ned – hvad de iøvrigt blev i foråret 1908.

Året efter blev garvermester Hans Christian Nikolai Nielsen fuglekonge. Han fik malet det samme motiv, men uden husene. Sammenligner man de to skiver, ses det tydeligt, at husene faktisk dækkede for domkirken, som nu ligger helt frit, omgivet af Palæhavernes store træer.

Så begyndte man i Roskilde at diskutere, hvad der nu skulle ske med den store åbne plads, der nu var kommet til, midt i byen. Først i 1911 blev der enighed om at lave et anlæg, og da manufakturhandler Carl Andersen blev fuglekonge i 1928, stillede der sig for tredje gang en maler op for at fortælle, hvordan udsigten op mod domkirken så ud: Der blev malet en del af anlægget med det såkaldte »Fuglebur« op mod Fondens Bro. Fugleburet var et slags muret lysthus med bænke. Her blev iøvrigt Roskildes første offentlige telefon sat op. På skiven ses også den røde mur ind mod Palæhaverne – den blev bygget samtidig med, at selve anlægget blev etableret.

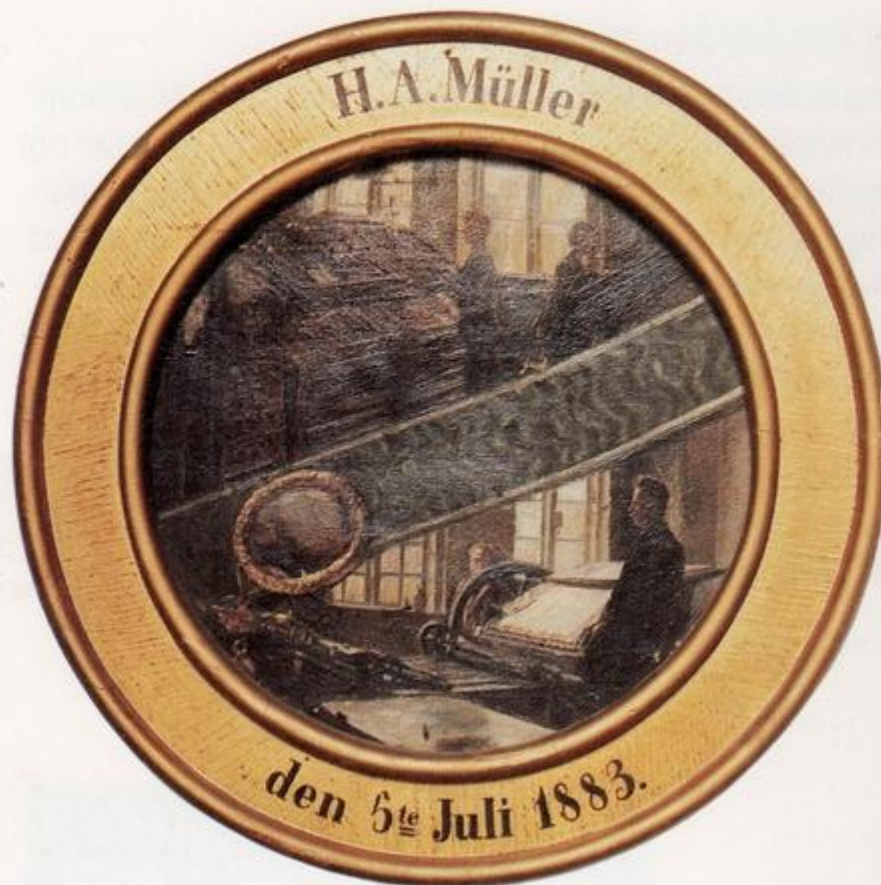
Hjorteskydning for første gang

I 1880 skete der noget helt nyt i selskabet: Der blev om vinteren afholdt hjorteskydning i Prindsens sal. Den første fandt sted den 8. februar og det blev en festlig begivenhed. Foruden skydningen var der dillettantkomedie, fællesspisning og bal. Under aftenens munterhed kom een til at sige noget om, at selskabet allerede var flere hundrede år gammelt. Dette gav anledning til adskilligt skrivi i den lokale presse, hvilket jo kan tages som et tegn på, at fugleskydningsselskabet havde almén interesse.

I 1881 gik C. L. Kornerup af som kasserer. Han havde da ret mange penge tilgode hos selskabet, men eftergav generøst sine skydebrødre beløbet. Selskabets andet æresmedlem, farver Hammer forærede året efter selskabet et drikkebæger af sølv, som kun fuglekongerne måtte drikke af....

De 4 smukke sølvbægre og sølvpokaler er gaver fra medlemmer lige før og i begyndelsen af dette århundrede. De blev tidligere brugt ved fugleskydningen, hvor kongeskytten og formanden samt den gamle og nye fuglekonge udbragte en skål i det højtidelige øjeblik, hvor den nye fuglekonge blev kåret. Idag opbevares de fire klenodier på Roskilde Museum.

1883. Redaktør
Heinrich Alexander Müller.
Interiør fra Roskilde
Avis' trykkeri.

Redaktørerne

I 1883 blev den første bladmand fuglekonge. Det var redaktøren af Roskilde Avis, Heinrich Alexander Müller, der fik lavet en skive med to motiver fra avisen: Dels sætteriet med de store sættekasser, hvor to sættere er igang med deres arbejde. Nedenunder ses selve rotationspressen med de endeløse papirbaner, som avisen trykkes på. Endelig er billedet delt på tværs af fuglekongens bandoler.

I 1898 opnåede en bogtrykker, E. A. Sander, fuglekonge-værdigheden. Han fik lavet en skive, der var delt i tre felter. I den ene ses Gutenbergs hovede, i det andet finder man en grif, der holder en sværtepudd mellem forpoterne, og i det tredje felt ses en sættekasse med forlægget sat op. Herpå står alle de oplysninger, der skal være på skiven, som også viser forskellige typograf-insignier.

Fuglekongen i 1910 hed Georg Christensen, og hermed kom nok en redaktør – og igen fra Roskilde Avis – med i kongerækken. Hans motiv blev det nye skydemål ved Trægården, som dette år blev taget i brug. To år efter fik han igen værdigheden, og denne gang fik han malet et udmærket billede af sig selv i sit kontor på bladet, som dengang havde til huse i Algade nr. 26.

1898. Bogtrykker E. A. Sander.
Udskåret skive med byens
våben, Gutenbergs hoved
og Typograf-insignier.

Georg Christensen var blevet indballotteret i selskabet allerede i jubilæumsåret 1887, og i 1902 blev han formand for skydebrødrene, efter at toldforvalter Treschow havde beklædt posten i 15 år. Georg Christensen var formand indtil sin død i 1926.

I 1949 skød direktør Breieck Larsen brystpladen ned og derved blev redaktør ved Roskilde Dagblad, Kristian Jespersen fuglekonge. I protokollen fra dengang står der nok så lakonisk:

»Da redaktør Jespersen nægtede at modtage kongegevinsten og ydermere straks udmeldte sig af selskabet, tilfaldt kongegevinsten repræsentant Chr. Hansen, der således blev det kommende års fuglekonge«.

Chr. Hansen var blevet noteret for højre vinge ved gårdejer P. Larsens skud.

Men det var aldrig før hændt i selskabets lange historie, at nogen ikke fulgte spillets regler og modtog kongeværdigheden. Det var en begivenhed, som man talte meget om i Roskilde, og skydebrødrene har sikkert revet sig i håret, indtil det hele faldt på plads og man kunne gå ind til festmiddagen.

I sine erindringer fortæller redaktør Jespersen om tildragelsen på denne måde:

En sommerdag, da jeg sent på eftermiddagen lå ude på Solrød strand, kun iført badebukser, kom der bud til mig, at jeg var blevet fuglekonge i Roskilde. Jeg gik ud fra, det måtte være en misforståelse, da jeg dels aldrig havde deltaget i en fugleskydning og dels ikke anede, hvilke opgaver og beføjelser en fuglekonge har. Men en timestid efter kom der en højtidelig deputation ud til Solrød i en taxa, to velrenommerede borgere, der skulle føre mig ind til festen på Hotel Prindsen, for at jeg kunne blive udstyret med de ydre tegn på min værdighed og holde den obligate tale for kongen, altså landets virkelige konge. De var venlige, men bestemte, og da det gik op for dem, at min vægring var ment alvorligt, udmaled de for mig, hvilken skandale det ville være, hvis jeg undslog mig. Jeg havde så valget imellem at påtage mig en rolle, som var mig så fremmed som tænkeligt, eller blive årsag til skandalen. Jeg valgte det sidste.

Det, der var sket, var, at jeg uden at vide det var medlem af den ærværdige forening, og at jeg uden at være til stede på en eller anden forunderlig måde havde udmærket mig ved at ramme fuglen lige i hjertet. Senere erfarede jeg, at den slags mysterier jævnligt forekommer inden for fugleskydningssporten, og at det er en helt anden person, der affyrer det mesterlige skud. Hvorfor pokker det så ikke er denne anden, der får æren og kongeværdigheden, vil altid stå for mig som en gåde.

Jeg var frygtelig ked af at have såret de venlige borgere, der havde villet tildele mig en så ærefuld post, og jeg ville inderligt gerne have givet den kasse øl, der efter sigende hører med til forpligtelserne. Men at være fuglekonge et helt år i Roskilde og næste år under store ceremonier at skulle overdrage riget og magten til en efterfølger, var mere, end jeg kunne bære. Dagen efter skrev jeg et venligt brev til formanden og forsøgte at forklare ham situationen, blandt andet at det jo var af repræsentative grunde, at jeg – uden at vide det – var blevet medlem af fugleskydnings-selskabet som af så mange andre foreninger. Næste dag kom der et iskoldt svar fra ham, hvori han – ikke uvittigt – erklærede, at det også var af repræsentative grunde, han hidtil havde stået som abonnent på Roskilde Dagblad, så han ville anmode om øjeblikkelig at blive slettet som sådan!

Et par dage efter fik jeg besøg af ur-roskildenseren, forfatteren og lokalhistorikeren *Arthur Fang*, som var helt ulykkelig på mine vegne. Han var bladets gode ven og medarbejder, og han mente, jeg efter dette ville gå strenge tider i møde. Men måske, trøstede han til sidst, kan det efter-

hånden glemmes. Trods alt er traditionerne jo ikke så stærke i dag, som de har været. Men jeg kan godt sige Dem, føjede han til, at havde det været for en menneskealder siden, var De blevet stenet ud af byen!

Det skete igen

Historien gentager sig – men aldrig helt på samme måde: Ved fugleskydningen den 10. juli 1951 skød mejeriejer H. L. Christiansen brystpladen ned for gårdejer Bakken Gantzel. Da denne imidlertid ikke ønskede at modtage værdigheden, tilfaldt den landsretssagfører Esben Johansen, i hvis navn den højre vinge var blevet nedskudt. Landsretssagføreren var imidlertid på rejse i udlandet og kunne derfor ikke nægte at blive fuglekonge. Ved bordet blev fuglekongens forpligtelser overtaget af formanden og overrækkelsen af kongens bånd skete først ved den sidste skiveskydning, den 7. august. 1951 var forøvrigt det første år, hvor man afsluttede fugleskydningsaftenen med kortspil.

For at blive i rækken af redaktører må vi springe 37 år frem i tiden til 1986, hvor det igen var en redaktør ved Dagbladet, Ole C. Jørgensen, der opnåede værdighed som fuglekonge. Vognmand Knud Rasmussen leverede det skud, der igen satte en bladmand på tronen.

1979. Politiassistent
P.M. Petersen.
Rådhuset.

1886. Garvermester
Hans Winther.

Kongen tabte sin tøffel

Ind imellem er der nogle yderst originale og festlige motiver på skydeskiverne. En af dem har urmager og senere telefondirektør Niels Lauritz Christensen stået for. Han blev fuglekonge i 1885 og fik lavet en skive, der dels har to telefontragte og dels viser, hvordan døden jager den gamle fuglekonge ud i det øjeblik, da uret på rådhusårnet slår 12. Kongen, der er i fuldt skrud, styrter afsted med bandoleret slaskende omkring sig og taber i skyndingen sin ene tøffel. Mere uhøjtideligt kan man vel ikke markere afslutningen af en regeringstid!

En særdeles god skytte, garvermester Hans Winther, blev fuglekonge i 1886. At han virkelig kunne skyde, fremgår tydeligt af protokollen, der fortæller, at han ikke alene skød brystpladen ned, han tegnede sig også for venstre vinge og halspladen. Garvermesteren lod lave en smuk plade med det tilstundende jubilæum i tankerne: På baggrund af et dannebrogflag ses en skydebroder fra 1787. Man har kopieret dragten fra 1793-skiven, men selvfølgelig skal det være selskabets første, kendte fuglekonge, Peder Brønne. Overfor ham står Hans Winther selv i kjole og hvidt og med høj hat, og symboliserer på denne måde skydebroderen et århundrede efter. Kongeinsignierne og to stangrifler er også med, og desuden ses Bondetinget, hvor Hans Winther boede.

På Peder Brønnes side ses skydemålet ved fjorden. Allernederst på denne 100 års jubilæumsskive ses to årstal 1787-1887.

Festlige dage

Det skulle vise sig, at Hans Winther blev ved med at være fuglekonge lidt længere end de fleste, for den festlige jubilæumsfugleskydning trak så længe ud, at der først blev valgt en ny konge dagen efter.

Det blev et par festlige dage – og måske nætter.

For at komme så nær jubilæumsdatoen som muligt blev skydningen holdt sidst i august, hvad ikke var sket i mangfoldige år. Den 24. august om aftenen blev skiven hejst, smykket med laurbærkrans, silkebånd og årstallene for jubilæet. Derefter var der ballottering.

Selve festen fulgte dagen efter, den 25. august. Man kørte om morgenen i procession gennem byen ud til Boserup pavillonen, hvor skydningen straks begyndte. Her blev ringen og den højre vinge skudt ned – og så gik man til frokost. Under den blev kammersanger N. Juel Simonsen udnævnt til æresmedlem, og der var de obligatoriske taler og sange, samt en kantate, der var skrevet til lejligheden. Og så, naturligvis, en masse skåler. Fugleskydningen fortsatte om eftermiddagen, dog afbrudt af en pause, hvor hele selskabet tog opstilling på trappen og blev fotograferet.

Så gik man videre med skydningen, men evnen til at ramme må åbenbart være blevet svækket under frokosten, for protokollen fortæller:

»Da venstre vinge ikke blev nedskudt, blev det vedtaget, at der ikke skulle skydes mere efter denne gevinst. Der skulle i stedet skydes efter halen.

Såfremt venstre vinge skulle falde, tilfalder gevinsten den skytte, for hvis skud den falder, såfremt det er på jernet, i modsat fald skal der skydes til skive efter den.«

Det lykkedes for malermester Christensen at få has på den genstridige vinge – og derefter faldt halen. Men nu var mørket faldet på og skydningen blev indstillet, uden at brystpladen var skudt ned.

Brødrene samledes så for at gå ind til det festligt dækkede bord og en aften, der var rig på taler, sange og skåler tog sin begyndelse. Da alle emner for taler var udtømte, hævede formanden bordet og man spredtes i de forskellige værelser til kaffen.

Beskrivelsen af denne jubilæumsaften sluttes i protokollen på følgende måde: »Om aftenen var pavillonen smagfuldt illumineret med kulørte lamper og balloner. Rundt om plænen var der oprejst høje kandelabre, hvorfra der brændte blus. Efter at brødrene i nogen tid havde været samlede omkring punchebollerne, sluttede festen«.

Næste dag blev skydningen genoptaget, og denne gang blev først halspladen, siden brystpladen skudt ned af W. P. Jacobsen for blikkenslager, gas- og vandmester Løytved, som blev den nye fuglekonge. Som motiv til sin skive valgte fuglekongen at få gengivet forskellige former for køkkentøj af metal.

Skytten, købmand W. P. Jacobsen, blev selv fuglekonge i 1909. Hans skive er desværre en af de mange, der ikke længere findes i samlingen.

Svære tider igen

Ikke mange år efter det festlige 1887-jubilæum løb selskabet ind i nye vanskeligheder. Medlemstallet sank mærkbart fra 54 i jubilæumsåret til 34 i 1889, hvor ovenikøbet tre medlemmer af bestyrelsen ikke ønskede genvalg på generalforsamlingen. Noget måtte altså gøres og det blev besluttet, ikke at vælge nogen ny bestyrelse, men at lade et udvalg på tre indtil videre »administrere selskabets affærer«. I. P. Rasmussen, W. P. Jacobsen og Hans Winther blev valgt til dette hverv, og de viste sig at være yderst effektive. Tre uger senere indkaldte de tre administratorer til en ekstraordinær generalforsamling, hvor der blev valgt en ny bestyrelse, og samme efterår blev der nedsat et lovudvalg, der lavede udkast til de love, som blev vedtaget i 1890.

80'ernes og 90'ernes skiver

I de sidste 20 år op til århundredskiftet fik selskabets skivesamling et godt tilskud. Fuglekongen i 1888 var købmand Viggo Lauritz Carl Thomsen, og skiven viser hans købmandsgård på hjørnet af Skomagergade og Blågårdsstræde. Gården blev revet ned i 1931 for at give plads til den bygning, vi kender idag. Denne skive er, af flere grunde, værdifuld for eftertiden. For det første fordi bygningen ikke findes mere – og for det andet, fordi den viser noget af dagligdagen på den tid med billeder af både mennesker og legende hunde.

Året efter var det igen urmager Niels Lauritz Christensens tur. Denne gang gik han bort fra det symbolske og lod sig male i det øjeblik, hvor han med eget skud har gjort sig til fuglekonge. Motivet ligner til forveksling

det, der ses på skiven for 1851: Den glade skytte, skydebrødrene, skydemålet og champagnen, der står klar.

I 1890 fik smedemester Niels A. Dreyer lavet en skive med det indre af smedien i Ringstedgade nr. 18, og året efter fulgte tømrermester Hans Jacob Bruun Kornerup trop ved at lade sin skive vise ejendommen og tømmerpladsen i Hersegade nr. 7.

Grosserer J. P. Rasmussen blev fuglekonge i 1893. Han lod sit flotte pakhus i gården til ejendommen Algade nr. 51 forevige på sin skive. Pakhuset måtte senere vige pladsen for et moderne varehus.

*1889. Urmager Niels Lauritz Christensen.
Fuglekongen lykønskes i Boserup.*

Vanskeligheder ved århundredskiftet

I år 1900 kom der virkelige vanskeligheder for selskabet. Københavns magistrat lod gennem skovridder Agger selskabet forstå, at der ikke måtte holdes fugle- eller skiveskydning ved pavillonen i Boserup. Og selv om man ansøgte om tilladelse til at afvikle årets fugleskydning for sidste gang på det sted, hvor man havde skudt siden 1862, var der ikke noget at gøre. Selskabet måtte flytte, og det blev ned til stranden, hvor fugleskydningen i år 1900 så fandt sted.

Fuglekonge i 1902 blev restauratør Søren Poulsen, der iøvrigt drev Boserup pavillonen i 20 år. Hans skive viser det nye sted til skydemålet ved stranden nær anløbsbroen for »Hornsherred«, der på dette tidspunkt sørgede for sejladsen på fjorden. På skiven ses, at skibet netop har lagt til.

Nu fulgte nogle rolige år. Der var hjorteskydning om vinteren på Jernbanehotellet og somrene bød på skive- og fugleskydning ved Boserup Strand.

I 1907 fejrede købmand J. P. Rasmussen sit 50 års borgerjubilæum. Dengang skulle man have brev på, at man var borger i en by med ret til at udføre et eller andet erhverv. På jubilæumsdagen havde selskabet sørget for illumination ved hans bopæl, og da repræsentanter for selskabet kom for at gratulere, fik købmanden samtidig overrakt emblemet som æresmedlem. At hædre J. P. Rasmussen på denne måde var blevet vedtaget på en ekstraordinær generalforsamling, hvor formanden blandt andet havde begrundet udnævnelsen med, at købmanden i 1889 havde »hjulpet selskabet ud over pekuniære vanskeligheder og derved reddet det for undergang«.

Gustav Wied.

Gustav Wied

Fugleskydningen havde i en årrække fundet sted i begyndelsen af juli måned og – som det et stykke tid havde været sædvane – strakt sig over to dage. Året 1907 var ingen undtagelse. Den 9. juli blev fuglen hejst, der blev uddelt skydelister og foretaget ballottering af nye medlemmer, så de kunne være med til fugleskydningen dagen efter. Blandt de syv, der dette år skulle vejes af selskabets brødre, var forfatteren Gustav Wied. Da alle var blevet optaget i selskabet, var der fællesspisning.

Næste dag gik det så løs med selve fugleskydningen. Blandt gevinsttagerne var det nye medlem, Gustav Wied, som fik både venstre klo og den højre vinge – begge ved købmand Olsens skud.

De samme to »dannede par« ved fugleskydningen i 1910, hvor købmand Olsen igen sørgede for, at Gustav Wied vandt, denne gang dog kun den venstre vinge.

I denne periode afsluttedes fugleskydningerne med den obligate middag, altid med damer – og der blev danset lystigt. Flere af den tids skiveskydninger sluttede på samme måde.

Flytning til Trægården

Den 8. oktober 1909 skete den næste skelsættende begivenhed i selskabets historie. På denne dato var der indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling med kun eet punkt på dagsordenen: 43 medlemmers forslag om at flytte selskabets fugle- og skiveskydninger fra stranden ved Boserup til Trægården.

Det blev en lang aften med mange indlæg både for og imod. Da man endelig skred til afstemning, var det om et forslag, stillet af konditor N.J. Schmidt: »Under forudsætning af, at der kan skaffes tilladelse til at skyde i Trægården, og at restauratør Nielsen påtager sig at udrede til opførelsen af en skydemur, hvad der måtte overstige 300 kroner, vedtager generalforsamlingen at flytte fugle- og skiveskydningerne fra Boserup til Trægården«.

Forslaget blev vedtaget med 25 ja-stemmer mod 16, der stemte nej. En enkelt stemmeseddel var blank.

I februar 1910 var der som sædvanlig hjorteskydning på Jernbanehotellet, og i april samme år holdt man generalforsamling på Trægården. Der kom en ordning i stand med restauratør Nielsen om opførelse af en skydemur på højen i haven, og man vedtog at lade skydeskiverne blive hængende i Boserup pavillonen indtil den 1. september.

Tirsdag den 7. juni 1910 fandt den første skiveskydning på Trægården sted. Der var almindelig tilfredshed med den nye bane, som naturligvis var blevet behørigt undersøgt med hensyn til sikkerhed og forsvarlighed. Men disse forhold havde politimesteren sagt god for, efter at chefen for Hærens Skydeskole, kaptajn Quist, havde erklæret banen for god. Kaptajnen havde også været med ved indretningen af skydebanen, og som

tak for hjælpen var han og hans hustru gæster ved festen efter fugleskydningen.

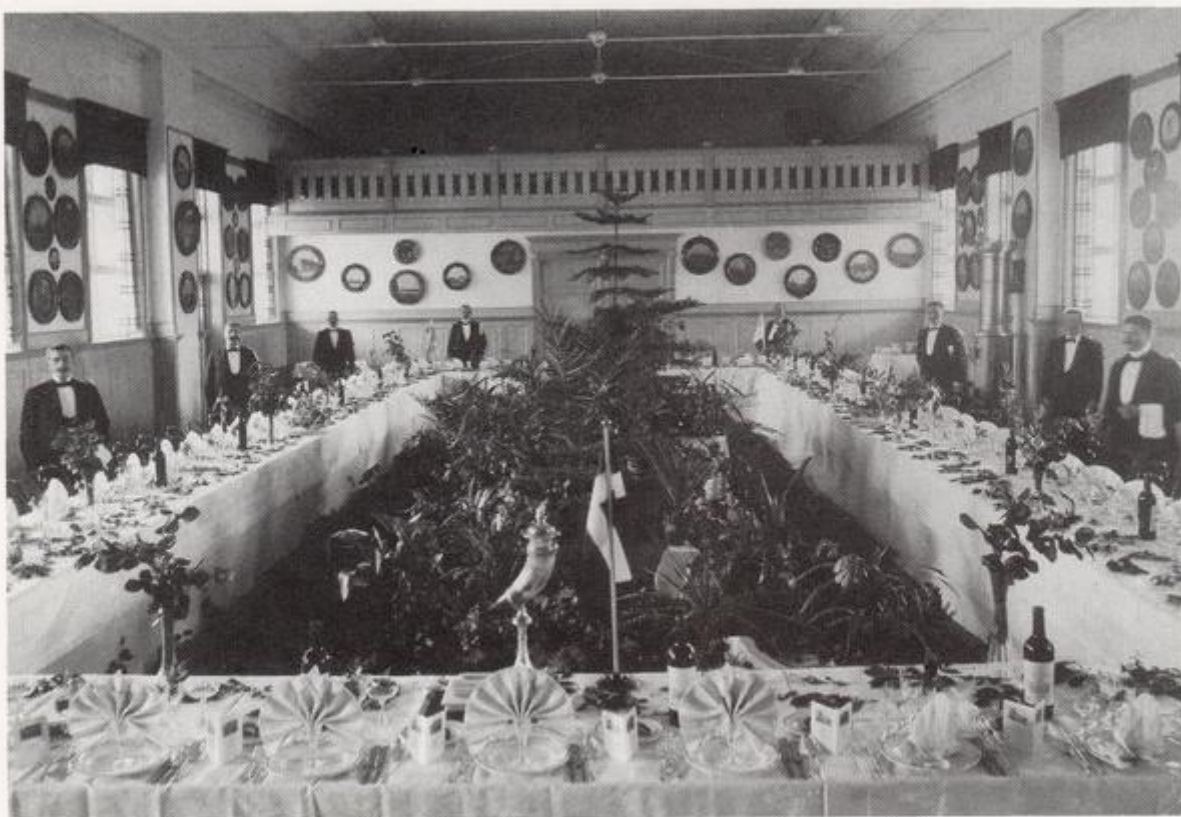
Vedligeholdelsen af banen m.m. påhvilede værten i de første tre år, derefter skulle selskabet betale for vedligeholdelserne med 35 kroner årligt. Der blev også vedtaget nye skyderegler på grund af de ændrede forhold.

Den 5. juli kunne den nye bane tages i brug til fugleskydning. Brødrene samledes ved Hotel Prindsen og marcherede i sluttet trop og med hornmusik i spidsen til Trægården. Endnu idag, 77 år senere, holdes denne skik i hævd. Indtil da var man gået i procession i Roskilde by, men selvfølgelig kørt resten af vejen til Boserup. Garvermester Nielsen sørgede for, at den første fuglekonge på den nye bane blev selskabets daværende formand Georg Christensen.

Året efter blev købmand Carl Schelhase fuglekonge. Som motiv for sin skive valgte han Roskilde Søbadeanstalt, der var blevet oprettet i 1830'erne af Johannes Damhage. Ved fællesspisningen om aftenen efter fugleskydningen fik kaptajn Callisen et hjerteanfald. Dette gjorde naturligvis et stærkt indtryk på alle og bordet blev øjeblikkelig hævet.

Trægaarden, musiktribunen i haven. T. h. »Havebygningen«.

Festsalen i Trægaarden med Fugleskydningsselskabets skiver.

Jubilæum med hornmusik og gratis frokost

I 1912 kunne man fejre selskabets 125 års jubilæum og det skete med en storstilet fest. 1912 var også året, hvor man genoptog den gamle skik med at afhente fuglekongen. Alle brødrene gik med hornmusik i spidsen til kongens bopæl for at hente ham og derefter i samlet trop marchere til Trægården. Tidligere var fuglekongen blevet afhentet pr. vogn og så, på festpladsen, modtaget af brødrene med hornmusik og salut. Denne skik med at afhente fuglekongen finder stadigvæk sted. Ved ballotteringen dette år var der iøvrigt een af kandidaterne, som ikke blev optaget. Det syntes ikke at være hændt før, men er sket nogle enkelte gange siden.

Frokosten var gratis og bestod af: En halv hummer naturel, forloren skildpadde, ost og kransekage. Der var rødvin til æresgæsterne, bestyrelsen og talerne, og øl og snaps til det øvrige selskab. Sange var der mange af ved denne lejlighed, for selskabet har gennem årene haft mange gode lejlighedsdigtere blandt sine medlemmer. Man sang blandt andet »I barndomsfjed i mandomsalder« og så var der, som ved tidligere lejligheder, en lang række taler efter det fastlagte mønster.

Da skydningen blev genoptaget, blev formanden, Georg Christensen, fuglekonge ved direktør Vogelsangs skud. Dette skete ved 18-tiden, og en time senere kunne man gå ind til festmåltidet, der bestod af klar suppe, laks, andesteg og en halv flaske rødvin. Igen var der mange taler samt telegram til – og fra – Kong Christian X. Bagefter var der et »livligt bal«, der sluttede kl. 2 om natten. Ved 22-tiden var man blevet styrket med champagnepunch.

Beskrivelsen af aftenen og natten slutter med »Festen var meget vellykket« og dette fremgår tydeligt af fremstillingen, der er foretaget af Georg Christensen med hans ikke let læselige »journalisthåndskrift« men også i hans flydende stil.

Ved fugleskydningen i 1914 blev købmand Christian Petersen fuglekonge. Og ved frokosten på festdagen serveredes for første gang følgende menu: Hummer naturel, sprængt lam, ost og kransekage. Dertil øl og snaps. Dette traktement holdt sig uændret i mange år, lige til anden verdenskrig, og siden er traditionen så vidt muligt søgt videreført. Fra 1955 er det sket hvert år, selvom det til tider har været vanskeligt at skaffe den halve hummer.

1912. Redaktør
Georg Christensen.
Fuglekongen i sit kontor
på Roskilde Avis.

Første verdenskrig

Men i 1914 stod den første verdenskrig for døren, og i august udsatte man den 11. fastlagte skiveskydning, for, som Georg Christensen skrev i protokollen: »Europa står i flammer«. Natten mellem den 4. og den 5. august havde England erklæret krig mod Tyskland.

Krigsudbruddet fik årets fuglekonge, Christian Petersen, til at bede K. Andreassen om at male en allegori over verdenskrigen, idet han skulle gå ud fra Johs. Åbenbaring, 6. kapitel, stk. 4, hvor der står:

«Og en anden hest kom frem, den var ildrød, og ham, som red den, blev der givet magt til at jage freden bort fra jorden, for at menneskene skulle myrde hverandre, og der blev givet ham et stort sværd«.

Det blev en glimrende fremstilling, nok en af de kunstnerisk bedste skydeskiver.

Ved fugleskydningen i 1917 blev garvermester Hans Winther udnævnt til æresmedlem. Han havde da været selskabet en trofast støtte og en god skytte siden sin optagelse i 1866. Altså ikke mindre end 53 år. Selve æreemblemet havde garvermesteren fået året før, nu fulgte værdigheden med og samtidig blev det bekendtgjort, at Hans Winther havde skænket selskabet et sølvbæger, bestemt for den skytte, der nedskød kongegevinsten.

Vandrepokal

På generalforsamlingen i 1918 vedtog man et forslag fra hr. Knudsen og hr. Henriksen om, at man skulle skyde om en vandrepræmie – en pokal. Skydningen skulle foregå efter selskabets regler for skiveskydning, og præmien blev vundet af den skytte, der opnåede det højeste antal point 3 gange 15 skud, afgivet på tre ordinære skiveskydningsdage. Cykelhandler Henriksen fik som den første tildelt pokalen efter at have skudt 427 point.

Ved fugleskydningen i 1929 var det fabrikant N.P. Nielsen, der skød brystpladen ned. Han var i det hele taget en særdeles god skytte. Den 13. august samme år afviklede man den sidste skiveskydning og han havde da også sejret i kampen om vandrepokalen. Da det var tredje gang, han vandt, tilfaldt pokalen ham som ejendom.

1929. Malermester
Christian August Hansen.
Kirkestræde med
»Skandinavien«.

Derefter havde selskabet i en årrække ingen vandrepokal. På et bestyrelsesmøde i februar 1958 fremviste formanden en sølvpokal, som han foreslog indkøbt og udsat som vandrepokal ved skiveskydningerne. Bægeret blev købt, og det blev vedtaget, at »Det vil senere være at fastlægge proportionen for denne pokal, evt. efter handikapsystemet«. Ifølge protokollen var handikapskydningen begyndt i 1949.

På bestyrelsesmødet den 25. august 1955 blev der taget bestemmelse om pokalen. Protokollen angiver at »Skydningen til næste sæson skulle foregå som sædvanlig, tillige at arrangere dem som handikapskydninger. Bægeret skulle så udsættes som præmie og skulle vindes to gange for at blive ejendom«.

Ved den 4. skiveskydning i 1954 vandt cykelhandler A. Krag handikapskydningen om denne pokal, og da han også tidligere havde vundet den – dog sammen med en anden skydebroder – blev det besluttet at indkøbe en ny vandrepokal. Samtidig skulle skydeudvalget udarbejde proportioner for en ny handikapskydning. Proportionerne skulle indføres i skydebogen, som også indeholdt regnskabet over skydningerne.

På et bestyrelsesmøde i 1972 blev det besluttet, at man ikke mere ville have nogen vandrepræmie. Den, man sidst havde haft, var blevet vundet til ejendom og »Man havde rigelig brug for pengene til de almindelige

præmier«. Det var iøvrigt ganske almindeligt, at selskabets vandrepræmier meget hurtigt blev vundet til ejendom for et medlem – hvad der fortæller lidt om de roskildensiske skytters formåen!

Men det varede nu ikke længe, før der igen var en vandrepokal, skænket af ostehandler A. Hvalø Hansen. På bestyrelsesmødet den 24. oktober 1977 blev bestemmelserne om denne nye pokal vedtaget: »Den skytte, der har deltaget i mindst tre skiveskydninger og har opnået flest point, får sit navn indgraveret i pokalen. Samme skytte kan ikke vinde to år i træk, men kan så vinde igen med et års mellemrum. Første broder, der har sit navn på fem gange, får pokalen til ejendom«.

I de følgende år blev der skudt om denne pokal, der iøvrigt blev vundet et par gange af giveren. Men ved torskegildet den 15. november 1982 blev den givet til plantageejer Helge Banghøj Andersen, der havde vundet den fem gange.

Nu stod man altså igen uden vandrepokal, men heller ikke denne gang varede det ret længe. Skydebroder, guldsmedemester Dines Hansen, har foræret selskabet en ny pokal. Reglerne for at vinde pokalen til ejendom er blevet »strammet«, idet man skal have sit navn i sølvet 5 gange, og en og samme skytte kan højst få sit navn indgraveret hvert andet år.

1920. Isenkræmmer
Peter Kelp.
Kong Christian X rider over
grænsen ind i Sønderjylland
efter genforeningen.

1918. Branddirektør
Hans Christian Andersen.
Interiør af stiftsskriver-
kontoret på Palæet.

Efter første verdenskrig

Skydetavlerne i slutningen af og efter første verdenskrig fulgte det traditionelle mønster. Således lod sagfører N. C. Nielsen, der blev fuglekonge i 1916, lave et billede af sit barndomshjem, den gamle kobbermølle, der nu er revet ned. Branddirektør Hans Christian Andersen fik værdigheden i 1918 og lod sig male ved skrivebordet i stiftsskriverkontoret på 1. sal i »Palæet«.

Af gode grunde undlod isenkræmmer Peter Kelp at vælge et Roskilde-motiv, da han blev fuglekonge i 1920. Han foretrak at fastholde det store øjeblik, hvor Kong Christian X. red over grænsen på den hvide hest.

De to fuglekonger i 1922 og 1924 var henholdsvis fhv. proprietær Peter Albrechtsen og maskinfabrikant Niels Peter Nielsen. Førstnævntes skive viser udsigten ind mod Roskilde fra øst. Dengang med store åbne arealer, der nu er bebyggede. Niels Peter Nielsen fik maleren til at gengive den smukke udsigt, der var fra hans ejendom på Dr. Margrethesvej nr. 9 nedover det, der nu er Folkeparken, Kong Valdemarsvej og hele kvartret omkring Kongebakken.

I 1923 var isenkræmmer Christian Faurholt fuglekonge. Han ville åbenbart gengive et typisk træk ved skydebrødrenes sammenkomster: Kortspil i Trægårdens have. I protokollen kan man gentagne gange læse om aftener, der endte med kammeratligt samvær og kortspil – og af en af selskabets sange fremgår det tydeligt, at der også ved fugleskydningerne var nogen, der fik tid til et slag seksogtres.

1923. Isenkræmmer
Christian Faurholt.
Skydebrødre spiller kort
i Trægaardens have.

Værd at bemærke

Om der var nogen sammenhæng med kortspil, vides ikke, men under alle omstændigheder blev det i 1925 besluttet, at såfremt en skydebroder ikke mødte frem for at skyde efter to opkald, skulle dommeren skyde. En eventuel præmie tilfaldt selskabet og skydebroderen skulle bøde en krone.

Ved fugleskydningen samme år skød smedemester Dreyer brystpladen ned i sit eget navn. Men da han var bosat i Slagelse, kunne han efter selskabets love ikke blive fuglekonge. Værdigheden tilfaldt i stedet »Indehaveren af højre vinge«, barbermester Olsen.

I 1929 fik Arthur Fang tilladelse til at skrive om selskabet i »Jul i Roskilde«. Det var første gang roskildenserne kunne læse om det selskab, der havde været med til at præge byens liv gennem så mange år.

Forsøg på at sikre skiverne

I 1930 blev der holdt en ekstraordinær generalforsamling, hvor man skulle tage stilling til et forslag om at deponere en del af skiverne på det nye Roskilde Museum. Forslaget faldt med 16 stemmer mod 6. I 1942 var der igen forslag om en deponering, men formanden afviste forslaget med den begrundelse, at skiverne allerede var pakket ned og gemt bort.

At det overhovedet var nødvendigt med en generalforsamling for at tage stilling til spørgsmålet, skyldes det forhold, at købmand P. Lassen så tidligt som 1887 havde fået flertal for, at skiverne aldrig måtte skilles.

Den 15. april 1947 var der igen generalforsamling. Punkt 4 på dagsordenen var »Reparation og ophængning af selskabets platter«. Direktør Jacobsen, Hotel Prindsen, havde tilbudt, at skiverne kunne hænges op i hotellets entresalon og på trappegangen. Selskabet tog med glæde imod tilbuddet, for det betød, at det nu igen var muligt at se denne kulturhistorisk værdifulde samling. Ophængningen fandt sted i løbet af juli 1947.

Det er let at være bagklog. Men havde selskabet vedtaget deponeringen i 1930, er det muligt, at samlingen havde været intakt idag. For nu skete det meget kedelige, at der et par gange blev fjernet skiver fra Hotel Prindsen. Senest i 1972, hvor fem forsvandt på een gang.

Gennem tiderne er der forsvundet mange – ialt 50. Heraf vides, hvor 31 befinder sig – eller hvorfor de forsvandt – men 19 lader sig ikke opspore, idet de fleste af dem er forsvundet ved tyveri.

Fugleskydningsselskabets bestyrelse var klar over, at der måtte gøres noget for at sikre skiverne, og den 10. maj 1978 blev der underskrevet en deponeringsordning mellem selskabet og Roskilde kommune. Alle skiver fra 1700- og 1800 tallet blev hængt op i museet »Palæsamlingerne«. Hermed havde man også givet en bred kreds mulighed for at få et nærmere kendskab til samlingen.

1930'ernes skiver

Af 1930'ernes fuglekonger valgte tre at lade deres ejendomme være motiver på skydetavlerne, medens to andre foretrak at fortælle Roskilde-historie.

Fuglekongen i 1934 var sognefoged H.P. Hansen. Han valgte som motiv Røde Port, der var blevet bygget i 1847 i forbindelse med oprettelsen af jernbanen København/Roskilde. Nu var den gamle port blevet for

klein til den moderne trafik og stod foran en væsentlig udvidelse. H.P. Hansens skydeskive viser den gamle, smalle port med et damplokomotiv brusende henover. Som det tydeligt ses, er porten ikke rød, men grå. Navnet »Røde Port« var smittet af fra den middelalderlige port, som engang har ligget meget nær Hestetorvet og antagelig afsluttet byen Roskilde mod øst. Det var iøvrigt nærliggende for fuglekongen at vælge dette motiv. Han boede nemlig i Hedegårdene og har altså passeret gennem porten utallige gange.

Da proprietær Andreas Gorm blev fuglekonge i 1936, var Røde Port netop blevet bygget om, så hans skydeskive viser den nye port, set fra det samme sted som to år forinden. Nu var den blevet større – og rød. Det var Historisk Samfund, der havde henstillet, at man lod porten kalke, så den kom til at svare til sit navn. Andreas Gorms skive har naturligvis et moderne lyntog kørende over broen og viser desuden mange biler.

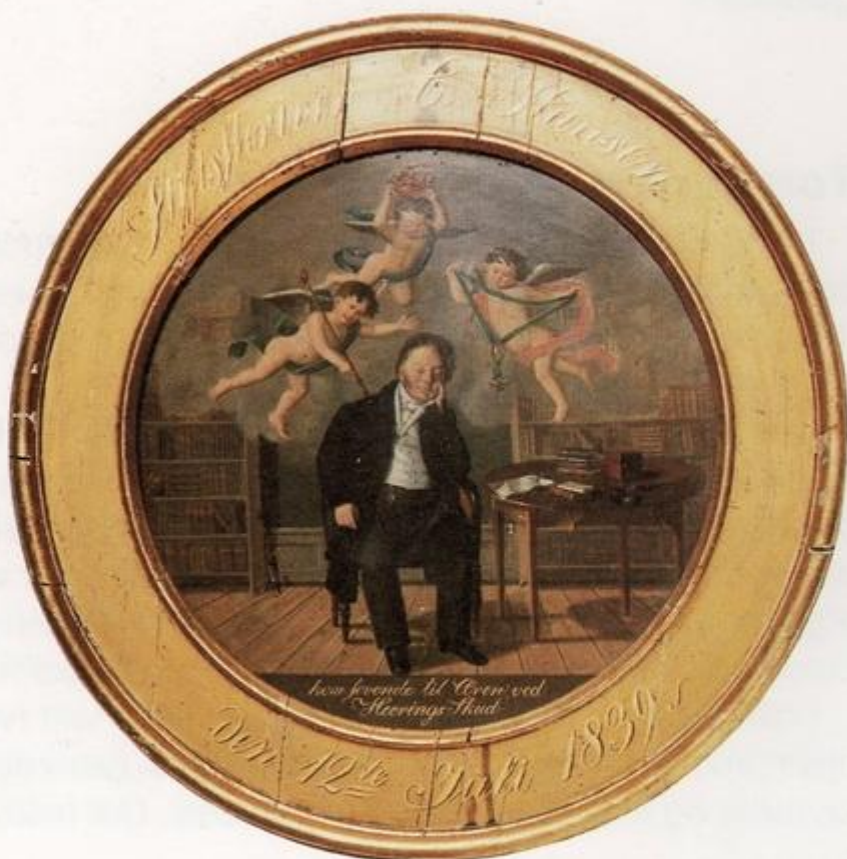

1934. Sognefoged Hans Peter Hansen.
Røde Port inden ombygningen.

1936. Proprietær H. Gorm.
Røde Port
efter ombygningen.

1839. Stiftskriver
Christian Hansen.
Fuglekongen afbildet
sovende i lænestol i sit
studereværelse, 3 Genier
bringer ham Skyttekonges-
insignierna.

Jubilæum igen

1937 var igen jubilæumsår. I den anledning blev der udsendt et jubilæumsskrift, forfattet af redaktør Chr. Christensen og boghandler Andreas Flensborg. Her fortaltes for første gang mere indgående om selskabets historie, og skriftet blev sendt rundt til alle selskabets medlemmer, forskellige institutioner og privatpersoner – samt, vel at mærke, til Kong Christian X.

Jubilæet gav også anledning til en beslutning om at invitere alle selskabets medlemmer »Hver med een dame« til gratis middag kl. 19.00 på jubilæumsdagen, hvor der også blev holdt fugleskydning.

Denne gang brød man med traditionen, idet skytterne samledes foran rådhuset, hvor også en stor del af selskabets øvrige medlemmer var mødt op. Derfra marcherede man så til skydepladsen, hvor alt forløb helt efter traditionerne. Fuglekonge blev fabrikant Frits Brack ved købmand Johansens skud. Men også ved denne jubilæumsfest trak det ud med at få papegøjen skudt ned. Fuglen faldt først kl. 19.00. Kl. 20 blev præmierne fordelt og først derefter kunne man gå ind til festmiddagen.

I protokollen kan man læse: »Det blev en festlig og fornøjelig middag med påfølgende bal til kl. 3. I det hele en festlig dag, som deltagerne sent glemmer«.

Torskegilde for første gang

I 1938 nævnes torskegildet for første gang, da et medlem gør opmærksom på, at ikke alle havde fået besked. Det mente bestyrelsen nu ikke var tilfældet, men lovede dog, »For fremtiden at sørge for, at alle blev underrettet om, hvad der skal ske i selskabet«.

Men jubilæumsåret må have tæret på kræfterne, for året efter var der så ringe tilslutning til fugleskydningen, at der ikke var nogen festmiddag bagefter. Det samme var tilfældet i 1939. På generalforsamlingen kunne det meddeles, at der var 101 medlemmer, at 2 nye var kommet til og 19 afgang og at man havde haft de traditionelle skydninger og torskegildet. Generalforsamlingen blev enig om at prøve at skaffe nye medlemmer.

I oktober samme år blev Trægården solgt ved tvangsauktion, og da ejendommen ville stå ubeboet vinteren over, fjernede bestyrelsen skydeskiverne og andre af selskabets ejendele. Det hele blev opbevaret hos

bestyrelsesmedlemmerne, indtil yderligere beslutning kunne tages. På bestyrelsesmødet den 13. februar 1940 afgjordes det, at der skulle holdes hjorteskydning, fællesspisning og generalforsamling på Højskolehjemmet, det senere Hotel Roar.

Anden verdenskrig

Den 7. maj 1940 var der bestyrelsesmøde, hvor følgende blev indført i protokollen:

»Det bemærkes, at der er udbrudt krig i Europa og at tyske tropper har besat Danmark. Der er udstedt ministerielt forbud mod, at alle foreninger og selskaber afholder skydninger af nogen art. Det vedtoges derfor at udsende meddelelse til samtlige selskabets medlemmer om, at der indtil videre ikke afholdes nogen skydning indenfor selskabet«.

Men selvom der ikke kunne skydes, kunne man kappes på anden måde, og den 9. juli inviterede selskabet medlemmerne på en gratis udflugt til Lindenberg Kro med frokost og gevinstkeglespil. Også det blev en festlig dag.

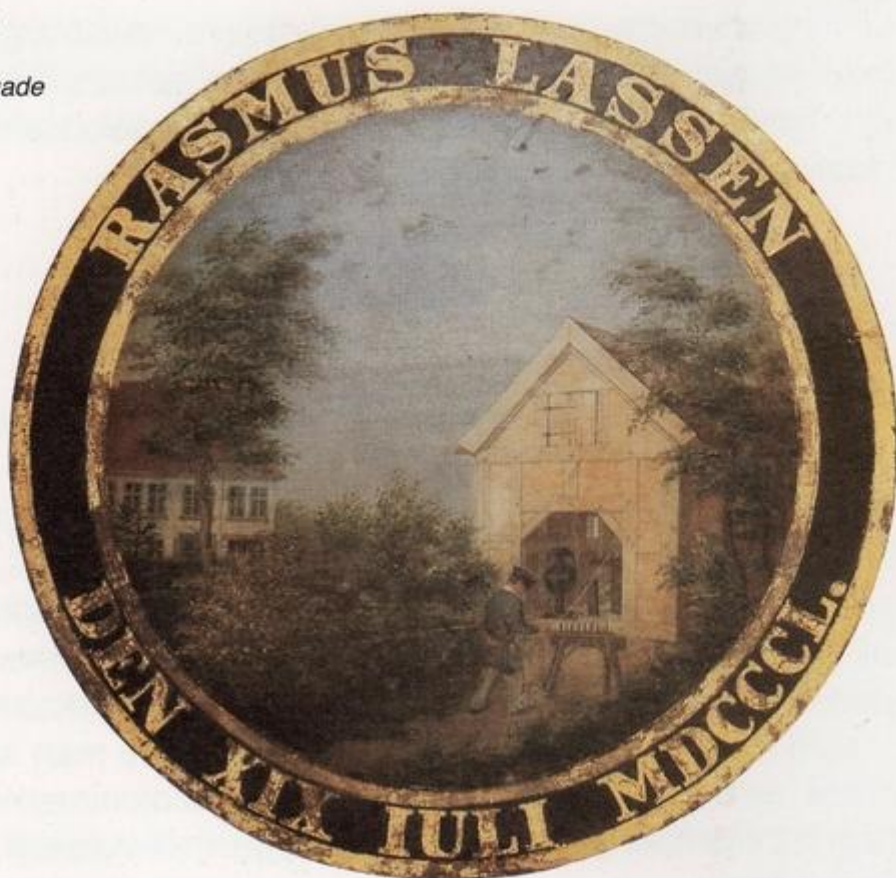
Skiveskydning kunne der altså ikke være tale om, men torskegildet gik an og det blev afholdt på Centralcafeen, hvor mange medlemmer mødte op.

På generalforsamlingen i 1941 blev det oplyst, at man måske kunne få tilladelse til at skyde med salonrifler. Bestyrelsen ville undersøge sagen nærmere. På den samme generalforsamling besluttede man iøvrigt at nedsætte kontingentet til 10 kroner.

Tilladelsen til skydning med salonriffel blev givet, og den 9. juli samlede man til fugleskydning på »Vigen«, hvor også frokosten og middagen blev indtaget. Det blev en fornøjelig dag, alt foregik efter de gamle traditioner, lige med den ene undtagelse, at damerne ikke blev inviteret med til middagen. Den ringe tilslutning til fugleskydningerne i årene 1938 og -39 og de ændrede forhold under krigen medførte dette brud på en meget gammel tradition.

I 1941 blev det berammede torskegilde aflyst af en eller anden grund, som ikke oplyses. Men året efter, altså i 1942, skulle der igen holdes fugleskydning på »Vigen« og skiveskydning på Højskolehjemmet. Men det viste sig, at lokalet her ikke kunne bruges og man flyttede så skiveskydningen til Woelffheckels lokaler i Algade nr. 4. Bestyrelsen besluttede

1850. Rebslagermester
Rasmus Lassen.
Ejendommen Ringstedgade
23 og Reberbanen
i Blegstræde
(nu Borgediget).

1872. Gårdmand
Jens Nielsen, Darup.
Gården ved gadekæret
i Darup.

dog at holde den næste skiveskydning på Højskolehjemmet og i de følgende år veksledes der mellem disse to steder.

På bestyrelsesmødet i 1942 skulle man også tage stilling til en vigtig sag: Militæret havde lagt beslag på Trægården og forlangt, at både fuglestangen og den store skydeskærm blev fjernet. Man vedtog at sælge begge dele til en jernhandler, da man, som det hedder i protokollen »For tiden kunne få en god pris og ikke mente, at man i overskuelig fremtid ville kunne finde et sted, hvor man kunne opstille disse genstande og skyde med riffel«.

I 1944 døde sagfører N.C. Nielsen, der havde været formand i 18 år. Han blev efterfulgt af depotindehaver Carl Hansen og på et bestyrelsesmøde vedtog man at afholde skiveskydning i Hotel Prindsens have. På generalforsamlingen i 1945 blev det meddelt, at de sidste tre års fuglekonger opbevarede deres skiver hjemme til efter krigen.

1945.
Urmager Chr. Christensen.

80 år og mesterskytte for 7. gang

I befrielsesåret havde selskabet 113 medlemmer og da landet nu igen var frit, håbede man at kunne skyde med salonriffel igen. Men det viste sig umuligt at fremskaffe både rifler og ammunition.

Fugleskydningen foregik på »Vigen« med luftgevær, og selskabets æresmedlem, smedemester Niels Dreyer skød kl. 16.30 brystpladen ned til fordel for urmager Chr. Christensen. Det var, som det hedder i protokollen, 7. gang »Den gamle smed« gjorde dette. I foråret havde selskabet fejret hans 80 års fødselsdag og dette skulle blive hans sidste fugleskydning. Han døde i april 1946.

Selskabets love blev revideret i 1946, og ved skiveskydningen den 14. maj skød man »For første gang i flere år med rigtig krudt og kugler – selv om det kun var med salonrifler«.

Ved fugleskydningen dette år blev der også skudt med salonriffel og årets fuglekonge blev skotøjshandler Oluf Olsen. Årets sidste skiveskydning, den 20. august, er også værd at nævne. Protokollens referat af den festlige dag slutter med følgende: »Derefter gik man til kaffebordet, og her blev mulktbøssen efter gammel tradition slagtet, og det viste sig, at den lige kunne give hver af brødrene en likør til kaffen«. Det er første gang denne skik og mulktbøssen nævnes, men da den blev skænket af en anonym giver allerede i 1890, kan traditionen godt være gammel.

1946. Skotøjshandler Oluf Olsen.
Rådhuset.

Hornmusik og mangel på ammunition

Ved fugleskydningen i 1947 blev en gammel skik taget op igen: At spille hornmusik udenfor fuglekongens bopæl. Skydningen foregik i Hotel Prindsens have, og forpagter Axel Andersen blev fuglekonge.

Samme år besluttede man, at der ikke skulle holdes hjorteskydninger i 1947 og 1948. Grunden var ammunitions-mangel, og det fremgår af protokollen, at man derefter uden videre helt holdt op med hjorteskydningen.

På generalforsamlingen i 1948 blev bestyrelsen udvidet med 2 medlemmer til 7, hvoraf de to kunne være »udenbys« mod førhen kun een. Efter ballotteringen talte selskabet 140 medlemmer.

Samme år, den 11. maj, blev den første skiveskydning holdt på salon-skytteforeningens bane på Københavnsvej. Der blev skudt på 50 meter med salonriffel og »Forholdene og vejret var glimrende«. Der var stor tilslutning og almindelig tilfredshed blandt skytterne og bagefter »Festlig og fornøjelig spisning på Hotel Prindsen«.

Hotel Prindsen ca. 1930.

Problemer med baner og damer

I disse år var selskabets store problem at finde en velegnet skydebane. Emnet blev taget op på flere generalforsamlinger og bestyrelsesmøder og vi kommer tilbage til det senere i beretningen. Men i 1949 kom et andet problem i første række. Her foreslog selskabets sekretær, Aage Kristiansen på generalforsamlingen, at man skulle forsøge at gøre festen på fugleskydningsdagen endnu mere festlig. Man skulle afholde en middag med damer. Forslaget fik stor tilslutning, og det blev overlagt til bestyrelsen at træffe de nærmere bestemmelser i spørgsmålet. Det gjorde den ved at enes om: »Endnu engang at fortsætte under de sædvanlige former«.

»De sædvanlige former« fortsatte til 1955, hvor man genoptog traditionen med at have damer med til middagen. Det havde man så indtil 1959, som var det sidste år, hvor fugleskydningsdagen afsluttedes med en middag – noget den var blevet lige siden sit første år.

I 1960 var der så ringe tilslutning til middagen, at man enedes om at sløjfe den og gøre det samme i 1961. Måske for at samle kræfter til jubilæet i 1962.

Fugleskydningsdagen i 1963 sluttede med overrækkelse af båndet til fuglekongen, efter at der var affyret en salut. Derefter blev præmierne overrakt, og til slut blev der udråbt et trefoldigt »Leve« for selskabet. En 100-årig middagstradition var slut.

1954. Gas- og vandmester Hans Møller.

Ny tradition

Fugleskydningen i 1949 markerede starten på en ny tradition. Her gik man for første gang i procession gennem byen før frokost. Starten var ved Hotel Prindsen, og ruten var Sct. Olsstræde, Palæstræde, Stænder-torvet, Algade for så at ende ved hotellet igen. Nogle af de efterfølgende år gjorde man det samme, og fra 1957 synes det at være blevet til en fast tradition.

I 1950 gik skotøjshandler Oluf Olsen ud af bestyrelsen og blev derefter udnævnt til æresmedlem.

Fra den 9. maj samme år blev resultatet af skiveskydningerne ikke længere indført i selskabets protokol, kun i skydeprotokollen. Men allerede fem år efter, i 1955, genindførte man den gamle skik.

Fuglekonge i 1950 blev fabrikant C.C. Hansen. Men da han var bortrejst, kom værkfører Alfred Koue, der havde skudt brystpladen ned, til at præsidere ved festbordet.

På bestyrelsesmødet den 16. februar 1951 blev det næsten evigt tilbagevendende emne »Skydebane« igen taget op. Man enedes om at forelægge problemet for borgmester H. Løve Jørgensen, der netop var blevet medlem af selskabet.

Hensigten var naturligvis at få byen til at være behjælpelig med at finde et egnet sted, hvor der kunne skydes med Remington-riflerne.

Bestyrelsen havde selv fundet frem til en velegnet plads »Tæt udenfor Klostermarkens østlige hjørne«. Stedet blev inspiceret af formand, næstformand og borgmesteren, der også syntes godt om stedet. På generalforsamlingen kunne det så meddeles, at sagen lå hos parkudvalget, der skulle undersøge, om det kunne lade sig gøre.

Sagen blev naturligvis rejst igen på næste års generalforsamling, hvor man kunne konstatere, at den stadig lå trygt og godt i parkudvalget. Men i mellemtiden havde bestyrelsen foretaget forskellige undersøgelser, både med hensyn til skydebanen og spørgsmålet om ammunition til Remington-riflen. På generalforsamlingen blev det meddelt, at »Da det for tiden vil være umuligt at fremskaffe de nødvendige patronhylstre, må det almindelige ønske hos skydebrødrene om en genoptagelse af skydning med Remington-gevær, samt en dertil egnet skydeplads, foreløbig skrinlægges«.

Denne meddelelse gav anledning til megen diskussion, og der kom mange forskellige forslag frem. En skydebroder mente, at man kunne

bruge gamle patronhylstre, men hertil kunne en anden oplyse, at det også var umuligt at få sortkrudt. Formanden kunne desuden meddele, »At da der var lagt skat på fænghætter, ville en patron blive meget dyr og måske komme til at koste ca. en krone«.

Da brødrene forstod, at der ingen udvej var, blev årsberetningen godkendt og man vedtog forslaget om, at der ikke skulle arbejdes videre med at få en ny skydebane. En beslutning, som ingen var glade for.

Fugleskydningen i 1952 forløb efter de gode gamle traditioner. Endnu engang kom musikdirektør Johs. Henriksen med sit fem-mands orkester og musicerede i halvanden time og fuglekonge blev malermester Carl Hacke, der »Kort efter kom tilstede og modtog kongebåndet og brødrenes hyldest«.

På generalforsamlingen i 1953 gik formanden, fhv. depotindehaver Carl Hansen af. Han var flyttet fra byen, men havde på dette tidspunkt været formand siden 1944 og medlem af bestyrelsen siden 1925. Det var derfor helt naturligt, at den afgående formand blev udnævnt til æresmedlem. Den nye formand, lokomotivfører Valdemar Jørgensen, blev valgt på det første bestyrelsesmøde.

Hvad med salutten?

På bestyrelsesmødet den 25. august 1953 blev der talt om den gamle skik med at skyde salut med kanoner, når fuglekongen var fundet, og man blev enige om at prøve på at finde frem til de gamle kanoner. Det lod sig åbenbart ikke gøre, men ved fugleskydningen i 1956, hvor købmand C.E. Johansen blev fuglekonge, markerede man alligevel begivenheden på en ny måde. Skydeudvalget havde fremskaffet »En bombe med 9 efter hinanden følgende smeld«, således at man denne gang igen kunne høre det ude i byen, når der var kommet en ny fuglekonge.

Dette gentog sig i en række år indtil 1969, hvor man gik over til at afslutte dagen med det trefoldige »Leve« for selskabet, som havde været brugt siden 1963 og som stadigvæk er afslutningen på fugleskydningerne.

I 1954 blev selskabets nye love vedtaget, og årets fuglekonge blev vand- og gasmester Hans Møller. Han døde i oktober samme år, så det blev hans enke, der sørgede for både skiven og sølvpladen til kongebåndet. Skiven blev afhentet ved næste års fugleskydning.

På generalforsamlingen den 29. marts 1955 gik formanden, fhv. lokomotivfører Valdemar Jørgensen af. Han havde da været medlem af bestyrelsen siden 1944. Købmand C.E. Johansen blev selskabets nye formand.

På generalforsamlingen året efter kom bestyrelsen med et forslag om, at skiveskydningerne skulle flyttes til skydesalen på Hotel Roar og at de skulle afvikles om aftenen, så de ikke tog så meget af skytternes tid. I forbindelse med skydningerne ville man arrangere en slags klubaften, således at de medlemmer, der ikke ønskede at deltage i skydningen, kunne spille kort og/eller dyrke det selskabelige samvær. Skiveskydningerne var hidtil blevet holdt om eftermiddagen kl. 14–17, men nu blev bestyrelsens forslag vedtaget, og skiveskydningerne begyndte herefter først kl. 19.

Bordets glæder

Den selskabelige side af selskabets liv har altid spillet en stor rolle. Gennem forhandlingsprotokollen får man et tydeligt indtryk af, at mændene i Roskilde vidste, hvad det drejede sig om, når bordets glæder kom på tale. Det følgende eksempel er taget fra bestyrelsesmødet den 14. juni 1958, hvor man diskuterede frokosten og middagen på fugleskydningsdagen. Der var enighed om, at der til frokosten skulle serveres: »3 stykker smurt brød, samt sildeskåle, en halv hummer, sprængt lam med gemyse, ost og kaffe«. Prisen skulle være 13.50 kr. pr. kuvert excl. betjening.

Direktør Jacobsen, Hotel Prindsen, havde taget forbehold med hensyn til den halve hummer, da der på grund af den kolde forsommer ikke var fremkommet noget billigt tilbud på hummere. Men såfremt den halve hummer ikke kunne skaffes, ville der blive serveret en hummer-ret i skål. Bestyrelsen gik ind for arrangementet.

Middagen lød på fiske-timbale, oksefilet med champignons, is med jordbær og kaffe. Det hele for en samlet pris af kr. 12.50. Efter et forslag fra ejendomshandler H.C. Jacobsen blev man enige om »Jordbærsovs til isen« i stedet for jordbær. Betjeningen skulle betales af deltagerne.

1980. Glarmester Johs. Dahl.
Bopæl Sct. Mortensvej med
springvandet i forgrunden.

To glarmestre

I 1959 blev glarmester Kaj Christensen fuglekonge. Hans skive viser Roskildes byvåben, fremstillet som en ridders våbenskjold – men omgivet af glarmesterens værktøj. I 1980 var det igen en glarmester, Johannes Dahl, der fik fuglekongens bånd. Han valgte sin bopæl på Sct. Mortensvej med springvandet i forgrunden som motiv for sin tavle.

Nye regler

Den 3. december 1960 vedtog man »At der ved skydningerne og ved fugleskydningen ikke måtte anvendes skydelister med navne. Hverken deltagere eller skytter skulle have mulighed for at se, hvem skuddene afgives for«.

Man var også enige om, at man ikke under skydning til brystpladen på fugleskydningsdagen først skulle spørge deltagerne, om de ville være fuglekonger. »Skydebrødrene må selv, inden fugleskydningen begynder, meddele ovenstående«.

Fanen

Under frokosten ved fugleskydningen året efter foreslog sagfører Poul Krüger i en tale, at selskabet skulle anskaffe sig en fane med henblik på det forestående jubilæum. Alle var meget begejstrede for tanken, som medførte, at der under kaffen blev samlet ca. 700 kroner ind til formålet. På bestyrelsesmødet den 6. november blev det besluttet at bruge Dannebrog i fanen. Da man ikke mente, at de indsamlede penge ville slå til, besluttede man samtidig at tage restbeløbet fra jubilæumsfonden.

Fugleskydningsselskabets første fanebærer blev gårdejer Poul Jensen, Svogerslev, der virkede fra 1962 til 1975. Næste fanebærer blev politiassistent P. M. Pedersen fra 1976 til 1979, derefter kom gård-ejer Holger Olsen fra 1980 til 1985 og endelig i 1986 brandmand Keld Marcussen.

1962. Sidste års fuglekonge ejendomshandler Chr. Jacobsen skyder brystpladen ned og kårer derved fuglekongen, grosserer Johs. Berthelsen i jubilæumsåret.

Jubilæet i 1962

Da jubilæumsåret oprandt, vedtog man at holde fugleskydningen for sig og jubilæumsfestlighederne på selve stiftelsesdagen, den 28. august.

Den 25. juni var der indskydning af riflerne, og efter balloteringen blev den nye fane indviet. Selskabets æresmedlem, fhv. depotindehaver Carl Hansen slog det første søm i for Hans Majestæt Kongen. Landsretssagfører Poul Krüger slog det andet i for fædrelandet og formanden, købmand C. E. Johansen slog det sidste i for selskabet. Allerede på generalforsamlingen havde man valgt gårdejer Poul Jensen, Svogerslev til fanebærer.

Fugleskydningsdagen blev festlig i allerhøjeste grad. Bestyrelsen afhentede fuglekongen, ejendomshandler H.C. Jacobsen og man drog til Hotel Prindsen med Roskilde Borgervæbning i spidsen. Her samledes også resten af de ca. 80 skydebrødre. Skiven blev hængt op og selve skydningen blev, traditionen tro, indledt med, at fuglekongen løsnede det første skud. Kl. 11.45 blev skydningen indstillet og man stillede op for at marchere til frokost – igen med Borgervæbningen i spidsen. Marchen foregik ad den gamle rute, dog med den forskel, at man i anledning af jubilæet lagde turen forbi rådhuset, hvor borgmester Børge Juel Hansen modtog brødrene med en lille tale.

Men derefter forløb resten af dagen helt i overensstemmelse med de gamle traditioner: Den nye fuglekonge, grosserer Johs. Bertelsen, blev fundet, og om aftenen var der god mad, mange taler og sange, underholdning, hyggeligt samvær og dans. Det var en aften helt i pagt med ånden i selskabet, der i jubilæumsåret havde 144 medlemmer.

Sølvpladen

På generalforsamlingen i 1963 blev det besluttet at indstifte en lille sølvplade for 20, 30 eller 40 års medlemsskab. Disse hæderstegn blev uddelt for første gang ved fugleskydningen samme år, hvor fabrikant Chr. Nielsen blev fuglekonge.

Bestyrelsen ved 175 års jubilæet i 1962. Siddende fra venstre: Autoforhandler Hans Petersen, formanden, købmand, oberstløjtnant C. E. Johansen, grosserer J. Quaade. Stående fra venstre: Gårdejer Carl Rasmussen, Ågerup, ejendomshandler H. C. Jacobsen, ostehandler A. Hvalø Hansen, cykelforhandler A. Kragh.

Håndværkerforeningen

På samme generalforsamling – altså den i 1963 – blev det oplyst, at man havde forhandlet med Roskilde Håndværkerforening om overtagelse af fugleskydningen. Disse forhandlinger var i virkeligheden blevet indledt allerede i 1961, men var begge gange endt uden resultat.

På bestyrelsesmødet den 3. november 1964 kunne formanden meddele, at man arbejdede intenst på at finde en egnet skydeplads. Man havde set på forholdene i Odd Fellowlogens have, men logen havde forbeholdt sig en speciel indretning af banen, så den ikke skulle skæmme. Formanden og næstformanden havde derefter forhandlet med formand og næstformand i Håndværkerforeningen og denne gang var forhandlingerne endt positivt. Man var allerede nået så langt, at man havde forhandlet færdig med justitsministeriets skydesagkyndige, og man havde også sendt politimesteren i Roskilde en begæring om tilladelse til at skyde på det nye sted.

Fugleskydningen i 1964 var den sidste, der blev holdt i Hotel Prindsens have. Ved den lejlighed blev ostehandler A. Hvalø Hansen fuglekonge. Han valgte at følge en gammel tradition blandt fuglekonger: At lade sin profession være motiv for kongeskiven. Den viser ganske enkelt forskellige oste, ledsaget af et glas rødvin.

De første skydninger i Hersegade

I året 1965 afviklede man for første gang den årlige fugleskydning i haven til »Håndværkeren« i Hersegade, hvor man iøvrigt stadig skyder. Men samtidig bibeholdt man traditionen med at spise frokost på Hotel Prindsen – det gør man også stadigvæk.

Kl. 17 skød autoforhandler Hans Petersen brystpladen ned for gård-ejer Alfred Pedersen, Rorup, der herved blev den første fuglekonge fra den nye skydeplads. Som sit motiv valgte Alfred Pedersen sin ejendom i Rorup, set fra luften.

Året efter, 1966, var det igen en gårdejer, nemlig Carl Rasmussen, Ågerup, der blev fuglekonge. Han lod fremstille en skive med et stemningsfuldt motiv af plovmanden med to store heste for ploven – trækken-de den ene flotte lige fure efter den anden. I baggrunden ses Ågerup Kir-ke.

Samme emnekreds, livet på landet om efteråret, blev gentaget i 1976, hvor dette års fuglekonge, gårdejer Henning Larsen fik malet en gylden kornmark, hvor en moderne høstmaskine er i fuld gang. Altså endnu et eksempel på, at skiftende tiders skiftende skikke illustreres på den lange række af skiver gennem 200 år. Kulturhistorie, der er til at ta' og føle på.

1975. Tømremester
Hans Tranekjær Larsen.

Traditionstro skiver

Fra 1937 og fremefter følger fuglekongerne smukt trop, når de vælger motiver for deres skiver. Enten blev erhvervet illustreret, som hos fabrikant Fritz Brack i 1937, hvor en pottemager er ifærd med at dreje en flot vase, eller hos lokomotivfører Valdemar Hansen, hvis skive fra 1942 har et frembrusende damplokomotiv. Malermester Carl Hackes skive fra 1952 viser mangfoldigheden i hans virke som malermester, underviser og kunstner. Andre, som for eksempel vand- og gasmester Hans Møller (1954) foretrak at vise det værktøj, de brugte i dagligdagen. Det samme gjorde to senere fuglekonger, murermester Otto Johansen i 1960 og tømremester Hans Tranekjær Larsen i 1975.

Atter andre valgte at vise deres ejendomme. Dette gælder for eksempel købmand C.E. Johansen og direktør H.C. Andersen. De to fuglekonger i 1983 og-84, henholdsvis købmand Verner Wedel og plantageejer Helge Banghøj Andersen valgte også deres ejendomme som motiv, men begge fik også indsat symboler på deres erhverv. Verner Wedel har en flot gylden købmandsvægt og Banghøj Andersen en smuk og indbydende krans af nødder, der skulle erindre om at plantagen er den eneste af sin art i Danmark.

1983. Købmand
Verner Wedel.
Skibsprovianterings-
forretningen på havnen.

Installatør Søren Smidt, der opnåede kongeværdigheden i 1981, fik foreviget Maglekildes kildehus med vindfløjen. Maleren Jørgen Brendekilde, der iøvrigt har stået for de fleste af de senere års skiver, placerede ved den lejlighed sit staffeli sådan, at han fik den smukke udsigt op gennem Ll. Maglekildestræde til Domkirken med på billedet.

Når man ser på skiverne fra dette århundrede, må man konstatere, at de fuldt og helt lever op til det, der begyndte i 1787: At fortælle om erhverv eller vise topografiske emner. De er alle et udtryk for deres tid, men samtidig er de værdifulde, når det gælder Roskildes og dens omegns historie. Mange af dem viser nemlig bygninger eller gadestrøg, som er ændrede eller erhverv, som også er forandrede.

Men samtidig fortæller skiverne noget mindst lige så vigtigt, nemlig, at der blandt Roskildes borgere findes en interesse for den by, de bor i. En interesse, der gør, at de også vil give noget videre til eftertiden.

1981. El-installatør Søren Smidt.
Maglekildes Kildehus med Domkirken i baggrunden.

Stort og småt i de sidste 20 år

Ved fugleskydningsfrokosten den 27. juni 1967 tog selskabet afsked med direktør W. Jacobsen, Hotel Prindsen. Han havde da været vært for selskabet i næsten en menneskealder, men ønskede på dette tidspunkt at trække sig tilbage. Som tak for sin store indsats fik han ved denne lejlighed overrakt en medalje med inskription.

På generalforsamlingen i 1968 blev det oplyst, at selskabet på dette tidspunkt talte 177 skydebrødre – det største antal nogensinde og et godt tegn på, at selskabet trivedes.

Den 15. november 1969 blev der holdt en meget vellykket fest med damer, hvor der blev festet og danset til ud på de små timer. Alle var enige om, at det havde været en god aften helt i pagt med selskabets traditioner og derfor blev der på generalforsamlingen i 1970 stillet forslag om, at man skulle forsøge at arrangere noget lignende senere på året. Forslaget fandt almindelig tilslutning, men bestyrelsen fik ikke rigtig gjort noget ved sagen og festen blev ikke til noget.

Spørgsmålet om en efterårsfest blev taget op igen på generalforsamlingen i 1972 – denne gang med et krav om, at der »blev gjort noget«.

Der gik et år, men så blev festen med damer arrangeret til en »selskabelig aften med bal« den 27. oktober 1973 i Prindsens store festsal. Tilslutningen var imidlertid meget ringe, idet der kun var 36 deltagere inkl. damerne. Selvom det alligevel blev en festlig aften, blev det Selskabets sidste fest med damer indtil 200 års jubilæet.

På generalforsamlingen i 1970 blev det også vedtaget at etablere en fjerde skydebane ved skiveskydningerne. Den skulle bruges af de skydebrødre, der ikke ville være med i konkurrencen men udelukkende ønskede at øve sig eller more sig med at skyde til måls.

Samme år tog selskabet kontakt til Salonskytteforeningen, og man var ude at se på denne forenings skydelokaler på Østervangsskolen. Det viste sig, at der var gode muligheder for at afvikle selskabets skiveskydninger på dette sted – fire aftener om året. Det skete første gang den 29. november 1971.

På generalforsamlingen i 1973 blev det vedtaget, at man ikke længere måtte bruge private rifler til præmieskydningerne. Fremover kunne de kun bruges til at øve sig med. Selskabet havde iøvrigt allerede i 1957 anskaffet 2 Otterup rifler og senere, i 1969, suppleret disse med en 6,5 mm. riffel.

Generalforsamlingen i 1974 bød på lovændringer med det formål at

gøre lovene mere tidssvarende. Blandt andet udgik den gamle bestemmelse om, at selskabet skulle betale fugleskydningsfrokosten og at præmierne skulle være af tretårnet sølv. Man ændrede også den gamle vedtægt, der sagde, at fuglen skulle hænges op dagen før fugleskydningen. Det havde faktisk i flere år været kutyme at hænge fuglen på plads på selve fugleskydningsdagen.

I 1975 kunne det meddeles på generalforsamlingen, at nye bestemmelser gjorde det nødvendigt at anskaffe en ny fugl. Den gamle var udstyret med jernplader på forsiden, men dette var nu forbudt på grund af faren for tilbageslag. Jernet måtte for fremtiden kun anbringes på fuglens bagside. Kriminalassistent G. Andersen, der var meget skydeinteresset, havde allerede konstrueret en ny fugl, der var afprøvet og fundet i orden. En sådan skulle altså anvendes ved den næste fugleskydning.

I 1977 måtte der et formandsskifte til, idet købmand C.E. Johansen var afgået ved døden. Selskabets nye formand blev kørelærer Knud J. Hansen.

I 1980 lukkede Hotel Prindsen. Dele af det gamle hotel skulle være Kulturhus og selskabet måtte derfor tage alle kongeskiverne ned og deponere dem i en bank, indtil der kom en afklaring på, om de igen kunne blive hængt op på hotellet. Det kunne imidlertid ikke lade sig gøre, og efter en forhandling fandt de mange kongeskiver i 1982 en ny plads i Håndværkerforeningens store sal.

1969. Revisor
Knud Printzlau.

Skiven til 200 års jubilæet

Skiven til 200 års jubilæet leveres af årets fuglekonge, chefredaktør Ole C. Jørgensen, Næstved Tidende. Men kongeskivens motiv har ikke det mindste med Næstved at gøre, idet dens emne er Dagbladets bygning i Hersegade, hvor Ole C. Jørgensen havde sit virke gennem ti år – og endnu, da han blev fuglekonge i sommeren 1986.

Også Radio Roskilde markeres tydeligt på skiven, der i den ene side viser radiostationens oprindelige logo med de to Domkirke-spir og i den anden side gengiver en sammenfoldet udgave af Dagbladet.

Farven på bygningen er den naturligt røde og radioens æterbølger vises i cirkler, der dæmpes ned i farvetonen efterhånden som de fjerner sig fra centrum.

Med denne skive sættes der altså et punktum for 200 bevægede år. Men det gøres på en måde, der på smukkeste vis fører fortiden videre gennem nutiden og ind i fremtiden. Samtidig trækkes der igen klare linier til Roskildes medieverden.

Kunstneren er Jørgen Brendekilde, der med fin kunstnerisk sans har løst den realismebetonede opgave.

Kunstneren Jørgen Brendekilde i atelieret med redaktør Ole C. Jørgensens skive.

Fugleskydning anno 1980'erne

I vore dage holdes den årlige fugleskydning normalt den første tirsdag i juli måned.

Dagen begynder kl. 08.00, når den samlede bestyrelse møder op hos fuglekongen, hvor den festlige dag sædvanligvis indledes med flaghejsning. Efter et solidt morgenbord ledsager bestyrelsen fuglekongen, der til lejligheden bærer det gamle kongebånd med alle fuglekongernes sølvplader, til Hotel Prindsen, hvor de øvrige skydebrødre venter.

Turen fra fuglekongens hjem til hotellet kan foregå i personbiler, men fuglekongen kan også vælge mere originale former for transport. Dette skete for eksempel i 1984, hvor fuglekongen var købmand Verner Wedel, og turen fra købmandsgården på havnen til Prindsen blev tilbagelagt i strålende solskin med hele bestyrelsen i løvpyntet charabanc, kusk i rødt liberi og hornblæser på bukken. I 1986 havde den daværende fuglekonge, vognmand Preben Nielsen benyttet lejligheden til at give to af sine skraldevogne en afpudsning og festsmykning for sin egen og bestyrelsens transport til de ventende skydebrødre.

Ved ankomsten til Hotel Prindsen byder traditionen, at fuglekongen trakterer alle fremmødte skydebrødre med en morgenbitter. Præcis kl. 10.00 stiller hele selskabet op i række og geled udenfor Prindsens sideudgang i Rosenhavestræde. Med fane, hornorkester og fuglekongen i spidsen marcherer skydebrødrene så – under formandens kommando og med fuld musik – gennem byen til Stændertorvet, hvor der gøres holdt foran rådhuset. Her hænder det, at borgmesteren modtager processionen.

Efter et musiknummer fortsætter marchen gennem byen til »Håndværkerens« have, hvor fuglen er blevet sat op i et højt stativ på skydebanen. De to salonrifler er blevet indskudt dagen før og nu spændt fast på riffelstativerne.

På skydepladsen startes med flaghejsning, og derefter går alle skydebrødrene ind i restaurantens store sal i spændt forventning på overbringelsen af fuglekongens malede skive, der – sædvanligvis under stor akklamation – bliver hængt op på hæderspladsen mellem de tidligere kongers skiver.

1982. Vognmand
Sv. Aa. Jørgensen.
Egegården med »Mads Ged«.

Stemning på pladsen

Først efter denne ceremoni begynder selve skydningen til den store træfugl, der er inddelt i ni plader med aftegninger, der viser de forskellige dele, der skal skydes ned.

Som regel er vejrguderne på skydebrødrenes side på denne festdag, hvor deltagerne fordeler sig ved bordene i haven og under det store halvtag med den udstationerede skænk. Det varer ikke længe før pladsen summer af god stemning i en blanding af orkestermusik, tjenernes udskænkning, skydeledelsens opkald i højtalerne, hyggelig konversation, kortspil og knaldene fra de to salonrifler.

Midt i hurlumhejet skal skydebrødrene hele tiden være opmærksomme på, når deres skydenumre bliver råbt op. Så gælder det om alvorlig koncentration. Man får kun et skud ved hvert opkald og hver enkelt del af fuglen, der skal skydes ned, kræver mange skud. Kuglerne skal simpelt hen perforere aftegningerne i træfuglens plader, som først falder af, når de enkelte linier er helt gennemskudte.

Først skydes til ringen, derefter til kronen, fuglens højre klo, den venstre klo, halspladen, halen, den venstre vinge, den højre vinge og endelig til brystpladen, som er afgørende for udnævnelsen af den nye fuglekonge.

1984. Plantageejer
Helge Banghøj Andersen.
Banghøjgård omgivet af nødderanker.

Frokost, taler og sange

Men længe før man når til dette højdepunkt, afbrydes skydningen for en vigtig del af fugleskydningsdagens begivenheder. Klokken er blevet 12.00, og skydebrødrene og hornorkesteret stiller igen op i række og gæled. Denne gang kun for den korte march gennem Hersegade til Prindsens gamle festsal – nu kulturhusets store sal. Her er dækket op med et festligt bord, og skydebrødrene skal igennem en overdådig frokost, der starter med sildebord og fortsætter med varm fiskefilet, en halv hummer, sprængt lam med frossen peberrod, smeltet smør, kartofler og gemyse, før man slutter af med ostepanretning.

Når alle har taget plads ved de lange borde og orkesteret har indtaget sin plads på scenen, beordrer formanden fanen ført ind. Alle rejser sig og gør front mod fanen, som fanebæreren under musik fører gennem festsalen til ærespladsen ved scenen.

Spisningen indledes med, at formanden byder velkommen og det store måltid afbrydes derefter gentagne gange af de officielle taler og sange.

Den første, der tager ordet, er fuglekongen, der taler for Hendes Majestæt, Dronning Margrethe II. Der råbes et nifoldigt hurra for majestæten, hvorefter fanebæreren går til fanen, og musikken sætter i med »Kong Christian stod ved højen mast«, som synges af forsamlingen. Næste taler er formanden, som taler for fuglekongen og slutter af med tre hurra'er, efterfulgt af musik, hvor »Den gamle sang« afsynges.

Derefter følger talen for Danmark og fanebæreren går igen til fanen, når forsamlingen synger »Der er et yndigt land«.

Nu er man langt henne i frokostens forløb. Stemningen er god og ved slutningen af det sprængte lam følger talen for skytterne og »Sangen for skytterne«.

Før osten kommer på bordet, vil formanden overrække eventuelle erindringstegn til 25, 40 og 50 års jubilarer. Ligeledes vil alle de skydebrødre, der er optaget i årets løb, blive præsenteret for de »gamle«.

Når ceremonien er nået vel frem til osten, var det tidligere kutyme at holde talen for damerne. Men dels fordi damerne aldrig deltager i fugleskydningsfrokosten og dels på grund af tidmangel, har denne tale i de senere år kun været holdt af og til. Under alle omstændigheder synges på dette tidspunkt sangen »For Kvinden«.

Den sidste officielle taler er en af de nyoptagne skydebrødre, som taler på de andre nyes vegne. Derefter er ordet frit for den, som måtte have noget at tilføje til den lange række af taler.

Efter ca. toenhalv time er frokosten slut og fanen føres ud. Turen tilbage til skydebanen foregår i mindre grupper. For nogles vedkommende først efter en kop kaffe, men for de skydebrødre, der står først for tur på skydelisten, umiddelbart efter frokosten, for skydningen genoptages præcis kl. 15.00.

Fuglekongen kåres

Den gode frokost har ikke gjort stemningen dårligere – tværtimod øges den i løbet af eftermiddagen, hvor del på del af fuglen falder for kuglerne, indtil det spændende øjeblik, hvor kun brystpladen mangler. Klokkeren kan blive 17, 18, måske 19, før den ofte genstridige fugl giver op for det afgørende skud, der bestemmer, hvem der skal afløse den nuværende fuglekonge i det næste år.

Men før spændingen udløses, sker gevinstuddelingen. Der er to gevinster for hver nedskudt del af fuglen. En tillægsgevinst til skytten og en gevinst til den skydebrøder, som skytten i det enkelte tilfælde har skudt for. Man begynder med præmierne for ringen og slutter med brystpladen, hvor skytten, udover sin gevinst, også modtager et kongeskytteemblem.

Den nye fuglekonge udråbes og modtager samtidig en særlig flot gevinst. Medens pressefotograferne har travlt med at få de rigtige billeder, modtager fuglekongen skydebrødrenes hyldest, og det højtidelige øjeblik er kommet, hvor den detroniserede fuglekonge må overlade den nye fuglekonge det overdådige kongebånd, der kun må bæres af fuglekongen og kun på selve fugleskydningsdagen.

Med dette er den officielle fugleskydning slut, og mange skydebrødre bryder op for at vende hjem efter en lang og festlig dag. Alligevel må man forvente, at byen også i aftentimerne vil bære præg af fugleskydningen. Festglade skydebrødre i mindre grupper kan tænkes at fortsætte de kulinariske nydelser på byens restauranter.

Papegøjeskydning

Tidligere tiders »Papegøjeskydning« svarer til vore dages fugleskydning. Men fuglen, der dengang blev sat op på en høj stang, var udformet som en papegøje.

Senere har man antagelig ønsket at gøre navnet på den fornemste af selskabets skydninger mere dansk – måske også mere værdigt – ved at ændre navnet til fugleskydning.

Hjorteskydning

Hjorteskydningen fandt sted første gang den 8. februar 1890 på Jernbanehotellet. Siden fortsatte man på Hotel Prindsen, så på Trægården og endelig, først i halvtredserne i dette århundrede, på Højskolehjemmet, der havde skydebane i sin kælder.

Det er uvist, hvorfor man egentlig fandt på ordet »Hjorteskydning«, men det må antages, at man fandt på navnet for at skelne disse indendørs skydninger fra den udendørs papegøjeskydning.

Så langt nogen kan huske tilbage har hjorteskydninger simpelthen været øvelsesskydninger på en indendørs skydebane, hvor man skød til papskiver, som vi kender dem idag.

I 1950'erne var der hjorteskydning en gang om måneden på Højskolehjemmet, og gamle skydebrødre kan fortælle, at man dengang omtalte denne månedlige begivenhed enten som hjorteskydning eller som skiveskydning – lidt afhængigt af, om det var en ældre eller en nyere skydebrøder, man talte med.

1985. Vognmand
Preben Nielsen.

Skiveskydninger

I vor egen hektiske og fortravlede tidsalder er der, ganske naturligt, sket en begrænsning i antallet af skydninger. Men traditionen holdes i hævd!

Nu er der kun fire årlige øvelses- eller skiveskydninger. De finder sted om aftenen og fordeler sig med to i løbet af foråret, en i april og en i maj og to andre om efteråret, henholdsvis i september og oktober måned. I løbet af disse fire skydeaftener finder man frem til selskabets årlige mester-skytte. Reglen er, at kun de tre bedste skydninger tæller med, så der er altså mulighed for enten at springe over en gang eller at slippe for, at den noksom berømte »Dårlige dag« bliver talt med.

Der skydes med salonrifler, som stilles til rådighed af selskabet, idet man ikke må skyde med egne våben. En skydning består af 5 prøveskud og derefter 15 skud, der alle tæller. Der skydes på en 15 meter bane, altid med fast anlæg og skytterne skal placere 3 skud i hver skive.

At ramme skivens centrum giver 10 point. Men da der ofte er flere dygtige skytter, som i årets løb har opnået maksimum point, består »pletten« af to ringe, som da er afgørende for at finde frem til mesteren..

Skydebrødrene har altid haft forståelse for at blande alvor og glæde i passende mængder i forbindelse med deres udfoldelser. Og sådan er det naturligvis også på skiveskydningsaftener.

Efter den alvorsfulde konkurrenceskydning er der handicapskydning, hvor hver enkelt skyder fem skud til små skiver. Der er flere præmier i form af en god flaske portvin, som vinderen får udleveret samme aften.

Handicappet sikrer, at der i løbet af et par sæsoner vil være mange forskellige vindere til vinen, og at alle har en chance for præmie, hvis de en dag skyder lidt bedre end de plejer.

Henimod kl. 20.00 er skydningerne overstået, og nu fortsætter aftenen med kammeratligt samvær omkring de små borde, hvor også kortglade skydebrødre finder sammen. Nogle af de ældre til det gamle og vanskelige kortspil l'Hombre, andre til en almindelig Whist og andre igen til en afslappende gang Mausel.

Aftenen afbrydes selvfølgelig af smørrebrød med øl og snaps, og ved bordet bliver vinpræmierne uddelt til vinderne, der får et hurra med på vejen.

Henimod kl. 23.00 ebber aftenen ud. Dagen efter skiveskydning er nemlig altid en hverdag, hvor de fleste skal tidligt op til dagens dont.

Mere sjælden end køn

Den originale gamle »Bødebøsse«, eller »Mulktbøssen«, som den oprindeligt blev kaldt, var i 1890 en gave til selskabet fra blikkenslagermester Løytved, der var dette års fuglekonge. Den har form som en kaffekande, og er – efter mange skydebrødres oprigtige mening – mere sjælden end køn.

Men den tjener stadig sit formål.

Det er pålagt skydebrødrene at bære selskabets emblem ved alle skydninger og ved alle selskabelige sammenkomster. Forsømmelighed medfører en bøde på fem kroner, som den glemsomme skal erlægge med det samme i »Mulktbøssen«, der er sikret med en hængelås.

I løbet af et år sker dette for mange og bøssen bliver tungere og tungere at slæbe rundt med.

Endelig, ved årets sidste skiveskydning, bliver den næsten fyldte bøsse åbnet og indholdet talt op. Altid til glæde for de forsamlede skydebrødre, for beløbet bliver samme aften omsat til brændevin, der nydes til smørrebrødet.

13 tidligere fuglekonger samlet til torskegildet 1986.

Torskegildet

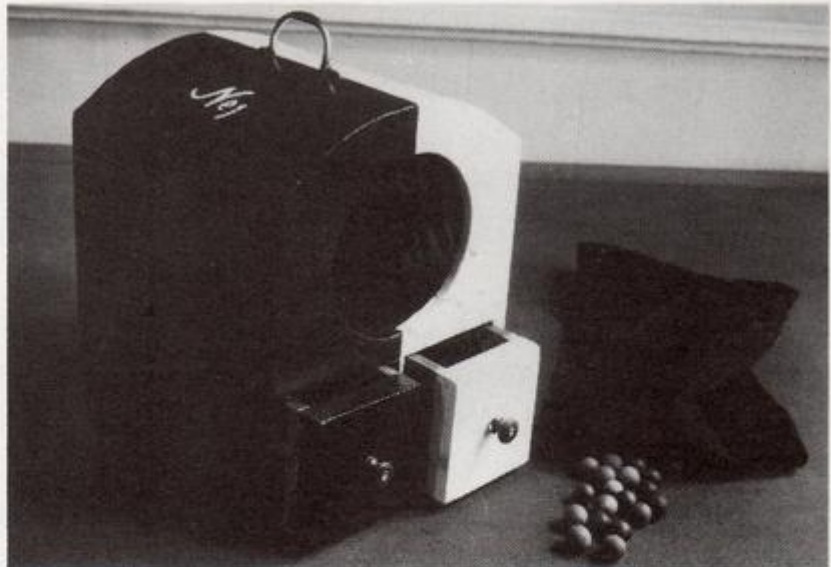
Nej, det har ikke noget med selvangivelse eller skattevæsen at gøre. Torskegildet svarer helt til ordets betydning og er en årligt tilbagevendende begivenhed, som finder sted på en mandag i november.

Det er en rigtig mandeaften, helt i skydebrødrenes ånd. Der serveres kogt torsk i rigelige mængder og det er en selvfølge, at der også er »bukser« og torskelever. Det øvrige tilbehør kan der heller ikke slækkes på: Skarp sennepssauce, smørsauce, reven peberod, hakkede æg og -rødbeder og endelig hvide kartofler. Det siger sig selv, at der også er rigelige mængder af øl og brændevin. Som efterret serveres pandekager med syltetøj og hertil drikkes et glas solbærrom.

Til Torskegildet hører – undtagelsesvis – ingen officielle taler, men det er sædvane, at formanden udbringer den første skål for Hendes Majestæt, Dronningen.

Aftenens højdepunkt og egentlige formål er uddeling af årets skydere-sultater og kåring af årets mesterskytte, der ved denne lejlighed får overdraget vandrepokalen med sit navn indgraveret.

Alle de skytter, der har deltaget i mindst tre af årets skydninger, får ved denne lejlighed – uanset om træfsikkerheden har været god eller dårlig – et snapsebæger i tin. Mange af de virkeligt aktive skytter kan således efter en årrække pryde et godt frokostbord med 12 eller måske 24 af disse smukke tinbægre.

Ballotering

Optagelse af nye medlemmer foregår stadig ved hemmelig afstemning i form af ballotering.

Enhver hæderlig og uberygtet mand, der har bopæl i Roskilde eller i byens omegn, kan blive optaget som medlem, men kandidaten skal altid foreslås af en skydebroder, der skal stå som proponent.

Der er kun optagelse af nye medlemmer to gange årligt. Enten i forbindelse med generalforsamlingen eller på dagen før fugleskydningen. Ansøgeren er ikke selv tilstede ved afstemningen, men proponenten forelægger hans ønske om optagelse og giver samtidig en orientering om hans person. Dette afsluttes altid med en opfordring til at godkende optagelsen. Derefter erklærer formanden »Ballotten« for åben.

Den har form som et fuglehus med et stort rundt hul foran og to skuffer i bunden. Den højre halvdel og den højre skuffe er malet hvid, den venstre halvdel og den venstre skuffe er sorte. Hvid farve betyder »Ja« og sort betyder »Nej«.

I forvejen har hver enkelt af de tilstedeværende fået udleveret en lille hånddrejet trækugle, som han skal bruge til at tilkendegive om han siger ja eller nej til optagelsen af dette nye medlem.

Nu skal ballotten hele vejen rundt til samtlige tilstedeværende skydebrødre, som alle stikker hånden ind i hullet, og der – skjult for andre – lader deres kugle falde ned i den ene eller den anden skuffe.

Når ballotten kommer tilbage til formanden, trækker denne skufferne ud og lader kuglerne i hver skuffe tælle op. Almindeligt flertal afgør, om en ny skydebroder skal optages.

Men den sorte skuffe er kun meget lidt slidt. Historien har vist, at langt den overvejende del af trækuglerne havner i den hvide skuffe!

Æresmedlemmerne.

I jubilæumsåret har selskabet 3 æresmedlemmer, som er tildelt denne ære for lang og særlig stor indsats for selskabet:

Autoforhandler Hans Petersen, Roskilde. Optaget i selskabet i 1947, æresmedlem fra 1981. Sekretær fra 1956 og næstformand fra 1958 til 1985.

Ejendomshandler H. C. Jacobsen. Optaget i selskabet i 1956, æresmedlem fra 1981. Medlem af bestyrelsen fra slutningen af halvtredserne frem til 1984. Har i hele perioden været med i skydeudvalget, og var i en meget lang årrække formand for dette.

Ostehandler A. Hvalø Hansen. Optaget i 1946, æresmedlem fra 1986. Har i over 30 år været medlem af bestyrelsen og skydeudvalget.

I anledning af jubilæumsåret har de 3 æresmedlemmer skænket selskabet et smukt bordflag, som ved fremtidige festlige lejligheder vil kunne pryde hovedbordet.

Bestyrelsen i jubilæumsåret 1987.

Siddende fra venstre: Direktør Poul Bunk-Jensen, formanden, kørelærer Knud J. Hansen, bankfuldmægtig Erik Bager. Stående fra venstre: Fotograf Bennie Hansen, plantageejer H. Banghøj Andersen, autoforhandler Hans Petersen og gårdejer Holger Olsen.

Fuglekongerne og skiverne 1787–1987

- 1787, 28. August. Peder Brønich, Drejer, senere kgl. privilegeret Herberger i „Prindsen“. Født 10. Oktober 1724, død 27. Decbr. 1794.
Amor skyder Fuglen ned af Stangen. Fjordlandskab. Om Rammen: Wel medet naar du traff.
- 1788, 12. August. A. N. Gierlew, Byfoged fra 1772 og Raadmand. I 1799 endnu i Embede.
Monument i Sten med en Guirlande og Fugl. Paa Fundamentet: I Fior tilfaldt mig Konge Ære,
I Aar en Anden nyde den,
I Korthed skal mit Ønske være,
Den varig skifte Ven med Ven.
Foroven: En Ven for mig saa heldig skiød,
hvorved jeg Konge Titel nød.
- 1789, 24. Juli. Arnoldus Juel, Chef for Bosniak-Eskadronen og Ritmester (i 1802). Deltog med Hæder i Slaget ved Sehested 1813.
Krigsgud og Gudinde, holdende i en Egekrans. Paa Rammen: Kækhed, Venskab, Enighed,
Siælen er i Krig og Fred.
- 1790, 22. Juli. J. P. Obel, Købmand.
Kvindefigur med en Fugl og et Anker paa Guldbund. Paa Rammen: Haab, Aarvaagenhed og Flid lønner Manden i sin Tid
- 1791, 26. Juli. Wegener.
Mindestotte med et Wi Medaillon. Parklandskab.
- 1792, 25. Juli. Jacob Olsen Eisberg (yngre Broder til Boas Larsen), Købmand og Vognmand, Ejer af Sukkerhuset i Ols-gade 1791–1800. Født 1. Marts (eller Maj) 1749, død 19. Novbr. 1803 i Tesseballe.
Landskab med Solopgang. Paa Rammen: Fortunas Smil og Ære,
Jeg giærne quit vil være.
- 1793, 10. Juli. Niels Henningsen.
3 Skydebrødre i grønne Frakker ved Skydemalet ved Havnen giver hinanden Haandslag. Paa Rammen: Venskab stiftede, men Eenighed — kun du vedligeholdt.
- 1794, 17. Juli. Jacob Borch, Købmand i Algade 12. Født 3. August 1757, død 20. August 1821.
Havneplads (Norge?) med Tømmerstabler.
Selv traf jeg Fuglen denne Gang
og ved dens Fald fik Konge Rang.
(Privateje.)
- 1794, 21. August. Jacob Borch, Købmand. Født 3. August 1757, død 20. August 1821.
2 Genier. I Baggrunden „Lykens Tempel“ og Ærens Tempel. Ved Skud fra Venne Haand
jeg vandt et Konge Baand.
(Privateje.)
- 1795, 17. Juli. Christian Henrich Kierulff, Amtsforsvalter over Roskilde Amt fra 8. Juli 1789 til sin Død, forhenværende Kasserer ved det octroierede østersøiske og guineiske Handels Compagni. Død 8. Maj 1803 i Roskilde.
Knælende Ungpigeskikkelse ved Mindesten med Inskription: Lyksaligt Land, hvis Tidender kun om sliq Skyden melder. Desuden en Fakkell og Rustningsdele.
- 1796, 22. Juli. Peder Herman Struch, Organist ved Domkirken. Døbt 26. April 1754 i Roskilde, begravet 11. August 1810 i Roskilde.
Harrespilende Nymfe i en Skov. Nederst: Kunstneren agtes, naar Titelmanen er glemt.
- 1797, 20. Juli. Jens Thaning, Forpagter af Kathrinebjerg og Lellingegaard, senere Brændevinsbrænder i Køge. Født 9. Oktober 1753, død i Køge 1814.
Romantisk Landskab med Søjle.
- 1798, 19. Juli. Jacob Borch, Købmand. Født 3. August 1757 i Roskilde, død 20. August 1821 i Roskilde.
Frugtbarhedens Genius og en hvilende Merkur ved en Kilde.
(Privateje.)
- 1798, 3. September. Johan Sigismund Johne, Post- og Vognmester. Døbt 31. Marts 1755 i Næstved, død 5. Januar 1829 som Postmester i Nyborg.
Festmaaltid i en stor Sal. I Midten en Person i rød Frakke med Pokal i Haanden.
I Kanten: Som Selskabets Konge jeg gerne afgaaer,
At være dets Vært er alt hvad jeg attraaer.
- 1799, 25. Juli. Christian Wineken, Inspektør ved Egholm Fabrik i Ry Sogn, senere Brændevinsbrænder i Helsingør. Født 1765, død 3. Oktober 1835.
Grønarmorert Skive med Giverens Navn.
- 1800, 15. Juli. Jens Bøeg Petersen, Postmester. Født 10. Maj 1774 i Oreby, død 24. April 1857.
Blæsende Postillon passerer en Milepæl. I Kanten: En Estafette fra dette Laug, Ja! Venskabs Sendebud om bedste Skud for Kongenavn, som hylder Fredens Gud.
- 1800, 11. September. Jacob Brønnicke, Købmand, Agent, Kaptajn i Borgervæbningen. Født 3. Oktober 1761 i Roskilde, død 4. April 1822.
Solbeskinnet Landskab med et Øje i Horisonten.
Hvad nytter Lyset uden mig?
Sigt vel — Lad Øjet lede dig
Til Maalet som du selv attraaer
Du da vist Kongebaandet faaer.
(Privateje.)
- 1801, 18. Juli. Peder Fischer, Universitetsforvalter, Birke-dommer ved Sct. Jørgensbjerg og Forligelsescommissair i Roskilde. Født 1752 i Roskilde, død 1816.
Roskilde fra Fjorden. I Forgrunden Skydemalet ved Børsen.
- 1802, 23. Juli. Hans Georg Faith, Løjtnant i Hussarregimentet.
To allegoriske Figurer med Hjelme med Danmarks og Norges Vaabenskjolde foran sig.
O Fædreland! Vor Arm, Du kræver;
Vi slaae for dig med Fædremod.
- 1803, 22. Juli. Johannes Galschiøt, Kammer-Assessor, Landsdommer og Herredsfoged i Lejre Herred. Født 23. Marts 1749 i Haagerup (Svendborg Amt), død 25. Marts 1812 i Roskilde.
Navn og Dato paa grøn Bund i bladornamenteret Ramme.
- 1804, 19. Juli. Johan Jacobsen, Bager. Født 11. November 1748, død 7. Maj 1818.
Dansende Kvinde ved en Søjlehal med Inskription: Uden Lykke brug din Kunst.
See om alt ej er omsonst.
Afvevling fryder Sind og Øie.
Først Pligt fuldendt, saa sig fornøje.
- 1805, 7. August. Henning Henningsen, Løjtnant paa Søeholm.
Høstscene. Ung Kvinde ridende paa en Tyr. I Forgrunden to Plejltærskende. Inskription: Naar vi i Fred med Flid fuldende Arbeids Dage,
i Vennekreds vi da kan sande Glæder smage.
- 1806, 28. Juli. Gerhard Lammers, Fuldmægtig ved Postvæsenet.
Dansk Fort i Troperne (Vestindien?)
- 1807, 30. Juli. Carl Fred Wulfsberg, Købmand paa Hjørnet af Ringstedgade og Støden.
Skydemalet i Bjerglandskab. I Forgrunden et Tempel.
- 1815, 28. August. Israel Levin, Købmand.
Moses med Loven.
- 1816, 5. Juli. Nicolai Christian Dahlstrøm, Overkrigskommissær, Prokurator. Født 11. Maj 1786 i København, død 20. Januar 1824 i Køge.
Justitia med Vægt og Sværd i romantisk Landskab. Christian V's danske Lov ved Foden af en Eg.
Paa Rammen: Til Lands og Vands.
- 1817, 18. Juli. Søren Brønnicke, Købmand, Ejer af „Børsen“. Født 19. Marts 1794 i Roskilde, død 17. Juli 1865.
Fugleskydning ved Havnen.

- 1818, 31. Juli. Hans Kornerup, Købmand, Skomagergade 21. Født 21. Aug. 1762 i Roskilde, død 24. Januar 1833 i Roskilde. Merkur i romantisk Landskab.
- 1819, 12. Juli. Gustavius, Bagermester i Holbæk.
- 1820, 14. Juli. Christian Peter Feilberg, Over- og Underretsprokurator, Kammerraad, i Københ. Født 1770, død 1831.
- 1821, 13. Juli. Selio Andreas Rauchmaul, Distriktskirurg i Roskilde fra 8. Febr. 1805. Født 17. Juni 1765 i Kolding, død 28. Maj 1835 i Roskilde. Romantisk Flodlandskab med Skytter ved Skydemalet.
- 1822, 15. Juli. Jørgen Petersen, Møller, Ejer af Haraldsborg Mølle, død før 4. Juni 1834. Bjerglandskab med Vandmølle, i Baggrunden: Fuglestang.
- 1823, 11. Juli. Jens Jørgensen Walløe, Prokurator, Raadhustorvet. Født 1790, død 1. Decbr. 1871. Valle Slot set fra sydvest.
- 1824, 23. Juli. S. Christensen, Fuldmægtig ved Postvæsenet. Forgyldt Egekrans paa grøn Bund.
- 1825, 12. Juli. Johan Carl Albrecht, Kammerraad, kgl. Forvalter paa Bidstrup Gods, Landvæsenkommissær, boede yderst i Ringstedgade, Nr. 21. Født 1767, død 14. Marts 1842. Prospekt af Roskilde Domkirke set fra Nordøst.
- 1826, 15. Juli. Niels Møller, Overauditor, Herredsfoged i Lejre Herred. Født 6. Jan. 1785 paa en Gaard ved Fredericia, død 10. Maj 1837 i København. Romantisk Landskab med Møllehjul.
- 1827, 20. Juli. Nicolai Christian Sveistrup, Kaptajn, Ejer af Hotel „Prindsen“, R. af Dbg. Født i St. Hedinge 18. Febr. 1786, død i Roskilde 19. Marts 1874. Udsigt over Sct. Jørgensbjerg. I Forgrunden 2 Ryttere. Paa Rammen: C. Sveistrup ønsker Held og Glæder for Roeskilde forenede Skyde Selskab.
- 1828, 22. Juli. Herluf Trolle Heering, Byskriverfuldmægtig. Født 19. Novbr. 1794 i Roskilde (?), død 3. Novbr. 1850 i København. Stilleben med en stor Sild (Hering).
- 1829, 3. Juli. Thomas Hagedorn Svane, Agent, Farver, Skomagergade 36, Stænderdeputeret, i næsten 40 Aar Formand for Borgerrepræsentationen. Medstifter i 1833 af Roskilde Sparekasse. Født 2. Juni 1787 i Skjævinge Præstegaard, død 19. Febr. 1862 i Roskilde. Romantisk Landskab.
- 1830, 17. Juli. Johan Jacobsen, Bager. Interiør fra et Bageri. En Kvinde betaler Bageren for Stegning af en Steg, medens hendes lille Datter bærer Skyen bort i en Krukke.
- 1831, 20. Juli. Hans Peder Kornerup, Proprietær, Ejer af Østrup Hovedgaard og Søgaard (Kirkerup). Født 23. Sept. 1793 i Roskilde, død 26. April 1859 paa Østrupgaard. Prospekt af Kornerup ved Roskilde. I Forgrunden en Jæger i Samtale med en Mand.
- 1832, 13. Juli. Heinrich Christian Müller, Justitsraad, Borgmester og Byfoged, Medstifter af Roskilde Sparekasse 1833. Født 1771, død 20. Febr. 1839 i Roskilde. Torvedag paa Raadhustorvet.
- 1833, 12. Juli. Christian Albrecht Jørgensen, Apoteker i Roskilde 1830—36. Født 23. Maj 1800, død 1859 som Ejer af Kettrup Apotek. Interiør fra Apotekets Laboratorium, Algade 8. (Malet af C. Tilly. 1834.)
- 1834, 18. Juli. Nicolai Christian Sveistrup, Kaptajn, Ejer af Hotel „Prindsen“, R. af Dbg. Født i Store Hedinge 18. Febr. 1786, død i Roskilde 19. Marts 1874. Prospekt af Roskilde fra Havnen. Paa Rammen: „Roeskilde Fiords første Besejlings Aar“ „Gid Handel og Søefart florere“
- 1835, 17. Juli. Christian August Klüver, Skovrider, Forst- raad, Vernersminde pr. Hvalso. Død 6. Marts 1872 (78 Aar gl.) Begravet 12 Marts 1872 paa Graabrødre Kirkegaard i R. Jagtselskab ved en Bolle Punsch i en større Gaard.
- 1836, 13. Juli. C. Jochumsen, Skovrider paa Svendstedlille ved Aastrup. Prospekt af Gaarden. I Forgrunden en Jæger, der skyder efter en Ræv.
- 1837, 19. Juli. Christian Carl Voigt, Toldkontrollør, senere Toldinspektør i Kalundborg, Faaborg og Svendborg, R. af Dbg., Etatsraad. F. 27. Juni 1806, død 1882 i København. Udsigt mod Sct. Jørgensbjerg Kirke og Fuglestangen ved Havnen. Over Rammen en forgyldt Ærn.
- 1838, 8. August. Lars Friederich Conradsen, Inspektør paa Bidstrupgaard fra 1808—40. Død 1840 paa Bidstrupgaard. Prospekt af Bidstrupgaard. Fuglekongens Bandoler og Insignier som Ramme.
- 1839, 12. Juli. Christian Hansen, Stiftsskriver og Værge ved Roskilde Domkirke fra 1822, Medstifter af Roskilde Sparekasse 1833, Kammerraad, R. af Dbg. Født 9. Marts 1782 i København, død 23. Juni 1854 i Roskilde. Afbildet sovende i en Lænestol i sit Studereværelse, 3 Genier bringer ham Skyttekonge-Insignierne. Forneden: Kom sovende til Æren ved Heerings Skud. (Privateje.)
- 1840, 9. Juli. Anders Pilegaard Jessen, Kancelliraad, Raadmand. Død 10. Maj 1851 — 62 Aar gl. — i Roskilde. Skydepladsen ved Havnen mod Sct. Jørgensbjerg Kirke. Paa Rammen: Ved Heerings Skud.
- 1841, 13. Juli. Søren Borch, Agent, Købmand, Raadhustorvet 2, i 25 Aar Borgerrepræsentant. Født 22. Maj 1798 i Roskilde, død 23. Oktober 1862 i Roskilde. Portrætskive malet af Vilh. Marstrand: Fuglekongen modtager Insignierne. (I Hirschsprungs Samling.)
- 1842, 18. Juli. Johan Christian Kall, Kammerraad, Dr. jur., Skomagergade 46, politisk Medarbejder ved Berlingske Tidende. Født 1795, død 1858. Familien Kalls Stamtræ med Monogrammer i en Park nord-øst for Roskilde Domkirke.
- 1843, 7. Juli. Christen Pram Gad, Præst ved Roskilde Domkirke 1839—46. Født 22. Juni 1801 i Rø, død 1. Maj 1877 som Provst for Stouby og Hornum Sogn, Bjerre Herred, Vejle. Pave Lucius' Hoved bortjager Souhyret i Roskilde Fjord (Motiv fra R. D.'s forsvundne Altertavle.)
- 1844, 13. Juli. Lars Madsen, Sadelmager. Død 1. Maj 1846 (55 Aar gl.)
- 1845, 8. Juli. Anders Borch, Agent, Købmand, i Algade 12, Overformynder. Født 10. Decbr. 1802 i Roskilde, død 19. Januar 1881 i Roskilde. Lykkens Genius med Roskilde Byvaaben og Merkur ved Fjordlandskab med 2 Vikingsnekker. (Privateje.)
- 1846, 10. Juli. J. Jensen, „Chirurg“ — havde Barberforretning ind i Gaarden i Skomagergade Nr. 20. Paa Rammen: Sjællandske Jernbaners Indvielses Aar 1847. Bekendte Personligheder paa Højen i Plantagen ved Røde Port, hvorover et flagsmykket Tog kører.
- 1847, 10. Juli. Søren Borch, Agent, Købmand i Raadhustorvet 2, i 25 Aar Borgerrepræsentant. Født 22. Maj 1798 i Roskilde, død 23. Oktober 1862 i Roskilde. Fuglekongen ankommer til Børsen. Malet af Prof. J. Kornerup. (Privateje.)
- 1850, 19. Juli. Rasmus Lassen, Rebslagermester. Født 21. Marts 1797 i Roskilde, død 9. Februar 1866 i Roskilde. Fuglekongens Ejendomme Ringstedgade 23 og hans Reberbane i Blegstræde (nu Borgediget).
- 1851, 11. Juli. Jacob Brønnicke, Købmand i Algade Nr. 9. Født 23. Maj 1803 i Roskilde, død 8. Nov. 1865 i Roskilde. Fuglekongen lykønskes af Skydebrødrene. Malet af Prof. J. Kornerup. (I Frederiksborgmuseet.)
- 1852, 9. Juli. J. Bentzen, Købmand.
- 1853, 15. Juli. Fr. Suell, Proprietær, Grønnebjerg. Født i København 10. Januar 1814, død paa Grønnebjerg 16. Juni 1870.
- 1854, 14. Juli. Jacob August Breum, Postfuldmægtig og Vognmand, 1836—1856 Ejer af Skomagergade Nr. 24. Født 3. April 1808 i Svendborg, død 23. Jan. 1869 som Postmester i Stubbekøbing. Posthorn om Fuglekongensinsignierne.
- 1856, 25. Juli. Frederik Wilhelm Frisenette, Gartner, Avedøre pr. Glostrup. Født 10. September 1808, død 23. November 1880.
- 1858, 9. Juli. Anders Richard Arboe Theill, Partikulier, cand. phil., fhv. Godsejer. Født 30. Septbr. 1806 i Korsør, død 6. Juni 1875 i København.
- 1861, 13. August. Søren (Peter) Møller, Købmand i Raadhustorvet 6, Medstifter 1857 af R. Handelsstandsforening. Født 19. Oktober 1815 i Asminderød ved Fredensborg paa Gaarden „Landlyst“, død i Roskilde 15. Februar 1893. Fotografi.

- 1862, 21. Juli. Iver Peter Petersen, fra 1851 Skomagermester i Raadhustorvet Nr. 6. Født 1. Juli 1824 i Roskilde, død 28. Februar 1892 i Roskilde. Deltog i Krigen 1848—50 og hædredes med Erindringsmedaljen. Fotografi.
- 1863, 13. Juli. Johan Heinrich Schumacher, Murermester. Født 6. Decbr. 1805 i Vilsen i Hannover, død 14. Marts 1871 i Roskilde. Fotografi.
- 1864, 29. Juli. Otto Andreas Lund, Slagtermester. Født 28. April 1822, død 26. Marts 1901.
- 1865, 28. Juli. F. Rasmussen, Cigarfabrikant. Fotografi.
- 1866, 27. Juli. Thor Frederik Bruun, Skomagermester. Død 18. Juli 1884 i Roskilde (82 Aar gl.) Fotografi.
- 1867, 11. Juli. Hansted, Materialist. Rejst fra Roskilde i 1870.
- 1868, 17. Juli. Frederik Christian Steen, Bøsemager, boede i Bredgade. Død 30. Maj 1894 i Roskilde. Fotografi.
- 1869, 16. Juli. Chr. Jepsen Schmidt, Bagermester, Raadhustorvet 3. Født 1826, død 27. Februar 1883. Prospekt af Sct. Jørgensbjerg set fra Maglekilde.
- 1870, 22. Juli. Peter Ferdinand Hansen, Tømrermester, Hersegade 7. Født 9. Novbr. 1817 i Horsørød Hegn ved Helsingør, død i Roskilde først i Decbr. 1878. Roskilde set fra Himmelev Mose.
- 1871, 6. Juli. Lars Christophersen, Gaardejer i Himmelev. Født 30. Marts 1818 i Himmelev, død 20. Juni 1902 i Himmelev. Gaarden ved Himmelev Gadekær med Domkirken i Baggrunden.
- 1872, 4. Juli. Jens Nielsen, Gaardmand i Darup, Sognefoged, Dbmd. Født 22. Juli 1824 i Tjæreby, død 23. April 1902, begravet paa Frue Kirkegaard i Roskilde. Gaarden ved Gadekæret i Darup (brændt 1894 ved Lynnedsl.)
- 1873, 10. Juli. Frederik Ernst Wismann, Snedkermester i Ringstedgade 42. Født 8. September 1829 i Roskilde, død 4. Maj 1909. Udsigt fra Pavillonen i Boserup Skov mod Roskilde. Paa Rammen: „Ved P. Lassens Skud“. Malet af C. Schmidt 1874.
- 1874, 2. Juli. Andreas Adolph Galberg, Købmand, Skomagergade 15 (Gl. Postgaard). Født 30. Juni 1828 i Udesundby ved Frederikssund, død 16. Oktober 1900 i Roskilde. Prospekt af Skomagergade Nr. 15—21. Fuglekongen afhentes i Kaleschevogn.
- 1875, 8. Juli. Christian Winther, Købmand i Skomagergade 3. Født 2. Juli 1844, død 20. Januar 1922. Kolonialvarer paa en Disk.
- 1876, 4. Juli. Vilh. Bang, Tobaksfabrikant, Algade 1. Født 28. Maj 1845 i Roskilde, død 19. Decbr. 1899 i Roskilde. Landskab fra Havanna.
- 1877, 5. Juli. Rasmus Peter Nielsen, Tømrer, Grønnegade 17, Søn af Værtshusholder N., Algade 3. Tømrere arbejder paa en Nybygning.
- 1878, 4. Juli. H. G. W. Hammer, Farver, Skomagergade. Født 30. April 1836, død 1. Januar 1893 i Roskilde. Boserup Pavillon, set fra Øst.
- 1879, 3. Juli. Valdemar Berthelsen, Fuldmægtig. Født 1. Oktober 1830 paa Bregentved, død 16. Septbr. 1901 i Sct. Jørgensbjerg. Raadhustorvet med det gamle Raadhus. Malet af J. C. Gottschalck.
- 1880, 8. Juli. S. Christensen, Proprietær, Orupgaard (syd for Særløse). Prospekt af Gaarden, sign. Laura Walsøe.
- 1881, 7. Juli. Jacob Peter Nielsen, Sagfører, R. af Dbg. Født 29. April 1852 i Visby i Sønderjylland, død 13. Decbr. 1932 i Roskilde. Prospekt af Boserup Skov med Bogenæs Skov i Baggrunden.
- 1882, 6. Juli. Toxen Balle, Materialist, Algade, exam. pharm., 1859. Født 1839 i Tyregod ved Vejle, død 1891. Svævende Engel med Trompet over Roskilde set fra Vest, sign. J. C. Gottschalck 1883.
- 1883, 5. Juli. Heinrich Alexander Müller, Redaktør af Roskilde Avis. Født 7. Oktober 1835, død 22. Oktober 1884. Interiør fra Roskilde Avis' Trykkeri. Tværs over Billedet: Fuglekongens Bandolér.
- 1884, 3. Juli. Fritz Gold, Guldsmed. Født 28. Januar 1845, død 15. Maj 1914 i Roskilde. En flyvende Guldsmed i Aftenbillede ved Landgangen i Boserup. Malet af Oscar Herschend 1885.
- 1885, 2. Juli. Niels Lauritz Christensen, Urmager, senere Telefondirektør i Roskilde, Skomagergade 34, opretter 1886 en lokal Telefonstation i Roskilde. Født 13. Marts 1837, død 13. Maj 1923 i København, begravet i Roskilde. Døden udjager den gamle Fuglekonge, da Raadhusuret slaar 12. I Baggrunden Roskilde Domkirke. Paa Rammen 2 Høre-Telefoner.
- 1886, 8. Juli. Hans Winther, Garvermester. Født 1. Februar 1843 i Roskilde, død 25. Januar 1919 i Roskilde. Paa Baggrund af et Dannebrogssflag ses en Skydebroder fra 1787 og Fuglekongen, med Prospekter af dennes Bolig i Bondetinget og af Skydepladsen ved Børsen. Foroven under Fuglekongens Insignier: Peter Brønich Fuglekonge 1787.
- 1887, 25. August. Christian Løytved, Blikkenslagermester, Gas- og Vandmester Skomagergade 24. Født 6. Maj 1839 i Skomagergade Nr. 22, død 7. Novbr. 1908 i Roskilde, Skomagergade 24. Køkkentøj af Metal.
- 1888, 5. Juli. Viggo Lauritz Carl Thomsen, Købmand. Født 24. Maj 1847 i Slagelse, død 4. Febr. 1912 i København. Fuglekongens Ejendom: Skomagergade Nr. 46 (nedrevet 1931) Malet af Gottschalck.
- 1889, 4. Juli. Niels Lauritz Christensen, Urmager, senere Telefondirektør i Roskilde, Skomagergade 34. Oprettet 1886 en lokal Telefoncentral i Roskilde. Født 13. Marts 1837 i Roskilde, død 13. Maj 1923 i København, begravet i Roskilde. Fuglekongen lykønskes i Boserup.
- 1890, 10. Juli. Niels A. Dreyer, Smedemester. Født 14. Januar 1865. Interiør fra et Smedeværksted (Ringstedgade Nr. 18).
- 1891, 2. Juli. Hans Jacob Bruun Kornerup, Tømrermester i Roskilde fra 1876, senere i København. Født 23. Maj 1847 i Dybe, død 1931 i København. Tømrerpladsen, Hersegade Nr. 7.
- 1892, 12. Juli. F. Reimert, Møller i Kattinge. Prospekt af Kathinge Mølle (flyttet 1890 fra Kathinge Park).
- 1893, 6. Juli. J. P. Rasmussen, Grosserer. Født i Ringsted 12. Februar 1834, død i Roskilde 4. Juni 1912. Pakhuset i Gaarden, Algade Nr. 35 (ved Hestetorvet) med Indskrift: J. P. R. 1872. Malet af A. Schmidt 1894.
- 1894, 5. Juli. Emil Eriksen, Tømmerhandler. Født 27. Februar 1858. Riemors Mølledam med Uldspinderiet. Malet af Johannes Boesen 1895.
- 1895, 4. Juli. Anthon Julius Nielsen, Bagermester, Algade 6. Født 11. Septbr. 1838, død 6. Febr. 1921 i Roskilde. Interiør fra Bageriet (Algade 6) med Fuglekongen og tre Svende. Malet af A. Schmidt 1896.
- 1896, 20. Juli. T. G. Jungersen, Direktør i 8 Aar for R. Ande's Svineslagteri, 1908—32: Leder af Andelsslagteriernes Flæskeudvalg i København. Født 27. Marts 1862, død 1. April 1932 i København. Et Svinehovede. „Roskilde Ande's Svineslagteri“. Malet af M. Mortensen 1897.
- 1897, 8. Juli. H. Ivanouw, Bagermester paa Sct. Jørgensbjerg (1891—1898). Prospekt af Bageriet, Toftegade Nr. 11, Sct. Jørgensbjerg. Malet af M. Mortensen 1897.
- 1898, 12. Juli. E. A. Sander, Bogtrykker. Kombineret, udskåret Skive med Byens Vaaben, Gutenbergs Hovede og Typograf-Insignier.
- 1899, 13. Juni. Christian Waldemar Julius Nielsen, Conditor. Født 19. Septbr. 1873 i Roskilde, død 1. Jan. 1932. Prospekt af Fuglekongens Ejendom, Algade Nr. 6. Malet af A. F. Hacke 1900.
- 1900, 12. Juli. Fernando Møller, Købmand, Algade Nr. 60. Død 10. December 1924 (?) som Medlem af Bestyrelsen. Fuglekongen i sit Travkæretøj.
- 1901, 11. Juli. Jens Peter Rasmussen, Garvermester, Ringstedgade. Født 6. Juni 1854 i Odense, død 7. December 1904 i Roskilde. Garvermester Rasmussen og Nielsen (Flengmarken) paa Jagt.

- 1902, 10. Juli. Søren Poulsen, Restauratør i 20 Aar i Boserup Pavillion. Født 1. Juli 1854 i Stenlille, død 18. April 1921. Fugleskydning ved Boserup Strand.
- 1903, 9. Juli. P. Martin Jensen, Overgartner paa Sct. Hans Hospital fra 1. Januar 1892. Død 1917 i København. Prospekt af Gartnerbolig og Gartneriet paa Sct. Hans Hospital.
- 1904, 8. Juli. P. Nielsen, Kroforpagter, Restauratør. Prospekt af Hedehuskroen, sign. S. P.
- 1905, 11. Juli. Emil Eriksen, Tømmerhandler. Født 27. Februar 1858. Plade paa Skiven fra 1894.
- 1906, 6. Juli. Axel Hansen, Guldsmed i Roskilde, senere i Kbh. Sølvgenstande med Fuglekongens Bandolér.
- 1907, 10. Juli. Holger Mess, Tandlæge i Roskilde. Født 13. Aug. 1865, død 14. Marts 1937 i Roskilde. Prospekt af Raadhustorvet inden Nedrivningen i 1908 af de Domkirken skjulende Bygninger. Malet af M. Mortensen, Gadstrup 1908.
- 1908, 8. Juli. Hans Christian Nikolaj Nielsen, Garvmester, Kristiansminde, Flengmarken. Født 31. August 1869 i Karlstrup Korporalskro. Prospekt af Roskilde Domkirke efter Nedrivningen i 1908 af de Domkirken skjulende Bygninger. Malet af V. Gregersen.
- 1909, 7. Juli. William P. Jacobsen, Købmd., Raadhustorvet 2. Født 16. Aug. 1850, død 25. Marts 1911 i Roskilde. Prospekt af hans Forretning, Raadhustorvet 2. Malet af V. Gregersen.
- 1910, 5. Juli. Georg Christensen, Redaktør af „Roskilde Avis“. Født 29. Januar 1849, død 3. Oktober 1926 i Roskilde. Skydemalet i Trægaarden (første Aar det toges i Brug). Malet af V. Gregersen 1911.
- 1911, 11. Juli. Carl Schelhase, Købmand, Algade 20. Født 4. Marts 1875, død i Roskilde 7. April 1935. Prospekt af Badeanstalten i Roskilde Fjord, sig. S. R.
- 1912, 28. August. Georg Christensen, Redaktør af Roskilde Avis. Født 29. Januar 1849, død 3. Oktober 1926 i Roskilde. Fuglekongen i sit Kontor paa „Roskilde Avis“, Algade 26. Malet af Knud Andreassen 1913.
- 1913, 8. Juli. Christian August Hansen, Malermester. Født 18. Januar 1859. Fuglekongens Ejendom, Ringstedgade 31, sign. C. A. H. (Fuglekongen).
- 1914, 7. Juli. Christian Petersen, Købmand, Ringstedgade 6. Født 3. Januar 1879. Allegorisk Billede af Verdenskrigen (der udbrod Aug. 1914). „Johs. Aabenbaring 6. Kap. 4. Stk.“. Malet af Knud Andreassen.
- 1915, 6. Juli. Fr. Andersen, Bagermester, Skomagergade 40. Født 4. Juli 1876. Pileskydende Dreng ved Kællingehaven (Roskilde Fjord), sign. H. Milling.
- 1916, 11. Juli. N. C. Nielsen, Sagfører, R. af Dbg. Født 11. November 1861 i Roskilde. Den gamle Kobbermølle (hans Fødested) og Frederiksborgvej. Malet af V. Gregersen 1917.
- 1917, 3. Juli. Frederik Carl Christian Petersen, Repræsentant. Født 22. Febr. 1878, død 1. April 1929 i Roskilde. Bacchanal. Malet af V. Gregersen.
- 1918, 2. Juli. Hans Christian Andersen, Branddirektør, R. af Dbg., Ringstedgade 14. Født 28. Septbr. 1878 i Roskilde. Interiør af Stiftsskriverkontoret paa Palæet (1. Sal) med H. C. A. ved Skrivebordet. Malet af V. Gregersen.
- 1919, 7. Juli. Hans Christian Nielsen, Købmand og Hestehandler. Født i Køge 15. Januar 1830, død i Roskilde 15. Septbr. 1922. Fuglekongen med 2 Heste i Gaarden Køgevej Nr. 50. Malet af V. Gregersen.
- 1920, 8. Juli. Peter Kelp, Isenkræmmer, Skomagergade Nr. 17. Født i Randers 9 Oktober 1887. Kong Christian X rider (10. Juli 1920) over Grænsen ind i Sønderjylland efter Genforeningen. Malet af V. Gregersen 1921.
- 1921, 5. Juli. Jens Peter Olsen, Murermester. Født 4. December 1866, død 23. Maj 1933 i Roskilde. Fuglekongens Villa, Skovbovængt 1. Malet af V. Gregersen 1922.
- 1922, 4. Juli. Peter Albrechtsen, fhv. Proprietær, Møllebakken, Ringstedgade 57. Født 19. Septbr. 1865, død 2. August 1927. Roskilde set fra Øst. Malet af V. Gregersen.
- 1923, 3. Juli. Christian Faurholt, Isenkræmmer, Skomagergade 17, senere i Slagelse. Født 28. September 1888 i Terndrup. Skydebrødre spiller Kort i Trægaardens Have. Malet af Axel Fr. Hacke.
- 1924, 3. Juli. Niels Peter Nielsen, Maskinfabrikant, „Roskilde Maskinfabrik“, Hj. af Hersegade og Jernbanegade, senere i Slagelse. Født 6. August 1857 Hunderupvejen, Odense. Udsigt fra Fuglekongens Ejendom (Dronning Margrethevej 9) over Klosterjorden og Roskilde Fjord. Malet af A. F. Hacke.
- 1925, 9. Juli. Ove J. Olsen, Barbermester, Algade 14. Født 17. November 1893. Prospekt af Algade 14. Malet af V. Gregersen.
- 1926, 5. Juli. Frands Olsen, Gaardejer, Vintergaard, Darup. Født 24. Juni 1874 i Urup ved Borup. (Fejlagtig paamalet 1927). Køer paa en Mark. Malet af Knud Andreassen 1927.
- 1927, 5. Juli. Johannes Sørensen, Tømrermester, Rughaven 16. Født 10. Februar 1878 i Eslev Mølle ved Aarhus. Kanonsalutten, der indleder Fugleskydningsfesten.
- 1928, 3. Juli. Carl Andersen, Manufakturhandler, Algade 2. Født 24. Februar 1887, Sydsjælland. Prospekt af Roskilde Domkirke fra Syd. Malet af Th. Kjølnær.
- 1929, 2. Juli. Christian August Hansen, Malermester. Født 18. Januar 1859. Kirkestræde med „Skandinavien“.
- 1930, 1. Juli. Carl Hansen, Depotindehaver (Tuborg), Allehelgensgade 19. Født 22. December 1882 i Husum ved Kbhvn. Prospekt af Fuglekongens daværende Ejendom, Allehelgensgade 16. Malet af Edmund Fischer.
- 1931, 7. Juli. Johannes Johansen, Gaardejer, Tjørnegaarden. Født 5. Juni 1878 i Slagelse. Fuglekongen og hans Hustru i Hedeodragt i deres Dagligstue paa Tjørnegaard. Malet af A. Fr. Hacke. Inskription: Fremtid gror af Fortids Minder.
- 1932, 5. Juli. Thorvald Jensen, Bagermester, Skomagergade 8. Født 8. Oktober 1884 i Svendborg. Fuglekongens Ejendom: Skomagerg. 8. Malet af A. F. Hacke.
- 1933, 4. Juli. Valdemar Frandsen, Guldsmed. Født 9. November 1879. Gaardinteriør, Skomagergade 9.
- 1934, 10. Juli. Hans Peter Hansen, Sognefoged, Hedegaardene. Født 25. Januar 1881 i Bastrup pr. Lyngø. Røde Port (inden Ombygningen).
- 1935, 2. Juli. Chr. Sørensen, Musikdirektør. Født 20. Maj 1873 i Roskilde. Fuglekongens Ejendom: Karen Olsdatterstræde Nr. 13.
- 1936, 7. Juli. H. Gorm, fhv. Proprietær, Haraldsvej 15. Født 5. Juli 1875. „Røde Port“ (efter Ombygningen) med Lyntog og Biler. Malet af C. Johansen.
- 1937, Fabrikant Fritz Brach. Motiv: Keramikværkstedet.
- 1938, Fabrikant E. Beecker, København. Motiv ukendt, da skiven er taget med til København.
- 1939, Hotelejer Petersen, Jernbanehotellet, Roskilde. Motiv ukendt, da platten er forsvundet.
- 1940, Ingen fugleskydning grundet krigen.
- 1941, Hotelejer Sv. Lippert. Motiv: Boserup Pavillon.
- 1942, Lokomotivfører Valdemar Jørgensen. Motiv: Et lokomotiv.
- 1943, Proprietær A. P. Nielsen. Motiv ukendt, da skiven er forsvundet.
- 1944, Stenhugger H. P. Hansen Glem. Motiv: Landskab med sø.
- 1945, Urmager Chr. Christensen. Motiv: Et ur.
- 1946, Skotøjshandler Oluf Olsen. Motiv: Rådhuset.
- 1947, Forpagter Axel Andersen, Vindinge. Motiv: Gården i Vindinge.
- 1948, Gårdejer Mouritzen. Motiv ukendt, da skiven er forsvundet.
- 1949, Repræsentant Chr. Hansen. Motiv: Roskilde Byvåben m.v.
- 1950, Fabrikant C. C. Hansen. Motiv: Klemmeabrikken.

- 1951, Sagfører Esben Johannsen.
Motiv ukendt, da skiven er forsvundet.
- 1952, Malermester Carl Hacke.
Motiv: Forskellige symboler indenfor faget.
- 1953, Fabrikant H. P. Pedersen.
Motiv: Et bilhjul.
- 1954, Gas- og vandmester Hans Møller, Roskilde.
Motiv: Smedesymboler.
- 1955, Hotelejer Viggo Andersen, Tølløse.
Motiv: Tølløse Hotel.
- 1956, Købmand C. E. Johansen, Roskilde.
Motiv: Forretning og bolig.
- 1957, Salgsinspektør Axel Stougaard, Lindenvang.
Motiv: Boligen.
- 1958, Direktør H. C. Andersen, Roskilde.
Motiv: Ejendom i Ringstedgade.
- 1959, Glarmester Cai Christensen, Roskilde.
Motiv: Våbenskjold med Roskilde Byvåben, omgivet med glarmesterværktøjer.
- 1960, Murermester Otto Johansen, Himmelev.
Motiv ukendt, da skiven er forsvundet.
- 1961, Ejendomshandler H. Chr. Jacobsen, Roskilde.
Motiv: Ejendomssymboler i hånd.
- 1962, Grosserer Johs. Berthelsen, Sct. Jørgensbjerg.
Motiv: Sct. Jørgensbjerg gadekær.
- 1963, Fabrikant Chr. Nielsen, Roskilde.
Motiv: Virksomhed.
- 1964, Ostehandler A. Hvalø Hansen, Rorup.
Motiv: Ostebord.
- 1965, Gårdejer Alfred Pedersen, Rorup.
Motiv: Gården.
- 1966, Gårdejer Carl Rasmussen, Aagerup.
Motiv: Plovmand med hestespand.
- 1967, Fabrikant Gert Winther Jensen, Roskilde.
Motiv: Interiør - fagmotiv.
- 1968, Restauratør Svend Pagh, Roskilde.
Motiv: Våbenskjold.
- 1969, Revisor Knud Printzlau, Roskilde.
Motiv: Stueinteriør.
- 1970, Restauratør Kaj Larsen, Himmelev.
Motiv: Restaurant Promenaden.
- 1971, Murermester Gerhard Iversen, Roskilde.
Motiv: Murer-våbenskjold.
- 1972, Smedemester Chr. Petersen, Svogerslev.
Motiv: Smede-våbenskjold.
- 1973, Bankdirektør Knud Hjorth, Himmelev.
Motiv: En hjort, byvåben og virksomhedslogo.
- 1974, Bagermester Knud Larsen, Løjre.
Motiv: Bagerkringle.
- 1975, Tømrermester H. Tranekjær Larsen, Roskilde.
Motiv: Tømrersymboler.
- 1976, Gårdejer Henning Larsen, Glim, Roskilde.
Motiv: Høstmotiv.
- 1977, Isoleringsmester Sv. V. Nielsen, Roskilde.
Motiv: Våbenskjold.
- 1978, Grosserer Willy M. Pedersen, Roskilde.
Motiv: Virksomhedsmotiv.
- 1979, Politiasistent P. M. Pedersen, Roskilde.
Motiv: Rådhuset og Politisymboler.
- 1980, Glarmester Johs. Dahl, Roskilde.
Motiv: Bopæl Sct. Mortensvej med springvandet i forgrunden.
- 1981, El-installatør Søren Smith, Roskilde.
Motiv: Maglekildes kildehus med Domkirken i baggrunden.
- 1982, Vognmand Sv. Aa. Jørgensen, Himmelev.
Motiv: Egegården med »Mads Ged«.
- 1983, Købmand Verner Wedel, Roskilde.
Motiv: Skibsprovianteringsforretningen på Havnen samt købmandssymboler.
- 1984, Plantageejer H. Banghøj Andersen, Gøderup.
Motiv: Banghøjgård med nødderanke.
- 1985, Vognmand Preben Nielsen, Svogerslev.
Motiv: Våbenskjold med brancesymboler.
- 1986, Redaktør Ole C. Jørgensen, Roskilde/Næstved.
Motiv: Dagbladets bygning med avis i forgrunden samt logo for Radio Roskilde.
- 1987, Entreprenør Jens Fr. Hansen, Gadstrup.
Motiv: Skiven afløres først til fugleskydning 1988.

Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab skylder vore mange donatorer tak for de bidrag, som har muliggjort udgivelsen af dette jubilæumsskrift:

Donatorer – Virksomheder	
Bo Carlsen Frisør Hersegade 32, Roskilde	E. Steffensen A/S Vognmandsforretning Industrivej 2, Viby Sj.
Revisionsfa. Bent D. Jørgensen Statsaut. Revisor Algade 22 1., Roskilde	Roskilde Aviserne Roskilde Mediecenter Algade 18, Roskilde
C. C. M. Olsen A/S Deres VVS-Installatør Blågårdsstræde 7, Roskilde	Henry Carstensen Assurance Kgl. Brand Algade 19, Roskilde
Niels Chr. Hansen Tømrermester Haraldsborgvej 75, Roskilde	JF-Revision ApS Statsaut. Revisor Algade 27 1., Roskilde
Carl Johansen & Sønner ApS Murermester Carsten Johansen Bygvænget 4, Roskilde	Ejendomsfirma Erik Rasmussen Hersegade 11, Roskilde
Himmelev Bodega v/ Tove og Steen Møller Olsen Himmelev	Advokaterne Krüger og Busck-Rasmussen Allehelgensgade 19, Roskilde
– vi går ind for aktiv fritid A/S Roskilde Bank Algade 14, Roskilde	Jørgen C. Nielsen Møbler Skomagergade 36 Roskilde
Malerfirmaet Goldbach A/S Kong Valdemars Vej 5, Roskilde	Per Steffensen ApS Tømrer- og Snedkermester Snerlevej 4, Roskilde
 <p>KREDITFORENINGEN DANMARK</p> <p>Distriktskontoret, Allehelgensgade 1, 4000 Roskilde – Vi skaffer penge til huse.</p>	

Donatorer – Virksomheder

og **KB**

Øl-Depot

E. Wibholm, St. Valbyvej 215, Store Valby

Advokat
Lars Olsen
Hestetorvet 7, 1., Roskilde

Lützhøft's Køreskole
Fyrrevej 30
Roskilde

EDC Gruppen Henry Poulsen
Ejendomsmægler
Skomagergade 21, Roskilde

Roskilde Trælasthandel A/S
Bytoften 4, Roskilde

**De Blå
Turist & Minibusser**
Københavnsvej 113, Roskilde

Styrolit I/S
Jørgen Andersen
Alfarvejen 57, Osted

Roskilde Værktøjsmagasin A/S
Darupvang 5
Roskilde

Arkitekt Per Lindgård
Energi- og Brandsikringskons.
Sct. Olsegade 12, Roskilde

Schou-Epa KS
Henning Hviid Poulsen
Algade 51, Roskilde

**Advokaterne Erik Andersen
og Søren Ammitzbøll**
Stændertorvet 2, Roskilde

Åge Müller
Skomagergade 14–18
Roskilde

Banghøjgårds Nøddeplantage
50 års erhvervsnøddeavl
H. Banghøj Andersen, Gøderup

JRN Transport ApS
Jørgen Richard Nielsen
Sdr. Mellemevej 33, Roskilde

**Ebbe Lous Autogummicenter
ApS**
Darupvang 3, Roskilde

Stoppestedet
P. Reimann Jensen
Støden 4, Roskilde

Tømrermester
H. Tranekær
Håndværkervej 64, Roskilde

Erik Munk
Statsaut. Revisor
Algade 15, Roskilde

C. Andersen & Enig
Karen Olsdatterstræde 7
Roskilde

BALTICA FORSIKRING

Støden 18 - Allehelgensgade 13

Donatorer – Virksomheder

CARLSBERG-Depotet

Bent Holck

<p>Roskilde Turisttrafik & Rejsebureau – A. P. Hansen Algade 60, Roskilde</p>	<p>Knud Jørgen Hansen Kørelærer Erik Menveds Vej 9, Roskilde</p>	
<p>Advokat J. J. Skou Hersegade 3, Roskilde</p>	<p>Bent Riff Alt i Skilte & Reklame Elmevej 23, Roskilde</p>	
<p>Svend Åge Jørgensen Vognmand Langagervej 1, Himmelev</p>	<p>Cai Christensen A/S Glarmester Ringstedgade 17, Roskilde</p>	
<p>Arno Ullner, MDE Ejendomsmægler Solsortevej 5, Roskilde</p>	<p>Charlotte Køkkenet Produktion Frede Nielsen Roskilde</p>	
<p>Revisorgruppen Statsaut. Revisorer Algade 10, Roskilde</p>	<p>Svogerslev Kro Flemming Petersen Svogerslev, Roskilde</p>	
<p>Mangor & Nagel Arkitektfirma Karsten Nagel Algade 26, Roskilde</p>	<p>Erik Hansen VVS Roskilde A/S Byleddet 4 Roskilde</p>	
<p>Bjældevejens Planteskole Willy Poulsen Bjældevej 22, Roskilde</p>	<p>Markvardsens Boghandel ApS Bo Markvardsen Algade 35, Roskilde</p>	
<p>Henning Christens Møbelexport Svogerslev Hovedgade 36</p>	<p>Rudolph Als A/S Kulimport Vester Voldgade 86, Kbhvn. V</p>	
<p>H. M. Catering A/S Holger Mikkelsen Bytoften 16, Roskilde</p>	<p>Kurt W. Knudsen Rutebiler Østervang 43, Roskilde</p>	
	<p>Købstædernes almindelige Brandforsikring</p>	<p>Allehelgensgade 13</p>

Donatorer – Virksomheder

Fragtmandsgården ApS H. Buch-Larsen Tingvej 23, Vindinge	Frede Andersens Fabrikker A/S Preben Andersen Naurbjergvej 1, Lille Skensved
Renovations Transport ApS Preben Nielsen Sdr. Mellemevej 35, Roskilde	Autobørsen John Henry Larsen Københavnsvej 26, Roskilde
Roskilde Isoleringscenter A/S Torben Lenau Hansen Himmelev Bygade 53, Himmelev	Electra Julius Petersen Eriksvej 42, Roskilde
Knud Rasmussen Vognmandsforretning Mågevej 26, Roskilde	Frans Goldbach Malermester Kong Valdemars Vej 5, Roskilde
Tømrermester Jørgen Løve Nielsen Kamstrupvej 2 B, Vor Frue	H A G S Michael Schwartz Industrivej 51 F, Roskilde
Advokaterne Sven Johansen – Peter Hjørne Algade 31, 1., Roskilde	Johs. Dahl Glarmester Ringstedgade 6, Roskilde
G. Løgstrup Poulsen Rutebilkiosken Hestetorvet, Roskilde	VVS-Installatør Erik Hansen Byleddet 4, Roskilde
Knud Albrechtsen Elektro Installatør Søndergade 17, Viby Sj.	Hotel Prindsen Martin Bank Algade 13, Roskilde
All-Round Leasing Arne Jørgensen Sct. Ibs Vej 3, Roskilde	Billedbutikken Bennie Hansen Køgevej 60, Roskilde

Donatorer – Virksomheder

<p>Gunnar Sørensen Registreret Revisor Smedegade 7, Roskilde</p>	<p>Himmelev VVS – Naturgas Erik Bonfils Himmelev Bygade, Himmelev</p>
<p>Grand Salon Flemming Andersen Hestetorvet 7, Roskilde</p>	<p>Roskilde Cylinder Service Hardy Henriksen Københavnsvej 29, Roskilde</p>
<p>Lindenberg Kro Bent Christensen Lindenberg, Gevninge</p>	<p>RIR-Revision Niels Christensen Himmelev Bygade, Himmelev</p>
<p>Spar Supermarked Erik Sundstrøm Dommervænget 27, Roskilde</p>	<p>Banker og Sparekasser i Roskilde</p>

Donatorer blandt fuglekongerne

Glarmester Cai Christensen, Roskilde. Fuglekonge 1959
Fhv. ostehandler A. Hvalø Hansen, Rorup. Fuglekonge 1964
Revisor Knud Printzlau, Roskilde. Fuglekonge 1969
Murermester Gerhard Iversen, Roskilde. Fuglekonge 1971
Fhv. bankdirektør Knud Hjorth, Himmelev. Fuglekonge 1973
Tømrermester H. Tranekær Larsen, Roskilde. Fuglekonge 1975
Gårdejer Henning Larsen, Glim. Fuglekonge 1976
Fhv. isolatør Svend V. Nielsen, Roskilde. Fuglekonge 1977
Glarmester Johs. Dahl, Roskilde. Fuglekonge 1980
Vognmand Svend Aa. Jørgensen, Himmelev. Fuglekonge 1982
Fhv. købmand Verner Wedel, Roskilde. Fuglekonge 1983
Plantageejer H. Banghøj Andersen, Gøderup. Fuglekonge 1984
Vognmand Preben Nielsen, Svogerslev. Fuglekonge 1985
Redaktør Ole C. Jørgensen, Næstved. Fuglekonge 1986

Privatdonatorer blandt selskabets medlemmer

Grosserer Benny Larsson, Roskilde.
Tagdækkermester John Aaberg, Viby Sj.
Inspektør Erik Bisgaard, Roskilde.
Museumsforvalter Erhard Grimstad, Hvalsø.
Gårdejer Jens Hansen, Vor Frue.
Skrædermester Hans Jørgen Jensen, Roskilde.
Direktør P. Bunk-Jensen, Roskilde.
Automaler John Petersen, Roskilde.
Inspektør A. W. Johansson, Roskilde.
Overlæge Jacob Overgaard, Roskilde.
Gårdejer Harald Gaul Bentsen, Roskilde.
Keld H-J. Marcussen, Jyllinge.
Fhv. ostehandler Børge Lindorff, Roskilde.
Arkitekt Svend Aa. Hansen, Roskilde.
Fhv. autoforhandler Hans Petersen, Roskilde.
Vognmand Hardy Jensen, Viby Sj.
Direktør Poul Hansen, Roskilde.

Bankfuldmægtig Erik Bager, Roskilde.
Forstander Jakob Thielsen, Roskilde.
Direktør Henning Henriksen, Veddelev.
Direktør R. Sønberg, Himmelev.
Murermester Carl Johansen, Roskilde.
El-installatør Bent Stricker-Petersen, Kamstrup.
Bogholder John Munk, Himmelev.
Hospitalskemiker Mogens Mondrup, Veddelev.
Erhvervskonsulent Christian Bruun, Roskilde.
El-installatør Knud Albrechtsen, Viby Sj.
Snedkermester Ove Holm, Roskilde.
Sognepræst Viggo Kanding, Solrød Strand.
Kontorleder Arne Hansen, Roskilde.
Vognmand Vald. Mathiesen, Vindinge.
Salgschef Ole Rasmussen, Roskilde.
Direktør Poul-Erik Christiansen, Roskilde.
Produktchef Bent Lund, Veddelev.
Statsaut. revisor Alfred Grinderslev, Roskilde.
Elektrotekniker Evald Baach, Roskilde.
Malermester Viggo Jensen, Lejre.
Salgschef Mogens Pedersen, Roskilde.
Statsaut. revisor Erik Andersen, Veddelev.
Proprietær Niels Jørgen Hansen, Gundsøllille.
Salgskonsulent Jan-Ulrik Skallergaard, Gadstrup.
Revisor Leo Hansen, Roskilde.
Restauratør Ole Holm, Roskilde.
Vognmand Jørgen Richard Nielsen, Roskilde.
Administrationschef Arno Ullner, Roskilde.
Politiinspektør Aage Thuesen, Svogerslev.
Assurandør Arne Jørgensen, Roskilde.
Fhv. bogtrykker Esben Grønager, Ejby.
Klinisk tandtekniker Fritz Dybdahl, Roskilde.
Brandassistent Ebbe Bødker, Roskilde.
Steward Teit Christiansen, Himmelev.
Forstander Volmer Svenstrup, Roskilde.
Konsulent Ebbe Overgaard Nielsen, Hvalsø.

Fortegnelse over medlemmer af Roskilde og Omegns Fugleskydningssselskab ved 200 års jubilæet (pr. 1 - 4 - 1987)

Direktør Henry Albertsen, Roskilde
El-installatør Knud Albrechtsen, Viby Sj.
Distriktschef Ole Amsinck, Himmelev
Statsaut. revisor Erik Andersen, Veddelev
Forretningsfører Egon Andersen, Roskilde
Frisørmester Flemming Andersen, Roskilde
Reklamekonsulent Flemming Andersen, Roskilde
Plantageejer Helge Banghøj Andersen, Gøderup
Direktør Jørgen Andersen, Veddelev
Driftsleder Knud Andersen, Viby Sj.
Generalmajor Niels Rye Andersen, Viborg
Direktør Preben Andersen, Roskilde
Underdirektør Knud Erik Aunsholt, Himmelev
Bankfuldmægtig Erik Bager, Himmelev
Direktør Martin Bank, Roskilde
Direktør Asger Balslev, Roskilde
Proprietær H. Gaul Bentsen, Roskilde
Inspektør Erik Bisgaard, Roskilde
Indkøbschef Henrik Bisgaard, Roskilde
Smedemester Erik Bonfils, Himmelev
Regionschef Jørgen Borup, Svogerslev
Direktør Kaj Bredo, Roskilde
Kunstmaler Jørgen Brendekilde, Jyllinge
Direktør Carsten Brix, Svogerslev
Erhvervskonsulent Christian Bruun, Roskilde
Vognmand Henning Buch-Larsen, Vindinge
Direktør Poul Bunk-Jensen, Roskilde
Brandassistent Ebbe Bødker, Roskilde
Konsulent Claus Bødker, Roskilde
Radioforhandler Flemming Bøttger, Himmelev
Elektrotekniker Evald Baasch, Roskilde
Frisørmester Erik Carlsen, Kirke Hyllinge
Frisørmester Bo Carlsen, Roskilde
Direktør Henning Christens, Svogerslev
Depotindehaver Alf Christensen, Himmelev
Slagteritekniker Benny Christensen, Vindinge
Restauratør Bent Christensen, Svogerslev
Gfarmester Cai Christensen, Roskilde
Christian Christensen, Hedehusene
Edb-operatør H. P. Christensen, Roskilde
Statsaut. revisor Nils Christensen, Roskilde
Gfarmester Ove Christensen, Veddelev
Gfarmester Poul Erik Christensen, Roskilde
Slagtermester Preben Obel Christensen, Svogersl.
Restauratør Arne Christiansen, Frederiksberg
Direktør Poul-Erik Christiansen, Himmelev
Finansdirektør Preben Christiansen, Svogerslev
Steward Teit Christiansen, Himmelev
Vognmand Jan Conradsen, Roskilde
Gfarmester Johannes Dahl, Roskilde
Fhv. gårdejer Peder Danielsen, Roskilde
Grosserer Jørgen Dick, København V

Klinisk tandtekn. Frits Dybdahl, Himmelev
Entreprenør Robert Egelund Petersen, Assenløse
Branddirektør Aage Engelberth-Hansen, Roskilde
Guldmedemester Carl-Christian Enig, Himmelev
Kaptajn J. E. Finderup, Gadstrup
Statsaut. revisor John Formsgaard, Roskilde
Mekanikermester Jørgen Friis-Hansen, Havdrup
Restauratør Gert Gläser, Himmelev
Malermester Bernt Goldbach, Roskilde
Malermester Frans Goldbach, Roskilde
Malermester M. F. Goldbach, Roskilde
Museumsforvalter Erhard Grimstad, Hvalsø
Statsaut. revisor Alfred Grinderslev, Roskilde
Bogtrykker Esben Grønager, Roskilde
Restauratør Ib Hacke, Roskilde
Konsulent Mogens Hald, Øm
Direktør Ole Hammerbo, Roskilde
Kontorleder Arne Hansen, Roskilde
Fotograf Bennie Hansen, Roskilde
Arkitekt Claus B. Hansen, Roskilde
VVS-installatør Erik Hansen, Roskilde
Erling Hansen, Roskilde
Gårdejer H. Holm Hansen, Snødelev
Gårdejer Jens Hansen, Kamstrup
Entreprenør Jens Fr. Hansen, Gadstrup
Direktør Kjeld Hansen, Greve Strand
Guldmedemester Knud Dines Hansen, Roskilde
Kørelærer Knud J. Hansen, Roskilde
Revisor Leo Hansen, Roskilde
Tømrermester Niels Christian Hansen, Himmelev
Proprietær Niels Jørgen Hansen, Aagerup
Bankdirektør Niels Valentin Hansen, Roskilde
Direktør Poul Hansen, Roskilde
Arkitekt Svend Aage Hansen, Roskilde
Direktør Torben Lenau Hansen, Roskilde
Fhv. gårdejer Vilhelm Hansen, Roskilde
Fabrikant Hardy Henriksen, Roskilde
Direktør Henning Henriksen, Veddelev
Kontorchef Jørgen Herholdt, Vindinge
Fhv. filialdirektør Knud Hjorth, Himmelev
Depotindehaver Bent Holck, Himmelev
Entreprenør Henning Hockerup, Veddelev
Restauratør Ole Holm, Roskilde
Snedkermester Ove Holm, Roskilde
Kaptajn Edvard Horney, Roskilde
Fhv. ostephandler A. Hvalø Hansen, Rorup
El-installatør Henning Ibsen, Roskilde
Murermester Gerhard Iversen, Roskilde
Ejendomshandler H. C. Jacobsen, Roskilde
Forretningsfører Henning Jacobsen, Roskilde
Direktør Tommy Jarlsø, Svogerslev
Købmand Bent Jensen, Himmelev

Kaptajn Erik Jensen, Svogerslev
El-installatør Find Jensen, Vindinge
Skræddermester Hans Jørgen Jensen, Roskilde
Vognmand Hardy Jensen, Viby Sj.
Ejendomsmægler Henning Jensen, Roskilde
Fuldmægtig John Jensen, Svogerslev
Gårdejer Kaj Jensen, Assenløse
Tømrermester Ove Jensen, Roskilde
Malermester Viggo Jensen, Lejre
Gårdejer Villy Jensen, Vindinge
Murermester Carl Johansen, Roskilde
Murermester Carsten Johansen, Svogerslev
Inspektør Finn B. Johansen, Roskilde
Advokat Sven Johansen, Roskilde
Inspektør Arne Johansson, Roskilde
Murermester Bjarne Johansson, Snoldelev
Ingeniør Jesper Johnsen, Vindinge
Formand Thorvald Jønsson, Roskilde
Assurandør Arne Jørgensen, Roskilde
Statsaut. revisor Bent Jørgensen, Veddelev
Direktør Ivan Jørgensen, Roskilde
Redaktør Ole C. Jørgensen, Næstved
Vognmand Svend Aage Jørgensen, Himmelev
Ekspeditionssek. Willy Jørgensen, Roskilde
Sognepræst Viggo Kanding, Solrød Strand
Malermester Palle Keldskov, Roskilde
Fhv. politiassistent Carl Kirkegaard, Roskilde
Rutebilejer Kurt Knudsen, Roskilde
Stævningsmand Poul V. Kristiansen, Gevninge
Vejkonduktør Alf Kruse, Roskilde
Advokat Poul V. Krüger, Roskilde
Restauratør Flemming Kubel, Silkeborg
Tømrermester Hans Tranekær Larsen, Roskilde
Gårdejer Henning Larsen, Glim
Autoforhandler John Henry Larsen, Roskilde
Entreprenør Keld Larsen, Roskilde
Depotindehaver Max Larsen, Roskilde
Gårdejer Mogens Larsen, Viby Sj.
Lokomotivfører Ove Larsen, Jyllinge
Restauratør Peter Thomas Larsen, Roskilde
Ejendomsinspekt. Torben Sletten Larsen, Roskilde
Grosserer Benny Larsson, Roskilde
Fhv. skatteinsp. Knud Lauritsen, Roskilde
Arkitekt Per Lindgaard, Veddelev
Fhv. ostephandler Børge Lindorff, Roskilde
Restauratør Peter Loehr, Roskilde
Autogummiforhandler Ebbe Lous, Roskilde
Produktchef Bent Lund, Veddelev
Kontorchef Jørgen Lund Mortensen, Roskilde
Forretningsfører Oluf Lyngbæk, Himmelev
Kørelærer Torben Lützhøft, Roskilde
Vekselerer Knud Torp Madsen, Roskilde
Brandmester Keld Marcussen, Jyllinge
Major Frede Mardahl, Roskilde
Boghandler Bo Markvardsen, Roskilde
Vognmand Valdemar Mathiesen, Vindinge
Oplysningssekretær Erik Mogensen, Roskilde
Premierløjtnant Michael Mogensen, Roskilde
Grosserer Holger Mikkelsen, Roskilde
Ejendomshandler Ove Mikkelsen, Svogerslev
Gårdejer Poul-Erik Mikkelsen, Gøderup
Arkitekt Svend Aage Molbjerg, København V.
Hospitalskemiker Mogens Mondrup, Veddelev

Gårdejer Kristian Mortensen, Himmelev
Statsaut. revisor Erik Munk, Roskilde
Bogholder John Munk, Himmelev
Direktør Jens Murillo, Roskilde
Vognmand J. Chr. Müller, Jyllinge
Direktør Svend Müller, Roskilde
Direktør Jan Møller, Himmelev
Arkitekt Karsten Nagel, Lejre
Edb-holdleder Anker H. Nedergaard, Roskilde
Motorcykelforhandl. Arne Nielsen, Roskilde
Konsulent Ebbe Overgaard Nielsen, Hvalsø
Advokat Edvard Nielsen, Roskilde
Fabrikant Frede Nielsen, Roskilde
Antikvitethandler Holger Nielsen, Gadstrup
Tømrermester Jørgen Løve Nielsen, Roskilde
Vognmand Jørgen Richard Nielsen, Roskilde
Ejendomsmægl. Leif Engelbreth Nielsen, Roskilde
Forretningsfører Mogens Nielsen, Roskilde
Ingeniør Per Handberg Nielsen, Roskilde
Vognmand Preben Nielsen, Svogerslev
Isoleringsmester Svend V. Nielsen, Roskilde
Fhv. plejer Willy Nielsen, Roskilde
Tømrermester Jens Nordlund, Himmelev
Advokat Allan Ohms, Roskilde
Værkfører Erik Olsen, Himmelev
Gårdejer Holger Olsen, Veddelev
Kioskejer Jens Borg Olsen, Roskilde
P. Skovgaard Olsen, Himmelev
Restauratør Steen Møller Olsen, Himmelev
Overlæge Jacob Overgaard, Roskilde
Klinisk tandtekn. Stig Pallisbeck, Roskilde
Politiinspektør Jørgen Fried Pedersen, Holbæk
Salgschef Mogens Pedersen, Roskilde
Købmand Villy Pedersen, Roskilde
Kroejer Flemming Petersen, Svogerslev
Postbud Flemming Petersen, Roskilde
Autoforhandler Hans Petersen, Roskilde
Fhv. gårdejer Hans Petersen, Svogerslev
Lagerchef Hans Jørgen Petersen, Lejre
Automaler John Petersen, Roskilde
El-installatør Julius Petersen, Roskilde
Redaktør Kjeld Petersen, Roskilde
Forretningsfører Leif Schandorff Petersen, Holbæk
Vognmand Magnus Petersen, Roskilde
Skatteinspektør Jørgen Philipsen, Roskilde
Anlægsgartner F. Juul Poulsen, Hvedstrup
Kioskejer Gunnar Løgstrup Poulsen, Roskilde
Direktør Henning Hviid Poulsen, Roskilde
Ejendomsmægler Henry Poulsen, Roskilde
Gårdejer Mads Poulsen, Roskilde
Planteskoleejer Willy Poulsen, Himmelev
Revisor Knud Printzlau, Roskilde
Vognmand Knud Rasmussen, Roskilde
Arkitekt Mogens Rasmussen, Roskilde
Salgschef Ole Rasmussen, Roskilde
Værkfører Poul Rasmussen, Roskilde
Ingeniør Preben Rasmussen, Roskilde
Kriminalassistent H. P. Redøen, Roskilde
Fabrikant Knud Reidl, Roskilde
Kioskejer Preben Reimann Jensen, Svogerslev
Fabrikant Bent Riff, Svogerslev
Bankbestyrer Georg Rossing, Jyllinge
Filioldirektør Poul Sarfeldt, Himmelev

Salgschef Michael Schwartz, Gadstrup
Salgskonsulent Jan Skallergaard, Gadstrup
Indkøbschef Bjørn Skovgaard, Jyllinge
Borgmester Arne Sloth, Jyllinge
Revisor Ole Sloth, Tune
Tømrermester Per Steffensen, Roskilde
Proprietær Ole Strange, Veddelev
Faglærer I. C. Strangholt, Roskilde
Laboratiemekaniker Torben Strauss, Stenløse
El-installatør Bent Stricker-Petersen, Kamstrup
Købmand Erik Sundstrøm, Roskilde
Kontorchef Jørgen Svarre Nielsen, Roskilde
Forstander Volmer Svenstrup, Roskilde
Direktør R. Sønberg, Himmelev
Revisor Gunnar Sørensen, Roskilde

Murermester Gunnar Sørensen, Roskilde
Gårdejer Johannes Sørensen, Vindinge
Driftsleder Mogens Sørensen, Roskilde
Maskinm. Mogens Bundgaard Sørensen, Rosk.
Ejendomshandler Gunnar Thielke, Vindinge
Forstander Jakob Thielsen, Roskilde
Arkitekt Preben Thomsen, Roskilde
Murermester Richard Thorsen, St. Valby
Politiinspektør Aage Thuesen, Svogerslev
Administrationschef Arno Ullner, Roskilde
Ejendomsmægler Per Vejgaard, Ll. Skensved
Advokat Charlis Vogelbein, Roskilde
Købmand Verner Wedel, Roskilde
Restauratør Flemming Werge, Roskilde
Depotindehaver Erik Wibholm, St. Valby
Tagdækker John Aaberg, Viby Sj.

DEN GAMLE SANG

I barndoms fjed, i manddoms alder,
du, Danmark! kær mig var og er,
og da jeg fødeland dig kalder,
du, Danmark! bli'er mig evig kær.

I barndoms fjed, i manddoms alder,
du, Danmark! kær mig var og er.

∴ Ja, Danmark, Danmark, bli'er mig evig kær! ∴

Som dansk af pligter kun jeg kender
en mod min konge og mit land:
den troskab er, af den jeg brænder,
for Danmark, for mit fødeland.

Som dansk, af pligter kun jeg kender
at være tro mod konge, land.

∴ Mod Danmark, Danmark, mod mit fødeland. ∴

Dansk kriger glad den lod påkalder,
at sejre eller dø som mand;
thi hver en brav med glæde falder
for Danmark, for mit fødeland.

Dansk kriger glad den lod påkalder,
at sejre eller dø som mand,

∴ for Danmark, Danmark, for sit fødeland! ∴

Jeg aldrig gamle Danmark glemmer;
det så mig barn, det så mig mand.
Thi fro og glad jeg her istemmer:
Held Danmark! Held mit fødeland!

Jeg aldrig gamle Danmark glemmer,
det så mig barn, det så mig mand.

∴ Held Danmark! Danmark! Held mit fødeland! ∴

